

PIPLERKA

Årgang 17 - Nr.1/2 - 1987

NORSK ORNITOLOGISK FORENING
VEST-AGDER

Aktuelle adresser:

N O F - Avd. Vest-Agder
Postboks 4502 Grim
4602 KRISTIANSSAND S

Formann : Finn Jørgensen
Sånnum
4500 MANDAL

=====

NOF Kristiansand Lokallag
Postboks 4043 Kongsgård
4602 KRISTIANSSAND S

Formann : Øyvind Fjeldsgård
Auglandsveien 28 B
4621 KRISTIANSSAND S

=====

NOF Mandal Lokallag
Postboks 196
4501 MANDAL

Formann : Bernt K. Knutsen
Asalbakken 14
4500 MANDAL

=====

NOF Lista Lokallag
Postboks 171
4561 VANSE

Formann : Kåre Olsen
Brekne
4563 BORHAUG

=====

LRSK Vest-Agder v/ Leif E. Gabrielsen, Boks 42, 4063 VOLL

=====

Ledern.

Forrige leder omfattet problemer med kryp - skyting/ ulovlig jakt i fylket. Etter at denne ble skrevet har det skjedd en hel del ting. Flere slike saker er blitt anmeldt og det er her verdt å nevne følgende. Fra Kristiansand er to saker anmeldt og straffeutmålingen ble 500 og 1000 kr i bot og geværene inndradd for alle de involverte. Gevær til 4 - 5 tusen svir jo en del. Fra Lista kan nevnes at en person, som skjøt ei grågås ved Nesheim Naturreservat, har fått en bot på 3 tusen kroner samt beslagleggelse av gevær. I denne forbindelse kan det raskt nevnes at andre jegere stadig kontaktet oppsynsmannen ved Nesheim og spurte om straffereaksjon og omfang. Dette må vi tolke som positivt og spesielt det at vedkommende jeger fikk 3000 i bot, skulle nok sette en støkk i de andre jegerne. Noe annet som opptar oss er at jegerne har funnet ut at de kan sitte like utenfor randområdet for reservatet og plaffe løs på alt som flyr til og fra området. Vi må utfra dette prøve og få utvidet det området rundt reservatet, der hvor det skal være jaktforbud, til å dekke innflyvningsområdene.

Vi kan ikke si vi har oppnådd det vi ville, med opprettelse av naturreservat, om vi ikke får stoppet den jakten som pågår her. 3 representanter for styret i NOF avd Vest-Agder deltok på viltkonsulentens kurs for oppsyn og vi vil etter dette øke innsatsen mot ulovlig jakt.

Finn Jørgensen.

STATUS FOR NATTRAVNEN (*Caprimulgus europaeus*)

I VEST-AGDER PR. 01.01.87.

Atle Helge Qvale

Nattravnen er en sjelden og lite kjent fugl i Vest-Agder. Den er for det meste bare aktiv om natten, dvs. om kvelden etter mørkets frembrudd og av og til tidlig om morgenen. Den blir derfor ofte oversett av ornitologer, da de stort sett ikke er i felten på denne tiden av døgnet.

Arten burde være interessant for Vest-Agder ornitologene av flere grunner. Bl.a. har den sin vest-grense for hekkeutbredelsen her i fylket, samtidig som bestandstettheten og utbredelsen innen selve fylket er dårlig kjent. Det er derfor en fugl med et stort potensiale i seg når det gjelder videre undersøkelser og kartlegging. Atlas-prosjektet som har foregått de siste årene har på langt nær gitt nok informasjon om arten, selv om kartene for arten (finnes lengre ute i artikkelen) gir en viss pekepinn om hvordan utbredelsen er.

Denne artikkelen bygger på alle de observasjoner av arten som det var mulig for undertegnede (med god hjelp av andre!) å oppdrive i løpet av den begrensede tiden en juleferie varer. Artikkelen tar først og fremst sikte på å få oversikt over den kjente forekomsten av arten, og dens hekkeutbredelse i fylket. Litt om bestandstetthet og forskjellige sider ved trekkforløpet til arten er også nevnt.

HISTORIE:

Nattravnens forekomst innen fylket i tidligere tider (dvs. ca. 1850-1950) er dårlig kjent, og konkrete observasjoner fra denne tid har det ikke lyktes undertegnede å oppdrive.

Iflg. Schaaning (1926): "opptrer arten neppe regulært og årlig" vest for Kristiansand. (Haftorn(71)).

Edv. K. Barth (1957) nevner at arten forekommer regelmessig i traktene ved Kristiansand, der den ruger. "Den høres således hver vår i de fleste bygder i Torridal".

Arten skal ifølge ham også være sett "her og der" i bygdene rundt om i Mandal gamle prestegjeld.

Disse uttalelsene kan kanskje tyde på at forekomst og utbredelse

- av arten ikke har endret seg nevneverdig fram til vår tid. De ornitologiske undersøkelserne innen fylket før 1970 er allikevel så tilfeldige (Lista untatt), at det er både vanskelig og usikkert å si noe om endringer i hekkeutbredelsen og bestandens størrelse utfra de nevnte uttalelser.

Det eneste konkrete funn Haftorn nevner, er et reirfunn (reir med unger) som ble gjort ved Kristiansand ca.1962. (T.Simonsen)

MATERIALE:

Her følger en oversikt over de tilgjengelige registreringer som er gjort av arten i fylket pr. 01.01.87. Observasjonene er listet opp under de aktuelle kommuner.

Bak hver registrering av arten er det gitt et tall i parentes. Dette er et "tids-kronologisk funn-nummer" somer tatt med i artikkelen av praktiske grunner.

Kristiansand kommune :

- 1962 : Reir med unger funnet i Kr.sands-området. (T.Simonsen) (2)
- 1960-70 : 1 ind. sett tidlig i 60-årene på Kvarenes, Randsund av A.Kvarenes. (Eldar Wrånes pers.medd.) (3)
- 1970 : 1 ind Wrånes, Randsund. (E.Wrånes) (8)
- 1971 : 1 spill. ind. Sødalsmyra 08.06.71. (Peder K.Knutson pers.medd.) (9)
- 1973 : 1 hann kolliderte med fly ved Kjevik lufthavn kl. 23.00. om kvelden 12.07.73. (Gunnar Lid 1976) (10)
- 1976 : 1 hann kolliderte med fly, Kjevik lufthavn kl. 23.30 om kvelden 06.08.76. (G.Lid 1976) (14)
- 1980-85 : Arten skal være sett og hørt ved Holskogen i hekketiden flere ganger i perioden. Ble bl.a. med sikkerhet hørt på stedet i 1984 og 85. (Svein Skeie) (27) og (28)
- 1983-84 : Min. 2 observasjoner fra Sletteia og 1 obs. fra Kjos,sommerstid, i perioden 83-84. (P.K.K. pers medd.) (21),(22) og (23)
- 1984 : 1 observasjon fra Tømmerstø, Randsund sommerstid -84. (E.W. pers.medd.) (24)
1 ind. (hunn/ungf.) Rona, Randsund 08.08.84. (Tellef Vestøl) (25)
1 ind Møvig, Vågsbygd primo sept.-84. (P.K.K. pers.medd.) (26)

Kristiansand kommune : forts.

- 1986 : 1 spill. ind. Ryen, Tveit 15.06.86. (P.K.K. pers.medd.) (31)
1 spill. ind. Grostøl, Gils ult.juni -86.(P.K.K. pers.medd.) (32)

Arten skal også være sett Strømme, Randesund. Eldar Wrånes 1985.

Søgne kommune :

- 1960-70 : Arten er registrert ved flere anledninger ved Årosveden i midten av 60-årene. (E.W. pers.medd.) (4)
- 1968 : Reir funnet Lindåsen 1968. Det var 2 nyklekte unger i reiret. (G.Andersen) Jostein Andreassen(1982). (7)
- 1970-80 : Arten er observert ved Søgnejordet sommerstid i 70-årene. (P.K.K. pers.medd.) Skal være sett 2-3 ganger. (12)
- 1982* : 1 spill.ind. Terjevann forsommeren -82.(P.K.K. pers.medd.) (20)

Arten skal også være hørt på Tjomsemoen "hver vår". Jostein Andreassen (1982).

Mandal kommune :

- 1980 : 1 ind. observert Sodeland 25.09.80. (Arne Sodeland) (18)
- 1986 : 1 ind. Kige 10.06.86. Hadde fløyet i rute, sluppet fri igjen. (Runar Jåbekk pers.medd.) (30)

Andre konkrete observasjoner fra kommunen er ikke kjent, men arten skal være "sett og her og der i bygdene" i tidligere tider (før 1970).

Er bl.a. sett i lyset av billykter langs veiene. Edv.K.Barth 1969.

Marnardal kommune :

- 1986 : 1 spill.ind. Hesså, syd for Bjelland 29.06. , 05.07. og 06.07.86. (Runar Jåbekk m.fl.) (33)

Lindesnes kommune :

- 1976 : "2-3" spill. ind. nær Thorsmyra, Lohneheia juni-76. (Helge Hadeland) (13)
- 1985 : Hørt spillende på Mydland (oppe på heia mellom Mandalen og Audnedalen) sommeren -85. (Trond Arve Mydland) (29)

* : Hvorvidt observasjonene fra Holskogen (27 og 28), Kr.sand.komm. og obs. fra Terjev. dreier seg om samme lokalitet er noe usikkert. Avstanden er såpass "stor" (ca.2.km) at funnene er ført opp hver for seg.

Hægebostad kommune :

1974 : Hørt spillende over en periode på Nerstøl, Eiken juni-74.
(Arne Grønsund pers.medd.) (11)

Farsund kommune :

1956 : 1 ind fanget levende Borhaug skole, Lista 10.06.56.
Studert i klasserommet og sluppet løs igjen. (Kåre Olsen
pers.medd.) (1)

1967 : 1 ind påkjørt og drept ved Farsund 26.05.67. (Å.Bach) Ble
liggende mellom støtfanger og radiator, og ble studert den
27.05. av K.Olsen.(K.O. pers.medd.) (5)
1 ind observert på kloss hold Seviga,Steinodden, Lista 28.05.67.
Lettet fra råtten tareansamling helt nede i sjøkanten, og landet
igjen like bortenfor. (K.O. pers.medd.) (6)

1976 : 1 ind. Hananger, Lista 18.09.76. (Oddvar Pedersen) (15)

1977 : 1 ind. funnet med brukket vinge Skarstein, Spind sept.-77.
Døde 3 dager seinere.(Odd Hansen) (16)

1979 : 1 ind Haugestrand, Lista 19.05.79. (Christian Briseid) (17)

1981 : 1 ind Ullerøy 10.10.81. (Ullerøy orn.Stasjon) (19)

 KOMMENTARER TIL MATERIALET :

Dersom en kikker litt nærmere på materialet, vil en se at mengden av observasjoner avtar fra øst mot vest i fylket, hvilket man også skulle forvente.

En del registreringer finnes allikevel fra Lista-området (funn nr. (1),(5),(6),(15),(16),(17) og (19)), men samtlige observasjoner dreier seg enten om vår- eller høsttrekk. Den jevnt gode ornitologiske aktiviteten i kommunen, er nok grunnen til at det finnes såvidt "mange" observasjoner fra området.

Kristiansand kommune er naturlig nok den kommunen med størst materiale, og her derimot, dreier det seg for det meste om observasjoner fra hekketida. Dog finnes der en observasjon hvor det dreier seg om høsttrekk (nr.(26)),og tvisstilfeller(trekk/ikke trekk) er vel kanskje funn nr. (14) og (25).

- Funn nr. (10) og (14) trenger vel kanskje også en nærmere kommentar. Disse to funnene skriver seg fra kollisjon med fly (begge ganger fly av typen Fellowship). Kollisjonene skjedde begge to etter mørkets frembrudd (hhv.23.00. og 23.30.) ved Kjevik lufthavn. Gunnar Lid har omtalt dette i sin artikkel om problematikken omkring kollisjon fly-fugl i Fauna 1976. De to nevnte kollisjonene er de eneste kjente kollisjoner mellom natt-ravn og fly i landet (i hvertfall til da). Lid nevner dette som "bemerkelsesverdig da det angivelig er helt i utkanten av utbredelsesområdet". Dette er kanskje ikke fullt så bemerkelsesverdig som Lid vil ha det til, da nyere materiale, som er tatt med i artikkelen, nok tyder på at grensen for utbredelsesområdet går noe lenger vest.

Bestandstettheten i Kr.sand er det fortsatt for tynt materiale på til å uttale seg om. Men observasjonene i kommunen er fra bemerkelsesverdig mange forskjellige steder (selv om det sjelden er mer enn en observasjon fra hvert sted).

- Dette skulle tyde på at bestanden i kommunen i det minste er jevnt utbredt. Sannsynligvis er den også av "brukbar" størrelse. Nærmere undersøkelser på dette området er imidlertid sterkt ønskelig.

Når det gjelder observasjoner fra de øvrig nevnte kommuner (Søgne -, Mandal -, Marnardal -, Lindesnes - og Hægebostad kommune) er materialet mindre. For det meste dreier det seg om en eller to observasjoner. Hvorvidt "vanlig" nattravnen er i disse områder i hekkeperioden er vanskelig å si, og her trengs det også nøyere undersøkelser for å få klarlagt dette. Slike undersøkelser skal bl.a. ifølge kilder innen Mandal lokallag være på planleggingsstadiet der, så får vi vente å se hva som kommer ut av dette de nærmeste år.

De øvrige kommuner innen fylket (Flekkfjord -, Sirdal -, Kvinesdal -, Lyngdal -, Åseral -, songdalen - og Vennesla kommune) er det ikke kommet inn opplysninger fra.

P.Ø.Grimby kan ikke huske at nattravnen har vært sett i Fl.fjord kommune, og heller ikke i de omkringliggende trakter. I noen av de nevnte kommuner burde det imidlertid være mulig å påvise nattravn (gj. spesielt Vennesla og Songdalen kommune), dersom det hadde blitt foretatt undersøkelser med tanke på denne arten. Det er også et problem at det i flere av disse kommunene er få eller ingen bofaste ornitologer. En mer omstendig undersøkelse over lengre tid (hvilket denne ikke kan sies å være) ville nok derfor avklart en del om nattravnens eventuelle forekomst innen flere av disse kommunene.

En rundspørring blandt bofaste rundt på forskjellige gårder og tettsteder ville kanskje gitt interessante resultater.

Nattravnen er en såpass spesiell fugl, at dersom "vanlige folk" vet hva slags fugl det er, dersom de hører (ser) den, så skal det ganske mye til for å ta feil.

Det skal til slutt nevnes at bare et mindretall av de observasjoner som er oppført er godkjent av LRSK, men i mange tilfeller er observasjonene såpass gamle (i forhold til LRSK) at de nærmest må sees på som foreldet i den sammenheng.

En del av observasjonene som er nevnt (for det meste de uten nøyaktig tidfesting, som er fra lokalbefolkning o.l.) må derfor taes med en liten "klype salt".

HEKKEUTBREDELSE :

Nattravnen er i hekketiden stort sett knyttet til åpen barskog, med forkjærlighet for åpen furuskog. Spesielt skal tørre fururabber, åsrygger og kantskog være yndet hekkebiotop.

I granskog foretrekker den typisk nok furubetonte partier, f.eks. med en oppstikkende, solåpen kolle med lyngvegetasjon. Haftorn 1971.

Slike biotoper er vanlige over det meste av fylket, så nattravnen skulle i utgangspunktet ha ideelle hekkevilkår her.

Utfra de opplysninger som nå foreligger, må en gå utfra at den foreløpige vest-grense for hekkeutbredelsen i fylket sann omtrent følger Audnedalen (se kart). Men utfra de nevnte krav til hekkebiotop, skal en ikke se bort fra at arten finnes så langt vest som til Kvinesdals-traktene. Passende hekkebiotoper skulle det være flere av der bortover. Hvor langt oppover dalene arten "går" er vanskelig å si, men det er ikke umulig at arten strekker seg så langt opp som f.eks. til Åseralstraktene, da det også finnes passende biotoper der.

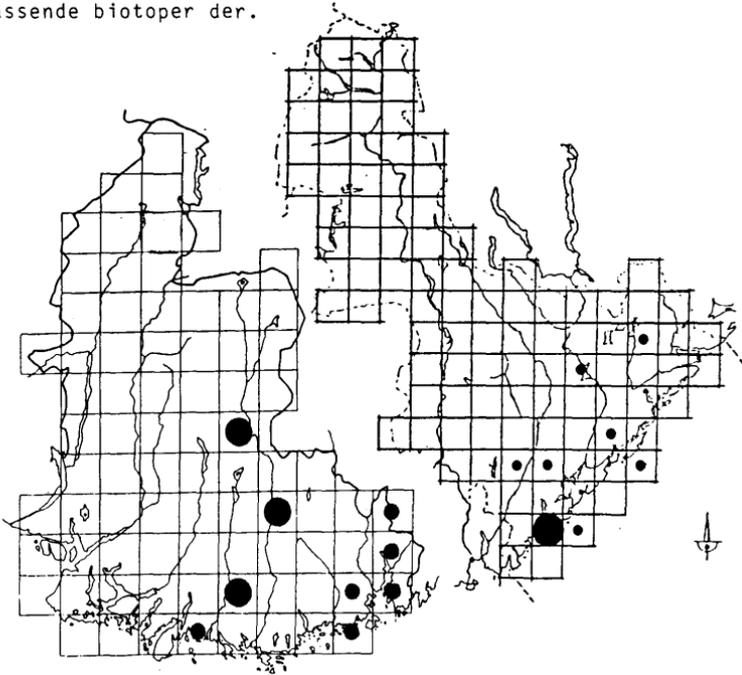

Fig. 1. : Viser atlaskartene for Vest-Agder (til venstre) og Aust-Agder. Liten sirkel angir B-kode (dvs. mulig hekking), mellomstor sirkel C-kode (sannsynlig hekking) og stor sirkel D-kode (konstatert hekking). Vær obs på at målestokken er noe forskjellig for de to kartene.

- Et funn fra Nerstøl, nær Eiken kan tyde på det.

Atlaskartet viser noen huller i utbredelsesområdet i traktene rundt om i Songdalen- og Søgne kommune. Dette skyldes nok bare manglende dekning her. Bl.a. er det ene av de to sikre hekkefunnene i fylket fra Søgne (observasjonen er for gammel til å komme med på atlaskartet).

Forøvrig viser jeg til fig.1 . Kartet for Aust-Agder er også tatt med, for å vise forbindelsen østover.

TREKKFORLØP HOS ARTEN I VEST-AGDER:

Nattravnen er kjent for å trekke på bred front (Cramp m.fl.1985), og utfra observasjoner gjort i fylket, vil jeg anta at en del av trekket, både vår og høst, berører fylket. Det er vel nærliggende å tro at vårtrekkende fugl som kommer til oss, trekker langs trekkruiter oppover kontinentet og ankommer sydspissen av Norge via Danmark. Trekket følger muligens noen av de samme rutene nedover igjen, men alt dette er bare løse antagelser, da det ikke foreligger ringfunn fra trekket her i Norge.

Observasjoner fra vårtrekket foreligger bare fra Lista (funn nr. (1),(5),(6) og (17)) og Mandal (funn nr. (30)). Det er kanskje litt bemerkelsesverdig at det foreligger såpass "mange" vår-observasjoner fra Lista, da Lista egentlig ligger ganske langt vest for evt. vårtrekkende fugl fra Danmark.

Tidligste vårobservasjon er gjort 19.05.79 (funn nr (17)) fra Haugestrand, Lista, mens det bl.a. foreligger to observasjoner fra så sent som 10.06. , (funn nr. (1) fra Lista og nr.(30) fra Mandal). Begge er antatt å være trekkobservasjoner (to etter-slengere).

Høsttrekket foregår iflg. Haftorn (1971) fra slutten av august til midten av september, med enkelte etternølere til begynnelsen av oktober.

Observasjoner av høst-trekkende fugl foreligger fra både Lista (f.nr. (15),(16) og (19)), Mandal (18) og Kr.sand (26).

To observasjoner fra Kristiansand, funn nr.(14) og (25) er det noe usikkert om er trekk eller ikke.

Til slutt skal det nevnes at seneste observasjon på høst-trekk, skriver seg fra Ullerøy (nr.(19)), der et ind. ble observert så sent som 10.10.81. Dette er muligens ny "sen-rekord" for Norge, da Haftorn(1971) nevner et ind. fra Asker 09.10. 1899 som det seneste kjente funnet til da.

TAKK:

Jeg vil gjerne få takke alle de som har bidratt med opplysninger. Spesielt må vel Kåre Olsen, Peder K.Knutson, Runar Jåbekk, Bernt K.Knutson, Arne Grønsund og Eldar Wrånes takkes i den forbindelse, da de på kort tid har bidratt med viktige opplysninger til artikkelen. Runar har også lest gjennom manuskriptet.

LITTERATUR :

- Andreassen, Jostein (1982) : Fuglelivet i Søgne før og nå.
- Barth, Edv. K. : Trekk fra dyrelivet i Mandal i gammel og ny tid.
Mandal 1969.
- Bengtson, Roald (1986) : Atlasprosjektet i Aust-Agder - sluttrapport.
Upublisert.
- Cramp, S (ed.) (1985) : The Birds of the Western Palearctic. Vol. IV.
- Gabrielsen, Leif og Olsen, Kåre : LRSK-rapporter i Piplerka.
Piplerka : årg. 1-16.
- Haftorn, Svein (1971) : Norges Fugler. Universitetsforlaget. Oslo.
- Lid, Gunnar : Zool.Mus., Oslo. : Kollisjon mellom fugl og fly.
Fauna nr. 3 1976.
- Wrånes, Eldar (1985) : Fugleliv i Randesund. Randesunds-boka III.-
Bygda Vår. 1985.

PS: Undertegnede er svært interessert i opplysninger om nattravn i Vest-Agder, dersom noen skulle sitte inne med slike.

Forfatterens adresse : Atle Helge Qvale
Kirkeheia 12
4500 MANDAL
(For tiden : Berg Studentby P-17
7000 TRONDHEIM)

SPILLENDE NATTRAVN (*Caprimulgus europæus*) VED BJELLAND

SOMMEREN 1986

Atle Helge Qvale

I skumringen om kvelden den 29 juni var Runar Jåbekk på vei til jobb, oppover Marnardalen i god fart. På veien i nærheten av Bjelland fanger lyskasterne på bilen hans opp en fugl i vinglete flukt langs veien, på jakt etter insekter. Det tar ikke mer enn et par sekunder, før fuglen er forsvunnet ut i mørket igjen,men det var mer enn nok for Runar:..... Nattravn !

Han stopper bilen, og rygger tilbake til det stedet hvor fuglen forsvant for ham. Etter å ha sømfart de nærmeste trærne, som det gikk an å skjelve i tussmørket, får han øye på fuglen. Den har slått seg ned på ei grein, som henger utover veien, noen meter oppe i ei furu. Fuglen sitter på sin karakteristiske måte på langs av greina. Det er såpass mørkt at det er bare silhouetten av fuglen som er tydelig.

Da Runar etter en stund har fått summet seg, kommer han på at han har foto-utstyret liggende i baksetet. Det var kanskje verdt forsøket å prøve å få knipset et bilde eller to Han ruller ned vinduet, for å få anlegg for telelinsen. Det er først da han får høre det :ørrrrrrruørrrrrrruørrrrrrruørrrrrrruørrrr.. Den spiller jo! Det hadde ikke falt Runar inn i farten, men det var jo midt i hekkesesongen, så hvorfor ikke. Runar får knipset et bilde, og han nyter synet av fuglen en stund til, før han må videre på sin ferd. Han skal nemlig stille på jobb neste morgen.

Neste helg er Runar på plass i Mandal igjen, og han nevner møtet med nattravnen. Vi blir derfor enige om å dra opp på lørdagskvelden den 05.07. , og i ti-tida på kvelden bærer det oppover Marnardalen igjen. Vi, dvs. Runar Jåbekk, Roald Bengtson, Tor Egil Høgsås og undertegnede er denne gangen litt bedre forberedt, og har for moroskyld tatt med oss et kassettbåndopptak med spillende nattravn på, i tilfelle det skulle ha noen effekt.

Vel fremme var vi ca. kl.23.10. Vi står nå utenfor bilen, og tussmørket kommer sigende mens vi står og prater lavt sammen. Vinden har løyet helt, så det er ingen bevegelse i greiner og busker, som jo

pleier å skape det velkjente suset i skogen. Vi blir stående der, og veksler mellom å kikke på hverandre og å stirre tomt ut i det mørke intet. Lytte, lytte, lytte Der! Hva var det? Nei, det var nok bare en innbilning. Vi føler oss vel kanskje litt dumme der vi står. Her har vi kjørt i halvannen time, bare for å stå og stirre dumt ut i luften. Galskap ville kanskje noen si, men litt "galskap" er tydeligvis ikke helt av veien blant helfrelste fuglefolk en gang i blant.

Månen har forlengst kommet opp, og den kaster sitt gul-hvite lys ned på oss fra en tindrende klar, blåsvart himmel, dekket med tusenvis av små lysende stjerner. Klokken er 23.30. nå, vi har allerede stått her i 20 minutter. Plutselig lyder to-tre hese grynt innefra den bekmørke skogen, ... og der var det ennå et skrik. Rådyr..... kommentaren kommer fra Runar. En rødstrupe begynner så smått å "tikke" litt oppe i dalsiden, og to-tre dype toner fra en svarttrost høres også langt borte. Skogen begynner igjen å livne til, nattens dyr og fugler tar over

Vi har prøvd kassettpilleren litt, uten resultat, så vi blir enige om å skille lag, for å rusle litt langs veien, i tilfelle "trollfuglen" skulle befinne seg lenger oppe eller nede i dalen. Runar og Roald rusler oppover, mens Tor Egil og jeg tar med oss kassettpilleren og begir oss i motsatt retning. Vi har gått i fire-fem minutter da en liten mørk skygge farer over hodene våre. Vi skvetter litt begge to, men flirer da vi ser hva det er. En flaggermus på jakt etter insekter.

En rugde trekker også over åskammen, og silhouetten avtegner seg tydelig mot den blåsvarte himmelen:knorr.....knorr.....pitj... . Hører vi. Vel, noe fugl er her jo, tenker jeg, men fremdeles ingen nattravn. Vi har spilt båndet konstant, kun avbrutt av korte pauser for å høre om det er noen respons. Jeg har så smått begynt å miste

Da vi kjørte hjemover igjen, utpå natten, var det fire gutter fullstappet av spenning og opplevelse. Vi småpratet om når fuglen hadde gjort sånn og sånn, og om alle hadde sett det og det. Dette var noe en skulle leve lenge, lenge på .

Det skal tilslutt nevnes at en del av gamleleikara i lokallaget var oppe ved Bjelland kvelden etterpå, med undertegnede som veiviser, og det ble en meget vellykket kveld det også.....

Forfatterens adresse : Kirkeheia 12
4500 MANDAL

Salvesen & Co. a/s

BOK OG
PAPIRHANDEL
KONTORMASKINER

DATASYSTEMER
SOFTWARE
SERVICE

Nytt fra LRSK Vest-Agder

Leif E. Gabrielsen

=====

Denne rapporten var ment å skulle ta for seg 1985-observasjonene. Men i løpet av 1986 har det kommet inn en mengde eldre observasjoner som også blir presentert her. Årene fra og med 1980 er godt representert, men også enda eldre observasjoner har kommet inn til vurdering. Faktisk helt tilbake til tidlig på 60-tallet.

Når det gjelder observasjonene fra 1980-1984 er dette det lenge etterlyste etterslepet fra Lista. Pga dette må man vel si at 1986 har vært et av de hardeste årene i LRSK når det gjelder saksbehandling.

Hvis man vil ha en full oversikt over observasjonene på 80-tallet må man gå gjennom flere Piplerkaer. Observasjonene for de enkelte årene er nå spredt over flere rapporter. For ordens skyld blir det her gitt en oversikt over de forskjellige rapportene som er publisert i Piplerke disse årene:

1982 Nr. 2, side 52:	Observasjoner hovedsakelig fra 1979, fra fylkets østlige del.
1982 Nr. 3/4, side 90:	Observasjoner hovedsakelig fra 1979, fra fylkets vestlige del.
1984 Nr. 2/3, side 54:	Observasjoner til og med 1981, fra hele fylket.
1985 Nr. 3/4, side 68:	Observasjoner til og med 1982, fra hele fylket.
side 85:	Den første rapporten vedrørende artene på den da nye rapporteringslisten. Observasjoner fra 1983/1984.
side 105.	Observasjoner av sjeldenhetsarter fra 1983/1984.

I denne rapporten, som er forholdsvis stor, vil mange lokalitetsnavn ofte gå igjen. For å slippe å skrive kommunenavn om og om igjen følger det her en liste over de stedsnavnene som oftest blir nevnt i rapporten.

<u>Farsund kommune</u> (alle på Lista)	<u>Flekkefjord kommune</u>
Søvika, Steinodden	Abelnes
Slevdalsvannet	Løgene
Brekne, Borhaug	Skarpenes
Sæviga, Tjørve, -neset, -bukta	Roligheten
Fuglevika	<u>Mandal kommune</u>
Østhassel, -strand, -bukta	Jåbekk, -vannet
Nordhassel, Vesthassel	Sånun
Nesheim, -vannet, -sanden, -myra	<u>Kristiansand kommune</u>
Kviljo, -sanden, -odden, -bukta	Randesund
Havika	Flekkerøya
Hananger, -vannet	
Kråkenesvannet	

For enkelte arter har jeg tildels valgt å skille Lista- observasjonene fra resten av fylket. Dette er gjort for arter som forekommer relativt hyppig på Lista i forhold til resten av fylket. På denne måten vil man få en bedre oversikt over disse observasjonene. Observasjoner for de resterende artene er satt opp kronologisk etter dato så langt det lar seg gjøre.

Nå er det bare å håpe at vi i fremtiden kan klare å få publisert observasjonene fra et år i en samlet rapport. Hvis alle 1986-observasjonene snarest kan bli sendt inn vil det forhåpentligvis bli mulig å få dem på trykk allerede i år.

Gulneblom

- 1981: 1 ind Steinodden 18.1. (KOL).
 1 ind Nordhasselbukta 24.12. (KOL).
 1985: 1 ind Tjøm, Lindesnes 12.1. (RJÅ, GHU, VNI).
 1 ind Tregde, Mandal 27.1. (RJÅ, FJØ, JJØ).
 1 ind Tregde 2. og 3.2. (BKK, LKN, AHQ).
 1 ind Eigebrekk, Mandal 11.3. (RJÅ).
 1 ind Kurrevika, Søgne 23.12. (ØFJ).

Gråstrupedykker

- 1980: 1 ind Havika 9.4. (NHL).
- 1981: Hanangersanden, Lista: 9 ind 4.4., 1 ind 9.4. og 3 ind 6.12. (NHL).
- 1982: Nesheimsanden: 1 ind 30.1. og 2 ind 15.10. (NHL).
1 ind Hanangersanden, Lista 5.3. (NHL).
1 ind (oljedød) Fuglevika 6.6. (NHL).
- 1983: Hanangersanden, Lista: 4 ind 13.2., 2 ind 12.3. og 2 ind 19.3. (NHL).
Nesheimsanden: 4 ind 12.3. og 2 ind 19.3. (NHL).
4 ind Kviljostranda 19.3. (KOL).
2 ind Husebybukta, Lista 24.4. (KOL).
1 ind Kviljosanden 11.12. (NHL).
- 1984: 1 ind Lomsesanden, Lista 9.1. (OPE).
1 ind i full sommerdrakt i Nesheimvannet 5.5. (KOL).
1 ind Havika 17.8. (TEH).
- 1985: 1 ind Skjernøysund, Mandal 27.1. (RJÅ, FJØ, JJØ).
1 ind Abelnnes 17.2. (PØG).
1 ind Goksem, Lindesnes 17.3. (FJØ, TEH, DDA).
Farsund; Lista hvis ikke annet er angitt:
1 ind Havika 25.2. (DDA, IHI).
2 ind Kjøllebergstranda 17.3. (KOL).
2 ind mellom Steinsholmen og Asalholmen (ikke Lista) 2.5. (OPE).
1 ind Kviljostranda 18.5. (KOL).
1 ind Nordhasselbukta 13. og 20.10. (KLL, KOL).
1 ind Fuglevika 20.10. (MLL).

Grålire

- 1984: 4 ind Tjørveneset 9.10. (NHL).
- 1985: 1 ind Oksø fyr, Kristiansand 31.1. (FJØ).
1 ind trakk NV Roligheten 15.9. (SIJ, PØG).

Havlire

- 1984: 1 ind Tjørveneset 9.10. (NHL).
- 1985: 1 ind trakk NV Roligheten 30.7. (SGR, PØG).
1 ind v/Lista fyr 15.9. (TEH).
2 ind trakk NV/SØ Roligheten 15.9. (AGR, SIJ, GTO, PØG).
1 ind trakk NV Roligheten 28.9. (GRI).

Havsvale

- 1984: 1 dødt ind Hærholmen, Søgne 2.6. (BHA).

Stormsvale

1982: 1 ind Lista fyr 22.9. (KOL). (Fanget av fyrbetjent Lorentzen).

Dvergsvane

1981: 1 ad Nesheimvannet 4.7.-7.8. (NHL, BEH, OPE).

1984: Nesheimvannet: 1 ad 9.3. og 2 ad 10.11. (KOL).

1985: 1 ind trakk SØ Skarpenes 14.4. (SGR, GGR, PØG).

Tundraqås

1982: 4 ind Nesheimvannet 10.10. (KOL).

1983: 1 ad Slevdalsvannet 22.1. (KOL).

1984: Nesheimvannet: 2 ind 27.2. (NHL), 2 ind 17.3. (OPE), 2 ad 9. og 17.3. og 25 ind 21. og 28.12. (KOL).

Groda, Lista: 1 ad 3 juv 12.2. og 2 el. 3 ind 15.2. (KOL).

1985: 3 ind Spangereid, Lindesnes 17.3. (FJØ, GHU, VNI).

Nesheimvann: Observert i perioden 1.1.-23.3. og 9.10.-25.12. (Bl.a. 11 ind 1.1., 25 ind 12.1., 9 ind 10. og 17.2. og 7. og 9.3. og 10 ind 7.12.). (NHL, KOL).

1 ind fløy over Kråkedalen 28.2. (NHL).

6 ind Tjørve 6.3. (KOL).

1 ind Kviljo 16.3. (NHL).

1 ad Slevdalsvannet 27.10. (KOL).

Stripeqås

1982: 1 ind Nesheimvannet 30. og 31.5. (KOL).

1983: 3 ind Skagestadvannet, Mandal 20.4. (TEH).

1 hunn kontrollert i Fløkkfjord 27.9. (AGR). (Merket i Vest Tyskland i 1982).

1 ind Nesheimvannet 16.10. (KOL).

1985: 1 ind Hægebostad/Kile, Hægebostad 13.10. (TEH).

(Disse må regnes som rømte fangenskapsfugler).

Snøqås

1983: 2 ind (hvit fase) Hanangervann 5. og 6.6. (KOL, NHL, BEH).

Mandarinand

1985: 1 hann Odderøya, Kristiansand 25.-28.3. (FJØ, AHQ, DDA).

Skal ha oppholdt seg i området Odderøya-Bertesbukta til begynnelsen av mai. Tok en stokkand hunn til make. Sannsynligvis en fugl rømt fra Ovin Udø i 1983. (P.K.Knutson).

Snadderand

1980: 1 hann Prestvannet, Lista 9.3.-3.4. (TOH, NHL).

Nesheimvannet: 1 par 3.4., 1 ind 17.4., 1 hunn 21.4. og 1 ind 8.11. (NHL).

- 1 ind Kråkenesvannet 26.4. (NHL).
 1982: 1 hunn Nesheimvannet 16.9. (KOL).
 1983: 1 ind Selura 4.9. (AGR, ESH).
 1984: 2 ind Randesund 1.5. (JEB, TGO).

Knekkand

- 1981: 1 par Slevdalsvannet 23.5. (KOL).
 4 ind Nesheimvannet 7.8. (NHL).
 1983: 1 par Vatnemarka, Lista 11.5. (KOL).
 1 par Nesheimvannet 11.5. (NHL).
 1 par Hauge, Lista 13.5. (TOH).
 1984: 1 par Sevika, Steinodden 18.4. (KOL).
 1 par Slevdalsvannet 7.5. (KOL).
 1 hann Randesund 11.5. (JEB).
 1985: 1 hann Slevdalsvannet 28.4. (KOL).
 1 par Sånum 11.5. (DDA).
 1 par Tjørvebukta 1.6. (NHL).

Lappfiskand

- 1982: 1 hunn Listahavn 17., 24. og 31.1. (KOL), 3.1. og 13.2. (NHL)
 og 28.2. (TOH).
 1 hunn Nesheimvannet 6. og 24.3. (KOL), 5.3. (OPE) og 7.3.
 (NHL).
 1984: 1 hunn Nesheimvannet 28.12. (KOL).
 1985: 1 hann Sandebukta, Flekkefjord 2.2. (PØG).
 Abernes: 1 hann 3.2., 5 hanner 3 hunner 10.2. og 2 hunner
 24.2. (GRI).
 1 hann Kirkehavn, Flekkefjord 17.2. (GGR, AGR, PØG).
 1 hunn Øtra, Kristiansand 26.3. (FJØ).
 1 hann Skarpenes 21.4. (GRI).
 Mandal:
 Skjernøysund: 1 hann 3 hunner 20.1. (RJ[♂]), 2 hanner 4 hunner
 27.1. (RJ[♂], FJØ) og 3 hunner 17.2. (RJ[♂], FJØ, DDA, TEH).
 Tregde: 3 hanner 4 hunner 14. og 15.2., 2 hanner 3 hunner
 18.2. og 1 hann 19.2. (RJ[♂]).
 Ronekilen: 5 hunner 1 hann 25. og 28.2. (DDA, IHI, AHQ) og
 1 hunn 16.-18.3 og 12.4. (FJØ, RJ[♂], GHU, VNI, DDA, IHI).
 Farsund:
 Nesheimvannet: 1 hunn i perioden 1.1.-30.3., 1 hunn
 23.11. og 1 hann 7. og 14.12. (KOL, NHL, OPE, TOH).

- 2 hanner 5 hunner Vården, Spind 2.2. (GBL).
 1 hunn Sæviga, Tjørve 16.2. (DKI).
 1 hunn Straumen 28.2. (KOL).
 1 hunn Hanangervannet 9.11. (KOL).

Lappfiskand

Foto: Sverre Sandersen

Vepsevåk

- 1982: 2 ind Vågsvoll, Lista 31.5. (KOL).
 1984: 1 ind Senenger, Farsund 23.8. (HRH).
 1 ind v/Nesheimvannet 7.9. (NHL).
 1985: 1 par v/Nomevannet, Øyslebø, Marnardal 18.5. (RJA, AHQ).
 3 ind v/Lista flystasjon 1.6. (EJA m.fl.).
 1 ind Sodeland, Mandal 7. og 29.6. (RJA, IHI, DDA).

Havørn

- 1982: 1 ind Tjørveneset 10.10. (TOH).
 1 juv Steinodden 10.10. og 1 ind 29.10. (KOL).
 (Obs. 10.10. sannsynligvis samme fugl).
 1985: 1 juv Brennevinsmyra, Mandal 6.12. (RJA).

Sivhauk

- 1980: 1 hunn Vågsvoll, Lista 12.6. (NHL).
 1 hunn Kviljobrønnen 18.6. (NHL).
 1981: Enslige hunner obs. Slevdalsvannet 24.4., 11.5., 22.5. og
 23.5. (KOL).
 1 hann 1 hunn Slevdalsvannet 15.5. (KOL).
 1982: Mange obs. av enkeltind. og par forskjellige steder på
 Lista i perioden 6.5.-28.8. (KOL, NHL).
 1 juv Lista 26.7. og 31.8. (KOL).
 1983: Flere obs. av opptil 1 hunn 2 hanner forskjellige steder
 på Lista i perioden 2.5.-1.6. (KOL).
 1 juv Lista 25.8.-4.9. (KOL).
 1 juv Hellemyra, Lista 27.8. (TOH).
 1 ind Sæviga, Tjørve 25.9. (TOH).

1984: Slevdalsvann: 1 hunn 2.5., 2 ind 10.5. (m/A. Berntsen),
1 hann og 1 par 21.5. og 1 hunn 6.6. (KOL).
1 hunn Nesheimvann 4.6. (KOL).

1985: 1 ind v/Jåbekkvann 16. og 17.4. (GHU, VNI, ØSP, KVA).
1 hunnfarget ind trakk NV Skarpenes 13.10. (SGR, PØG).

Lista:

Slevdalsvann: En mengde obs. av både hunner, hanner og
juvenile fugler i perioden 19.4.-18.8. (KOL, NHL, EJA, m.fl.).

3 obs. av hanner i april v/Lista flystasjon (KOL).

1 hunn Kviljo 17.5. (SLU).

1 par v/Nesheimvannet 1.6. (KOL).

1 juv Senenger, Lista 13.8. (HRH).

1 hunn/juv Tjørve 30.8. (KOL).

Dvergfalk

1980: Hekkefunn i Øvre Sirdal (KOL).

Lerkefalk

1982: 1 ind Slevdalsvann 4.6. (KOL).

1 ind trakk SØ Roligheten 17.8. (SGR, PØG).

1985: 1 ind Jåbekk 7.4. (RJÅ).

1 ind Tangvalljordet, Søgne 21.4. (JEB, SOB, AJO, PKK, TVE).

1 ind Langenes, Søgne 19.5. (JEB, SOB, AJO, PKK, TVE).

1 ind Søgnejordet 4.8. (PKK, JEB) og 14.9. (PKK, JEB, EST,
GBI).

Jaktfalk

1981: 1 ind Tjørveneset 5.9. (NHL) og 28.9. (KOL, DWR).

1982: 1 ind Kalleberg, Lista 8.2. (KOL, LBE) og 8.3. (TOH).

1983: 1 ind Steinodden 6.11. (KOL).

1984: 1 ind Tjørveneset 23.9. (LLL).

1985: 1 ad Malmø, Mandal 17.2. (FJØ).

1 ind Kjøyta, Kristiansand 14.3. (JEB).

1 ind Skarpenes 2.4. (GRI).

1 hekkefunn i indre deler av fylket (ØFJ, TVE).

2 ind trakk SØ Skarpenes 6.8. (SGR, PØG).

1 ind trakk NV-V 9.8. og 1 juv trakk SØ 15.8. Roligheten
(PØG/GRI).

1 ind v/Mannevær, Mandal 14.9. (RJÅ, FJØ).

2-3 ind Lista fyr/Sevika, Steinodden 22.9. (FJØ, DDA, LEG).

1 juv Litlerauna, Lista 22.9. (FJØ, DDA, LEG).

1 ind v/Kråkenesvann 3.11. (FJØ, JJØ, DDA, TRO).

1 ind Steinodden 24.11. (KOL).

Vandrefalk

1979: 1 ind v/Nesheimvannet 20.8. (NHL).

1 ind Fuglevika 29.8. (NHL).

1980: 1 ind Tjørvebukta 12.1. (KOL).

1 juv funnet vingskadd v/Lista fyr 15.8. (KOL, LBE).

1 ind Fuglevika 28.8. (KOL).

1981: 1 ind Steinodden 10. og 22.8. (KOL, HRH).

1 ind Tjørveneset 31.8. (KOL, OWR, KJE).

1982: 1 ad Brekne 21.3. (KOL).

1 juv Verevågen/Steinodden 17.7. (KOL).

1 juv Lista flystasjon 9.8. (KOL).

7 ind/7 obs. Tjørveneset i perioden 11.8.-28.9. (NHL).

1983: 1 ad Jølle, Lista 19.3. (TOH).

1 ind Steinodden 9.4., 16.8. og 23.8. (KOL/TOH/HRH).

1 ind Hellemyra, Lista 17.8. (KOL).

1 ind Vølle, Lista 13.9. (KOL).

1 ind Nordhasselbukta 18.9. (KOL).

1984: 2 ind Randesund 27.9. (JEB).

1 ind Vågsvoll, Lista 15.4. (KOL).

1 ind Lista flystasjon 17.4. (KOL).

1 ad Tjørveneset 22.7., 22.8. og 4.9. (KOL).

1 hann Steinodden 6. og 9.8. (HRH).

4 ind/4 obs. Tjørveneset i perioden 22.8.-6.9. (NHL).

1985: 1 ad trakk N Skarpenes 20.4. (PØG).

1 ad trakk NV Skarpenes 21.4. (AGR, SIJ, GTO, PØG).

1 hann Sirdal 27.5. (KOL).

1 juv-hunn og 1 ad-hann Jåbøkk 13.10. (FJØ, JJØ, JEG, GHU, JNO, IFL).

1 juv v/Lista fyr 11.8. (KOL).

1 juv 12.8. og 1 juv-hann 14.10. Lista flystasjon (KOL).

1 ad Listahavn 25.8. (HRH).

1 juv v/Nesheimvann 30.8. (KOL).

2 ad Varnes, Lista 31.8. (KOL).

1 juv Kviljøodden 1.9. (KEM, TVE).

1 hann Nordhasselbukta 2.9. (KOL).

1 ad Sevika, Steinodden og 2-3 ind v/Lista fyr 22.9. (FJØ, DDA, LEG).

1 juv Listahavn/Brekne 24.9. (KOL).

1 juv 29.9. og 1 juv-hann 13.10. Sevika, Steinodden (KOL).

Storfalk sp.

1984: 1 ind Tjørveneset 23.9. (NHL).

1 ind v/Lista fyr 29.9. (NHL).

1985: 1 ind Randesund 2.1. (TVE).

1 ind Oddernes krk., Kristiansand 28.2. (TVE).

Rakkelhane

1980: 1 ind skutt Kvinesdal, trolig høsten 1980. Levert Tor Oddvar Hansen til utstopping.

Vaktel

1980: 1 ind Brekne 10.5. (KOL).

1981: Enkeltind hørt Vatne og Østhassel 28.5. og 2.6. (KOL/OPE).

1 ind Nordhassel 10.6. (KOL).

2 ind Midthassel, Lista 22.6. (KOL, MBE).

1982: 1 ind Lista flystasjon 2., 3. og 24.6. (KOL).

1 ind Kviljo 4.6. (OPE).

1 ind Ø. Hauge, Lista 5.6. (OPE).

1 ind Kviljobrønnen 7.6. (NHL).

1 ind Kviljo/Rødlandsmyra 10.6. (OPE).

1 ind Hellemyra, Lista 29.6. (NHL).

1983: 1 ind Vågsvoll, Lista 21.5. (KOL).

1 ind Slevdal, Lista 24.5. (KOL).

1 ind Vatne, Lista 28.5. (KOL).

1 ind Tjørve 31.5. og 7.6. (KOL).

1 ind Lista flystasjon 23.6. (KOL).

2 ind Vesthassel 23.7. (OPE).

1 ind v/Slevdalsvannet 15.8. (KOL).

1 ind Hellemyra/Østhassel 18.8. (KOL).

1985: 2 ind v/Listahallen, Vanse 1.6. (EJA, m.fl.).

1 ind v/Nesheimvannet 1., 6., 8. og 20.6. (KOL).

1 ind Nesheim 12. og 14.6. (OPE/NHL).

Myrrikse

1981: 3 ind Slevdalsvann 23. og 24.5. og 1 ind 27.5. (KOL, NHL).

2 ind Østhassel/Hellemyra 23. og 24.5. og 1 ind 27.5.
(KOL, NHL).

3 ind Nesheimsumpene 23.5. og 1 ind 24., 27. og 28.5.
(KOL, NHL, OPE).

- 1982: Slevdalsvannet: 1 ind 16.5. og 2 ind 26., 29. og 31.5. og
2. og 13.6. (KOL, NHL).
1 ind Nesheimmyra 10.6. (OPE).
1983: 1 ind Nesheimmyra 10., 17. og 18.6 (NHL/OPE, GER/KOL).
1985: 1 ind Nesheimmyra 14.5. (NHL).

Trane

- 1966: 1 ind fløy SV Vågsbygd, Kristiansand 24.10. (OKI).
1980: 1 ind Lundevågen, Lista 13.1. (NHL).
1981: 1 ind Tjørveneset 18.10. (KOL).
1982: 1 ind Groda, Lista 25.4. (KOL).
1 ind Stave, Lista ult. april (T.B.Langeland).
1 ind Austad, Fløkkfjord 18.9. (AGR, GGR, ESH).
1983: 2 ind Nordhasselmyra 3.5. (KOL).
1 + 2 ind Nesheimvann 4.5. (NHL).
1 ind Langåker, Lista 16.5. (KOL).
1 ind Stave, Lista 28.5. (KOL).
1984: 1 ind v/Harkmarksfjorden, Mandal 19.5. (T. og P.Valeur).
1985: 1 ind trakk NV Skarpenes 4. og 21.4. (GRI).
1 ind Tangvalljordet, Søgne 14.4. (JEB, PKK, GBI).
1 ind Vågsvoll, Lista 25.4. (KOL).

Dverglo

- 1975: 1 ind v/Lista fyr 25.5. (ALI).
1982: 1 ind Nesheimsanden ca. 25.7. (NHL, BEH).
1985: 1 ind Tveit, Kristiansand 14.5. (TVE).

Temmincksnipe

- 1985: 1 ind Åros, Søgne 11.8. (JEB, PKK, TVE).

Fjellmyrløper

- 1965: 1 ind Sæviga, Tjørve 23.5. (OKI).
1979: 1 ind Tjørveneset 2.9. (NHL).
1982: 1 ind Nordhasselbukta 30.5. (KOL).
1984: 1 ind Sæviga, Tjørve 2. og 3.6. (TOH, NHL).
1985: 2 ind Sevika, Steinodden 2.6. (EJA m.fl.).

Kvartbekkasin

- 1967: 1 ind skutt Buvann, Vågsbygd, Kristiansand 23.9. (OKI).
1972: 1 ind Vågsbygd, Kristiansand 10.10. (OKI).
1980: 1 ind Nesheimvann og 1 ind Sevika, Steinodden 23.9. (KOL).
2 ind Tjørveneset 26.9. (KOL).
1 ind Vansesumpene, Lista 28.9. (KOL).

- 1981: 1 ind Kviljobrønnen 26.2. (KOL).
 Sevika, Steinodden: 1 ind 26.9. (KOL) og 22.10. (NHL).
 1 ind Tjørvebukta 6.10. (KOL).
- 1982: 1 ind Tjørvebukta 1. og 3.10. (NHL).
- 1983: 3 ind Sevika, Steinodden 25.9. (KOL).
 1 ind Gunnarsmyr, Lista 19.10. (KOL).
 2 ind Østhasselstrand 11.12. (NHL).
- 1984: Sevika, Steinodden: 1 ind 18.4., 22.9. og 27.9. og 1 el. 2
 ind 5.10. (KOL).
 1 ind avlivet Lund, Kristiansand 28.9. (ALI).
 1 ind Nesheimvann 21.9. og 20.10. (KOL).
 1 ind Fugletjøna, Steinodden 4.11. (KOL).
- 1985: 1 ind Søylekilen, Mandal 14.4. (DDA, Jan E. Dahl).
 1 ind Paradisbukta, Mandal 6.8. (DDA, IHI).
 Min. 5 ind Tjørvehavn 6.1. (RJA, FJØ, JJØ, AHQ).
 2 ind 30.3. og 1 ind 8.11. Brækne (KOL).
 1 ind Løgene 7.4. (SGR, PØG).
 1 ind Sevika, Steinodden 2.11. (KOL).

Dobbeltbekkasin

- 1980: 1 ind Vansesumpene, Lista 14.8. (KOL).
 1 ind Sløvdalsvann 19.9. (TDH).
- 1981: 1 ind Nesheimvann 3.10. (NHL).
 1 ind Dyngvaldskogen, Lista 5.12. (NHL).

Svarthalespove

- 1980: 1 ind Nesheimvann 23.4. (NHL).
 1 ind Steinodden 31.8. (KOL):
 1 ind Saviga, Tjørve 5.9. (NHL).
- 1982: 1 juv Tjørveneset 29.9. (NHL).
- 1985: 1 ind Tjørveneset 21.4. (KOL).
 1 ind Lista flystasjon 15.5. (KOL).
 1 ind Sevika, Steinodden 16.5. (KOL).

Svarthalespove

Foto: Leif E. Gabrielsen

Sotsnipe

- 1979: 1 ind Nesheimvann 20.8. (NHL).
- 1980: 2 ind Nesheimvann 5.5. (NHL).
 Enkeltind obs. forskjellige steder på Lista i perioden
 24.6.-30.8. (KOL).
 2 ind Nordhasselsanden 13.9. (KOL).
 Ca. 10 ind Tjørveneset 14.9. (KOL).
- 1981: 5 enkeltind forskjellige steder på Lista i perioden
 3.5.-11.9. (KOL).
 3 ind Sevika, Steinodden 10.8. (KOL).
 1 ind Tjørveneset 2.9. (NHL).
- 1982: 1 ind Brekne 6.8. (KOL).
 3 ind 7.8. og tils. 4 ind 14.8. Nesheimvann (KOL).
 4 ind/4 obs. på forskjellige steder på Lista i perioden
 20.8.-9.9. (NHL).
 1 ind Stave, Lista 21.8. (KOL).
 1 ind Nesheimvann 16. og 30.9. (KOL).
- 1983: 2 ind Brekne 7.6. (KOL).
 1 ind Fuglevika 10.6. (NHL).
 Tils. 21 ind/13 obs. på forskjellige steder på Lista i
 perioden 26.7.-4.9. (KOL).
 1 ind Sæviga, Tjørve 14.8. (TOH).
- 1984: 9 ind/9 obs. på forskjellige steder på Lista i perioden
 6.6.-23.9. (KOL).
 1 + 1 ind Brekne 8.9. (KOL).
 1 ind Tjørveneset 23.9. (NHL).
- 1985: 1 ind Vestre Skogsfjord 16.5. (OTU, TEH).
 1 ind Slettingen, Mandal 13.7. (RJÅ, FJØ, JJØ, AHQ).
 1-2 ind Ronekilen, Mandal 15.7. (FJØ).
 1 ind trakk NV Roligheten 7.8. (SGR, PØG).
 1 juv Fauløyna, Kristiansand 25.8. (FGR, TVE).
 1 ind Jåbekkvann 7.9. (RJÅ, FJØ, JJØ, AHQ).
- Lista:
 Nesheimvann: 1 ad 14.6., 1-2 ind 17.8., 1 juv 27.8. og
 1 ind 7.9. (KOL).
 1 ind Nordhasselbukta 14.6. og 2 ind 1.9. (KOL).
 1 ind Vågsvollvoien, Lista 26.7. (FJØ, ODA, IHI, TRO).
 1 juv 28.7. og 1 ind 31.8. Vatne, Lista (KOL).
 1 ind Hanangervann 11.8. (MLL).

- Steinodden: 1-2 ind 11.8. (MLL), 2 ind 18.8. (HRH, KOL),
 1 ind 31.8. (KEM, TVE) og 1 ind 3.9. (DPE).
 1 ind Hellemyra Lista 19.8. (KOL).
 1 ind Brekne 31.8. (KOL).
 1 ind Nordhasselbukta 1.9. (FJØ, TOH, KOL).

Fjelljo

- 1985: 1 ad Kviljoødden 17.5. (SLU).

Storjo

- 1979: 1 ind Hanangersanden 8.9. (NHL, BEH).

- 1984: 3 ind Tjørveneset 30.8. (NHL).

1985: Fløkkøfjord:

- 1 ind trakk NV Skarpenes 19.5. (PØG).

Roligheten: Tils. 12 ind trakk SØ og NV 5.8., tils. 16 ind
 trakk SØ og NV 7.8., 2 ind trakk SØ 8.8., 3 ind trakk SØ
 9.8., 1 ind trakk NV 15.8., 1 ind trakk SØ og 1 ind trakk
 NV 19.8., 2 ind trakk SØ 30.8. og 2 ind trakk NV 15.9. (GRI).

Lista:

- 4 ind Kviljoødden 1.5. (KEM, TVE).

- 9+ ind Tjørveneset 4.8. (SLU).

- 1 ind 10.8. og 1-2 ind 15.9. Steinodden (TEH/MLL).

Storjo

Foto: Tor Egil Høgsås

Øvergømaåke

- 1984: 1 ad og 1 juv Tjørveneset 20.10. (NHL, TOH).

Grønlandsmåke

- 1982: 1 subad Listahavn 17.5. (KOL).

- 1 juv Søviga, Tjørve 3.6. (NHL).

- 1983: 1 juv Farsund havn 8.4. (NHL).

- 1985: 1 juv Abelnnes 10.2. (GRI).

- 1 ad Lund, Kristiansand 21.9. (PKK).

- 1 juv Nordhasselstrand 26.12. (KOL).

Splitterne

- 1980: 1 ind Hanangersanden 30.5. (NHL).
 Kviljodden/-sanden: 2 ind 5.6. og 1 ind 30.5. (NHL).
 1-2 ind Listahavn og Brekne 29.6.-28.7. (KOL).
 1 ind Verevågen, Lista 1.7. (KOL).
- 1981: 1-4 ind obs. i Borhaugomr. i perioden 17.6.-24.7. (KOL).
 Hekkefunn Rauna; 1 reir med 1 egg 23.6. (KOL, MBE).
- 1982: 3 ind Kviljosanden 6.5. (NHL).
 Brekne/Listahavn: 2 ind 29.5., 1 ad 1 juv 26.7., 1 ind 27.7. og 2 el. 3 ind 5.8. (KOL).
 Rauna: 1 ad 1 juv 24.7. og 1 par 29.5. (KOL, MBE).
- 1983: 1 ind Sevika, Steinodden 29.4. (KOL, OPE).
 2 ind 29.4. og 1 ind 8.9. Sæviga, Tjørve (TOH).
 2 ind Tjørveneset 30.4. (OPE, TOH).
 2 ind Tjørvebukta 4.6. (NHL).
 2 ind Kviljodden 4. og 5.6. (NHL) og 2 ad 1 juv 8.8. (KOL, HRH).
 1 ind Østhasselstrand 20.6. (KOL).
 2 ind Stave, Lista 21.6. (KOL).
 1-3 ind Listahavn 2., 8. og 17.6. og 20.8. (KOL).
 2 ad 1 juv Havika 21.8. (KOL, HRH).
- 1984: 1 ind Brekne 6.6. (KOL, NHL).
 2-5 ind Kviljodden i perioden 29.7.-11.8. (SLU, KOL).
 Det dreier seg her sannsynligvis om minst 7 forskjellige ind).
 3 juv Tjørveneset 1.8. (NHL).
 1 ad 1 juv fløy fra Kviljodden til Rauna 8.8. (HRH).
- 1985: 1 ind trakk SØ Skarpenes 27.7. (SGR, PØG).
 Listahavn: 1 ind 17.7., 2 ind 25.7. og 2 ad 17.8. (KOL) og
 1 par 2 juv 18.8. og 1 par 1 juv 25.8. (HRH).
 3 ad 1 juv Kviljodden 23.7. (SLU), 1 ad 27.7. (KOL) og
 1 ind 17.8. (OPE).
 2 ad Nordhasselsanden 25.8. (KOL).
 2 ind Steinodden 15.9. (MLL).

Polarlomvi

- 1985: 1 ind Abelnes 22.12. (ESH, JMJ, PØG).

Turteldue

- 1969: 1 ind Sæviga, Tjørve 1.5. (OKI).
 1980: 1 ind Vågsvoll, Lista 12.6. (NHL).

- 1981: 1 ind Østhassel 14.5. (KOL).
 1 ind Nordhassel 10.6. (KOL).
- 1982: 1 ind v/Nesheimvannet 30.5. (KOL).
 1 ind v/Slevdalsvannet 6.9. (KOL).
- 1983: 4-5 ind Nesheim og 2 ind Østhassel 27.5. (NHL).
 6+5 ind i to flokker v/Nesheimvannet 28.5. (KOL).
 2 ind v/Nesheimvannet 3.6. (KOL).
 2 ind Litlerauna, Lista 10.6. (NHL).
 2 ind Østhasselstrand 13.6. (KOL).
 3 ind Steinodden 6.7. (KOL, I.Sleveland).
 2 ind Hanangermona 14.7. (KOL).
 3 ind Tjørve 28.9. (TOH).
- 1984: 2 ind Tjørvemarka 26.5 (TOH).
- 1985: 1 ind Søylekilen, Sånum 27.5. (RJA, GHU).
 1 ind Jåbøkk 15. og 17.10. (GHU, IFL).

Hubro

- 1985: 1 par + 2 pull et sted i Mandal 25.5. (FJØ, AHQ, RJA, GHU).

Nattravn

- 1975: 1 spillende ind Vågsbygd, Kristiansand 11.6. (OKI).
 1985: 1 ind Kige, Mandal 10.6. (Pål Hageland).

Isfuql

- 1982: 1 ind Vågsbygd, Kristiansand 28.1. (OKI).
 1984: 1 ind Nesheimvannet 14.1. (KOL).

Hærfuql

- 1984: 1 ind Tjørveneset ?-juli (Bernard Berntsen).
 1985: 1 ind Kviljo 13.10. (PKK, TVE, m.fl.).
 1 ind Flekkerøya 17.10. (ØFJ).

Hvitryggspett

- 1982: Hekking: Reir med unger funnet i Spind, Farsund 28.5. (OPE).
 1985: Hekking: Reir med unger funnet på Usland, Øyslebø, Marnardal
 i mai (LEG, FJØ, RJA, AHQ).
 Hekking: Reir med unger funnet nær Øyslebø, Mandal kommune
 i mai (LEG; lokaliteten funnet av FJØ, RJA).

Tretåspett

- 1985: 1 hann Hisåsen, Mandal 26.10. (LKN, Ellen B. Knutsen, Inger
 J. Lind).
 1 hann Fjeldskår, Lindesnes 9.8. (GKY).

Trelerke

1982: 1 ind Groda, Lista 10.10. (KOL).

1984: 1 ind Brekne daglig i perioden 19.1.-29.1. (KOL).

Tartarpiplerke

1981: 1 ind Sevika, Steinodden 19.8. (KOL).

1985: 1 ind Fauløyna, Kristiansand 12.10. (TVE).

3 ind Tjørveneset 14.10. (NHL).

Mark-/tartarpiplerke

1985: 2 ind Steinodden 22.9. (FJØ, DDA, LEG).

Gulerle

1980: Sørliq gulerle: 1 par med mat Tjørve 26.6. (KOL).

2 ad 1 juv Vatne, Lista 1.7. (KOL).

2 ad 1 juv v/Lista fyr 2.7. (KOL).

1982: Sørliq gulerle: 1 par hekket v/Nesheimvannet (KOL).

Engelsk gulerle: 3 par hekket v/nesheimvannet (KOL).

1985: Hekkefunn i Mandal: 1 ad 1 juv Jåbekk 29.6. (RJÅ, AHQ).
Underart uviss; trolig en blandingsform.

Såerle: Hekkefunn på Torstrand, Åseral 29.6. (ØFJ, TVE).

Hekkefunn på Bredland, Åseral 30.6. (ØFJ, TVE).

Vintererle

1983: 1 ind Hommevann, Flekkefjord 25.9. (KGR, GGR).

1 ind Sæviga, Tjørve 5.9. (TOH).

1 ind Velle, Lista 31.10. (KOL).

1 ind Nordhasselsanden 6.11. (KOL).

2 ind 26.11. og 1 ind 29.12. Brekne (KOL).

1984: 2 ind v/Sløvdalsvannet/-åna 2.1. (KOL).

1 ind Brekne 8.10. og 3.11. (KOL).

1 ind Kråkedalen, Lista 9.10. (NHL).

1 ind Frøyland, Lista 10.10. (NHL).

Kaneheia, Lista: 1 ind 16.10. og 2 ind 17.10. (NHL).

2 ind Ø. Hauge, Lista 8.11. (NHL).

1 ind Stave, Lista 17.12. (NHL).

1985: 2 ind Snik, Lindesnes 12.1. (BKK, LKN, AHQ).

1 ind Frøysland, Mandal 30.3. (BKK, LKN, AHQ).

1 ind trakk v Skarpenes 21.4. (AGR, SIJ, GTO, PØG).

1 ind trakk SV Fauløyna, Kristiansand 21.9. (TVE).

Paradisbukta, Mandal: 2 ind 27.10. og 3.11., 1 ind 7.11. og
2 ind 12.11. (GHU, DDA, FJØ, TRD). Enkelte av disse
muligens samme ind.

2 ind trakk SØ Skarpenes/Varden 1.11. (PØG).

2 ind Båly, Spangereid, Lindesnes 10.11. (RJÅ, FJØ, JJØ, JEG).

Nattergal

1982: 1 sy hann Rødlandsmyra, Lista 5., 7. og 10.6. (OPE, NHL).

1983: 1 sy hann Velle, Lista 24.5. (KOL).

1984: 1 sy hann Ø. Hauge, Lista 9.6. (OPE).

Svartrødstjert

1983: 1 ind v/Kråkenesvannet 2.4. (KOL, m.fl.).

1984: 1 hunn Torsøya, Kristiansand 15. og 17.4. (JEB, AJO, GGJ).

1 sy hann Sangvik, Søgne 19.5. (JEB, AJO, PKK, TVE).

1 hann Randesund 28.5. (ØGR).

1985: 1 hann Steinodden 9.4. (KOL).

1 ind Steinodden 21.4. (GHU).

Svartstrupe

1980: 1 hann v/Slevdalsvannet 11.5. (KOL).

Myrsanger

1980: 1 sy hann Nesheimåna 7.6. (NHL).

1 sy hann Vågsvoll, Lista 12.6. (NHL).

1 sy hann Løgan, Nesheimvannet 18. og 24.6. (NHL).

1981: Slevdalsvann: 1 sy hann 3. og 7.6. og 2 sy hanner 27.5.
(KOL, NHL).

1 sy hann Fjellestad, Lista 6.6. (NHL).

1 sy hann Vågsvoll/Gunnarsmyr, Lista 21.6. (KOL).

1982: 1 sy hann Nesheimmyra 29.5. (OPE).

1 sy hann Slevdalsvannet 4. og 10.6. (KOL).

4 forskjellige sy hanner på 4 lokaliteter på Lista 5.6. (OPE).

1 sy hann Ore, Lista 6.6. (NHL).

1 ind (2k+) ringmerket Vågsvoll, Lista 10.6. (TOH). 1 sy
hann ble hørt her 7., 12. og 13.6. (NHL).

5 forskjellige sy hanner på 5 lokaliteter på Lista 10.6. (OPE).

1983: 1 sy hann Kråkenesvann 28.5. (KOL).

1 sy hann Nesheimmyra 17.6. (OPE, GER).

1 sy hann Nesheimvann 17.6. (KOL).

1 sy hann Nedre Torp/Huseby, Lista 19.6. (OPE, GER).

1984: 1 sy hann Løgan, Nesheimvann 18. og 24.6. (KOL).

1-2 sy hanner på 5 forskjellige lokaliteter på Lista
9.6. (OPE).

2 sy hanner Slevdalsvann 12.6. (KOL).

1985: 1 ind Lohnemyra, Søgne 29.5. (JEB, SOB, PKK).
 1 sy hann Lohnemyra, Søgne 7. og 15.6. (ALI).
 1 sy hann Tveit, Kristiansand 11.6. (TVE).

Lista:

1 sy hann Nesheim 1.6. (EJA, m.fl.).
 1 sy hann Råstad 3.6. (KOL).
 1 sy hann Velle 4.6. (KOL).
 1 sy hann Kalleberg 5.6. (KOL).
 1 sy hann Røyrtjern og 1 sy hann Kjørrefjordkilen 11.6. (OPE).
 2 sy hanner Nesheimmyra og 2 sy hanner Velle 12.6. (OPE)
 og 1 sy hann Velle 14.6. (NHL).
 1 sy hann v/Nesheimvannet 14.6. (KOL).
 1 sy hann Brastadvannet 20.6. (OPE).
 1 sy hann Kjørrefjordkilen 2.7. (NHL).

Gulbrynsanger

1985: 2 ind fanget Jåbøkk 6.10. (RJÅ, TEH, FJØ, JJØ).

Pirol

1977: 1 hunnfarget ind Lund, Kristiansand 25.5. (PKK).
 1983: 1 sy ad hann Lunde, Lista ?-juni (NHL, BEH).

Polarsisik

1984: Ca. 10 ind v/Nesheimvann 1.12. (NHL).

Båndkorsnebb

1985: 1 ind Undeland gård, Lyngdal 2.3. (TEH).
 1 ind Randesund 8.9. (TVE, PKK).

Rosenfink

1980: 1 sy hann v/Lundevågen, Lista 16.6. (KOL).
 1981: 1 sy hann Velle, Lista 3., 6. og 18.6. samt 3 sy hanner
 5.6. (KOL).
 2 sy hanner Slevdalsvann 6. og 7.6. (KOL).
 1 sy hann Elle, Lista 12.6. (KOL).
 1982: 1 sy hann Lunde, Lista 26.5. (NHL).
 1 sy hann v/Lista fyr 31.5. (KOL).
 1 sy hann Slevdalsvann 4.6. og 12.7. (KOL).
 1 ind Nordberg, Lista 15.6. (KOL).
 1 hann Kjepsøy, Austad, Lyngdal 31.5. (OPE).
 1983: Syngende hanner obs. 7 steder på Lista flystasjon i
 perioden 25.5.-15.7. (KOL).
 1 ind v/Nesheimvann 28.5. (KOL).
 3 sy hanner Røyrtjern, 1 sy hann Tomstad og 1 sy hann
 Hestestad, Lista 17.6. (OPE, TOH, GER, KOL).

- 1 sy hann Rørdal, Lyngdal 19.6. (DPE).
 2 ind Snekkestø, Lista 16.7. (KOL).
 1984: 1 ind Flekkerøya 21.5. og 3.6. (JRE/JEB).
 1 sy hann Øksendal, Sirdal 9. og 11.6. (KOL).
 1-2 sy hanner, samt en rekke obs. Lohnemyrene, Søgne i
 perioden 20.6.-25.7. (ALI).
 Reir med unger funnet samme sted 16.7. (ALI).
 Lista:
 1 sy hann Råstad 15.5. (KOL).
 Slevdalsvann: 1 sy ad-hann 21.5., 1 par 25.5. og 1 sy
 hann 28.5., 4.6. og 18.6. (KOL).
 1 sy hann Velle 23.5., 24.5., 5. og 20.6. (KOL).
 1 sy hann Ellenes 31.5. (KOL).
 2 sy hanner Lista flystasjon 6.6. (KOL).

Rosenfink

Foto: Finn Jørgensen

- 1985: 1 sy hann Laudal, Marnardal 20.5. (BKK).
 Tveit, Kristiansand:
 Dønnestad: 1 sy hann 22. og 27.5. (TVE, PKK).
 Ve: 1 sy hann 26.5. og 1 sy hann 30.5. og 19.6. (ikke
 samme ind som 26.5.) (TVE).
 Ryen/Bøen: 1 sy hann + 1 hunn 29.5., 2 (3?) sy hanner
 (+ 1 hunn?) 6.6. og 1 sy hann 11. og 14.6. (TVE).
 Drangsholt: 1 sy hann 9. og 10.7. (+ 1 ind ? 10.7.) (TVE).
 Totalt dreier det seg her om minst 3 forskj. hanner. Det

er mulig at disse hannene har flyttet seg fra sted til sted i denne perioden).

1 sy hann Skjernøy, Mandal 2.6. (FJØ, AHQ, OTU).

1 sy hann Rasvåg, Hitra, Flekkøfjord 3.7. (OPE).

Lista:

Lista Flystasjon/Røstad: 1 sy hann 28.5., 30.5. og 17.6. (KOL).

Vølle: 2 sy hanner 30.5. og 1 sy hann 4. og 6.6. (KOL).

5 ind Elledalen 1. og 2.6. (EJA, m.fl.).

1 sy hann Løgan, Neshøimvann 1.6. (KOL).

1 sy hann Hellemyra 3.6. (KOL).

1 sy hann Tranevåg 9.6. (OPE).

2 sy hanner Listeidet 19.6. (OPE).

v/Slevdalsvannet: 2 sy hanner 10.6. og 1 sy hann 17.6. (KOL).

1 sy hann Havnehagen, Gaupeland 16.6. (KOL).

1 hann Ellenes 22.7. (PKK, OPE, TVE, PAA).

3-4 juv + ød Stave 26.7. (KOL).

Kjernebiter

1985: Hekking: 2 ad matet min. 2 juv Tveit, Kristiansand 9.7. (TVE).

Hortulan

1985: 1 ind Vassmyra, Mandal 5.5. (GKY).

1 par Tveit, Kristiansand 9.5. (TVE, PKK).

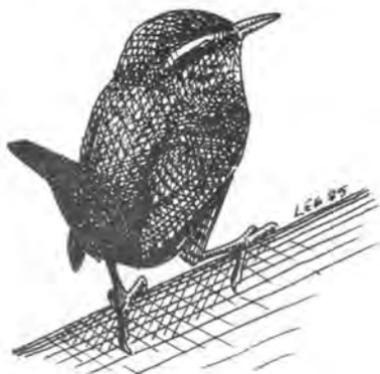
1 ind Søgnejordet 1.9. (PKK, JEB, GBI, SRI).

Vierspurv

1985: 1 ind Søgnejordet 7.10. (PKK).

Kornspurv

1985: 1 ind Sangvik, Søgne 11.5. (JEB).

OBSERVATØRER:

AGR-Atle Grimsby	KJE-Kurt Jerstad
AHQ-Atle H. Qvale	KLL-Kr.sand Lokallag, eksk.
AJO-Arild Johnsen	KOL-Kåre Olsen
ALI-Asbjørn Lie	KSO-Kurt Solvik
BEH-Bjørn E. Hellang	KVA-Konrad Valand
BHA-Bjørn Haugerud	LBE-Lars Bergersen
BKK-Bernt K. Knutsen	LEG-Leif E. Gabrielsen
DDA-Dagfinn Dahl	LKN-Lene Knutsen
EJA-Eirik Jacobsen	LLL-Lista Lokallag, eksk.
ESH-Eivind Shiander	MBE-Mardon Berntsen
EST-Elisabeth Storstein	MLL-Mandal Lokallag, eksk.
FGR-Frode Grindheim	NHL-Nils H. Lorentzen
FJØ-Finn Jørgensen	OKI-Odd Kindberg
GBI-Geir Birkeland	OPE-Oddvar Pedersen
GBJ-Glenn Bjørnstad	OTU-Odd Tunglad
GER-Gustav Ersdal	OWR-Ole Wiggo Røstad
GGJ-Geir Gjermundnes	PAA-Per A. Åsen
GGR-Geir Grimsby	PKK-Peder K. Knutson
GHU-Geir Hundstad	PØG-Per Ø. Grimsby
GKY-Gordon K. York	RJÅ-Runar Jåbekk
GRI-Grimsbybrødrene (4 el. mer)	SGR-Svein Grimsby
GTO-Geir Tobiasen	SIJ-Svein I. Jonasen
HRH-Hans R. Henneberg	SLU-Sebastian Ludvigsen
IFL-Inge Flesjå	SOB-Sven O. Brække
IHI-Ivar Hille	SRI-Sven Rislåa
JEB-Jan E. Berglihn	TEH-Tor Egil Høgsås
JEG-Jarle Egseth	TGO-Trygve G. Olsen
JJØ-Jonny Jørgensen	TOH-Tor Oddvar Hansen
JMJ-Jan Møller Jensen	TRD-Trine Robstad
JNO-Jon Noddeland	TVE-Tellef Vestøl
JRE-John Reinertsen	VNI-Vidar Nicolaysen
KEM-Kjell E. Moseid	ØFJ-Øyvind Fjeldsgård
KGR-Kjell Grimsby	ØGR-Øystein Grøntoft
	ØSP-Øystein Spøtteland

R A P P O R T E R I N G S A R T E R 1 9 8 5

Bearbeidet ved Peder K. Knutson

Her kommer så den andre oversikten over forekomsten av de såkalte rapporteringsartene, som denne gang omhandler året 1985.

Jeg har siden rapporten for 1983/84 kom ut, fått en masse observasjonsmateriale fra 1980-1985.

Spesielt gledelig er det at nå er også Lista-folket kommet med i de rapporterendes rekker, og de har lagt ned et imponerende arbeid for å ta igjen det forsømte. Og når i tillegg Flekkefjord, Mandal og Kr.sand følger opp innsatsen fra 83/84-rapporten, må jeg ha lov til å tro at den ~~er~~religgende rapporten gjenspeiler den faktiske "observasjons-virkelighet" svært bra.

Årsaken til at jeg gikk løs på 85-rapporten før jeg har komplettert den forrige rapporten med de ny-ankomne observasjonene, er at jeg ser det som viktig å holde disse rapportene så ajour som mulig.

Det eldre observasjonsmaterialet vil bli oppbevart av LRSK til det forhåpentligvis melder seg en ildsjel til å bearbeide disse. Det vil i alle fall bli nyttig under utarbeidelsen av en samlerrapport ved en senere anledning.

I denne rapporten har jeg faktisk tatt meg den frihet å benytte den nye rapporteringslista som ble publisert i Piplerka 2/3-86. Begrunnelsen for dette er at det nettopp var 83/84-rapporten som ansporet til at vi kunne se oss "ferdige" med enkelte arter, slik som sangsvane.

Alle artene på den nye rapporteringslista er ført opp, og skrevet med store bokstaver. Ved arter som er overflyttet fra sjeldenhetslista (den gamle), er det ført opp "ny" i parentes. Man bør for disse artenes vedkommende konferere sjeldenhetsrapp. fra LRSK fra 1985 for fullstendighetens skyld.

I tillegg kommer polarmåke med, av den grunn at disse ikke skulle behandles av LRSK i 1985. Videre har jeg fylt inne med enkelte "jasså-observasjoner", dvs. observasjoner av mer spesiell karakter.

Til sist et Hurra! til dem som har sendt inn observasjoner, og det vil mao. si den faste lille kjernen fra Flekkefjord, Farsund, Mandal og Kristiansand. De innsendt rapportene er langt mer oversiktlige enn tilfellet var før 83/84-rapporten, pga at lokallagene har laget samlerapporter (se forøvrig forordet til forrige rapport).

Polarmåke "in action" ved Langenes. Foto Bjørn Vidar Olsson

SMÅLOM HSTORLOM HISLOM

- Fl.fjord: 1 Skarpenes 28.4, 1SØ Roligheten 22.11,
1 Kirkehavn,Hidra 24.11.
- Farsund: Regelm. Haviga-Kviljodden-Østhasselstrand
nov-mai, maks 7 18.5.
Enkeltind. Nordhasselbukta febr. og nov.
- Mandal: 1 Sånumstranda 16.2.
1 kjempelom (gul/is) Rosnes 16.3

DVERGDYKKER

- Fl.fjord: Regelm. Løgene ult.okt-ult.mars, maks 7 ult.des.
1 Kirkehavn 13.1, 3 Kirkehavn, 2Kjelleneset,Hidra
27.12. 2 Siraelva 29.12.
- Farsund: Reg. Listahavn ult.okt-ult.mars, maks 5 3.2.
1 jan., 12.4, 7.10 Nesheimvann.
- Lindesnes:1 Våge 12.1, 17.3. 10.11. 1 Reme 24.11.
- Mandal: 1 Valand 13.1 og 30.11-31.12. 4 Eigebrek
27-28.1, 3 s.s. 22.12. 2 Tregde 15.2.

TOPPDYKKER L

- Fl.fjord: 1 Berrefjord 17.3, 1 Roligheten 22.9,
2NV Roligheten 23.11.
- Mandal: 1 Skjernøysund 20.1-28.2. 1 Tånes 16.3,
1 Kleven 24.3, 1 Sjøsand 26.10.
- Kr.sand: 2 Kjosbukta 14.4.

GRÅSTRUPEDYKKER (Ny)

- Farsund: 1 Kviljo 17.5 og 18.5. 1 Nordhasselb. 13.10.
- Mandal: 1 Tregde 27.1.
- Søgne: 1 Høllen 7.3.

HORNDYKKER L

- Fl.fjord: Reg. 1 Løgene nov-febr.. 2 Skarpenes 27.10,
1 Rasvåg,Hidra 24.11.
- Lindesnes:1 Underøy 12.1.
- Mandal: 1 Eigebrek 17.2 og 30.11. 1 ubest. Tregde 1.2.

TOPPSKARV

- Fl.fjord: Opptrer forh. vanlig langs kysten jan/febr.
Min.40 på vårtrekk, min. 100 på høsttrekk,
Skarpenes.
- Farsund: Reg. i lite antall i vinterhalvåret.
2 Udvåre 28.5, 3 Gjesslingene 1.6.
- Mandal: En rekke obs. vinterstid. Maks 39 Skjernøysund
og 36 Tregde 27.1. 8V 1.6., 2 4.7 Hilletunga.
1Ø Tvisteinen 1.6.
- Kr.sand: 1 Byfjorden 9.1, 3Dvergsnes, 8 Kvåsefj. 30.1.
1 4.3, 6 5.3 Randøya, 1 Auglandsbukta 20.3.

KNOPPSVANE H

- Mandal: 1 par Landekilen.
- Kr.sand: 1 par langøya, Vågsbygd.

SÆDGÅS

- Fl.fjord: 24NV Skarpenes 4.4.
- Farsund: 2 jan-febr, 1 31.3 Nesheimvann. 1 Hanangervann
31.3, 1 Kviljo 30.3, 8 Kviljobrønningen 27.4.
2 20.10, 1 8.12 Steinodden.
1 Groda-Slvedalsvann 16-18.11.
- Mandal: 1 Ronekilen 16-24.3.
- Søgne: 1-3 Søgnejordet 30.3-14.4.
- Kr.sand: 8S Kjevik 28.9.

KORTNEBBGÅS

- Fl.fjord: 13SØ 7.8, 30SØ 20.8 Roligheten.
- Farsund: 3 13.10, 2 20.10 Steinodden.
5 12.1-2.3, 3-5 12.10-30.11 Nesheimvann.
26Ø Nordhassel 22.12. 3 13.10, 4 15.12
Slevdalsvann. 50 Midthassel 31.12.
- Lindenes: 1 Lonevann 12.1.
- Mandal: 21N Ronekilen 13.5
"Sæko-gås": 16N Ime 20.4.
- Kr.sand: 55N 13.5, 74N 19.5 Tveit. Tot. 250NØ med.mai
Vågsbygd. 75N Tømmerstø 10.5.

GRÅGÅS H

Mandal: 1 par Slettingen (misslykket hekking)
 Kraftig trekk: 500NV $\frac{1}{2}$ h 19.4, flere hundre NV
 i løpet av 20.4 (Farsund).

KANADAGÅS H 2-3 par Selura, Fl.fjord.

HVITKINNGÅS

Farsund: 2 Nesheimvann 12-20.10, 2Ø Steinodden 13.10.

RINGGÅS

Fl.fjord: 45NV Skarpenes 21.4, 1SØ Roligheten 27.8.
 Farsund: 2 østlig underart Tjørveneset 16.5.

Mandarinand: 1 hann obs. det meste av året flere steder
 ved Kr.sand, unsluppet fra fangenskap.
 Gjorde hekkforsøk med stokkand ved Prestebekken,
 Lund, men eggene ble ikke klekt.
 1 hann Prestevann, Lista 25-26.11.

BRUNNAKKE HSTJERTAND

Farsund: 1 30.8, 2 31.8 Nesheimvann. 3 Hellemyra 19.8.
 1 Listahavn 9.3.

SKJEAND

Farsund: 1 par Kviljo 18.5, 1 par 8.4, 1 7.9 Nesheimvann.
 1 Steinodden 30.4, 1 par Nordhasselbukta 20.5.

TAFFELAND

Farsund: Reg. Nesheimvann vinterhalvåret (1-6), maks
 52 1.1. 1 26.1, 1 11.2 Listahavn.

Lindesnes: 3 12.1 Lonevann.

Mandal: 1 1.3, 1 9.3 Mandalselva.

Kr.sand: 5 7.4, 1 par 14.4 Nesset. 1 hunn tatt av
 vandrefalk på Kjevik, kolliderte med fly, 10.4.

TOPPAND H

BERGAND

Fl.fjord: 1SØ Roligheten 10.8, 6 Homme 13.10, 2.11.
 Farsund: Regeim. okt-des(-febr),1-8. Maks 35 20.10,
 34 17.11 Nesheimvann, 16 Straumen 8.12.
 Mandal: 1 Tregde 20.2, 8 Sånumstranda 27.10, 1 27.12.
 12 Ronekilen 7.11, 7 14.11.
 Kr.sand: 5 Gilsvann 16.11.

SVARTAND H

Stort antall: 400 11-12.5, 500-1000 17-20.5,
 maks 1110 18.5, lå på vannet ved Ullerøy,
 Farsund.

SJØORRE HLAPPFISKAND (Ny)

Farsund: 1 Nesheimvann 3.4, 1 Steinodden 16.2.
 Mandal: Maks 15 Skjernøysund 27.2, maks 7 Tregde 14.2.
 1 Ronekilen 17.3.

LAKSAND H

Mandal: hekket sanns. inde Hille.

MYRHAUK

Fl.fjord: Tot. 18 ind (4 hannfarget) ult.aug-med.okt.
 1 hann på elgkadaver, Homme, 22.12.
 Farsund: 4Øhø. april, 9 Øhø. med.sept.-primo nov.
 1-2 des-mars Borhaug.
 Mandal: 2 31.7, 1 19.8 Jåbekk. 1 Brennevinsmyra 20.8.
 Søgne: 1 hann V+, 1 14.9 Søgnejordet. (+:14.4)
 Kr.sand: 1 hann V 27.9, 1V 19.10 Kvåsen.

HØNSEHAUK H

Fl.fjord: Sira-omr. Rauli/Dypvik-omr.
 Marnadal: Bjelland
 Mandal: Ett hekkefunn.

SPURVEHAUK H

Fl.fjord: Tjersland/Simonskirka.
 Kraftig trekk: 177NV Skarpenes 13.10 (5½h)(Flekkefjord).
 217V Kvåsen 10.10 (Kr.sand).

MUSVÅK H

Mandal: Ett hekkef. (En rekke ind. overvintret)

FJELLVÅK H

Fl.fjord: 4-5 par nord i kommunen.

KONGEØRN

Fl.fjord: 1 Austad 1.1. 3 3.1, 1 13.1 Hidra.
 1 Tjersland 21.4, 1 Selura 25.4, 1 Homme 13.10.
 Farsund: 1 Borhaug 3.11, 2 Snekkestø 29.12.
 Åseral: 1 Ljosland 3-5.4
 Mandal: 5 vinterobs. av 1-3ind.
 Sogndalen: 1 Kilen 7.12.
 Søgne: 1 Stypstad 29.11.
 Kr.sand: 1 2.1, 1 22.9, 1 primo nov. Kvåsen.
 1 Lund c.30.10.

FISKEØRN

Farsund: 1 Nesheimvann 8.4, 1 Borhaug 11.6.
 Marnadal: 1 Kleveland 28.4.
 Mandal: 1 Jåbekkvann 16.4, 1.5.
 Søgne: 1 Åros 14.4.
 Kr.sand: 1 Voie 14.4, 1 Slettheia 21.4, 1 Nettet 26.4,
 1 Dønnestad 17.5.

TÅRNFALK H

Fl.fjord: Kvanvik
 Farsund: Varnes. Klungelandomr. (Herad).

DVERGFALK

Fl.fjord: 10 obs. sept-okt, 1 Abelnes 1.12.
 Farsund: 6 obs sept, 1 Tjørveneset 2.4.
 Mandal: 4 obs Jåbekk med.okt.
 Søgne: 1 14.4, 2 8.9 Søgnejordet.
 Kr.sand: 8 obs. april, 8 obs. sept-okt.

LIRYPE HFJELLRYPEJERPE

FASANVANNRIKSE

Fl.fjord: 1 Løgene vinteren til 28.2, 1 Austadvika pr.febr.
 Farsund: 1 Løgan, Nesheimv. febr, nov-des, 4 s.s. 6.1.
 1 jan, 1 nov. Lista flystasjon.
 1 syng. Røyrtjern 15.5.
 Mandal: 1 Jåbekkvann 5.1.

ÅKERRIKSE

Farsund: 1 Velle 14.5.
 Mandal: 1 Ronekilen 20.8, 1 Hogganvik 20-24.9.

SIVHØNE

Fl.fjord: 1-2 overvintr. Løgene, maks 4 24.12.
 Farsund: Reg. i lite antall hele året.
 Hægebostad: 1 Hægebostad 12.10.
 Mandal: 1 Kvisla 13.4, 1 Skjernøya 21.4, 1 Skjebstad
 mai, 1 Jåbekkvann 8.10, 1 Paradisbukta 10.11.
 Kr.sand: 1 Kongsgård 29.3.

SOTHØNE HTjeld

Kraftig trekk: min. 300V Tjørveneset, Farsund 1.4.

SANDLO HLBOLTIT

Farsund: 6 Lista flystasjon 15.5.

HEILO HTUNDRALO L

Mandal: 9 y.Hille 28.9, 1 Hillebunga 26.10.
 Søgne: 1 Åros 18.8.
 Kr.sand: 2 Hamresanden 18.9, 1 Kvåsen 20.9.

TEMMINCKSNIPE

Farsund: 1 Tjørveneset 6.8.
 Mandal: 1 y.Hille 28.9.
 Søgne: 1 Åros 11.8.

TUNDRASNIPE

Farsund: vanlig, men fåtallig Listastrendene om høsten.
 Maks 10 Nordhasselbukta 4.9.
 Kr.sand: 4 31.8, 2 9.9, 2 21.9 Hamresanden.

FJÆREPLYTT HMYRSNIPE HBRUSFUGL HSMÅSPOVE

Fl.fjord: Tot. 20 på trekk ult.juli-primo okt.
 Farsund: Vanlig 3.5-28.5, maks 75 Tjørveneset 9.5.
 Vanlig, men fåtallig 15.7-4.9, maks 11
 15.7, 10 29.7 Hellemyra.
 Mandal- Reg. trekk vår,høst i lite antall.
 Kr.sand: Maks 16 Hamresanden,Kr.sand 8.5.

STORSPOVE HLSOTSNIFE (Ny)

Farsund: 1 Steinodden 31.8.
 Kr.sand: 1 Hamresanden 25.8.

GLUTTSNIPE HSKOGSNIPE HGRØNNSTILK

Farsund: Fåtallig-vanlig Lista 26.7-31.8, maks 10
 gamle flyplassen 10.8. 1 Hananger 22.9,
 3 Kviljodden 18.5.
 Mandal: 1 Jåbekkvann 6.10.
 Søgne: 1 Tangvall 4.8.
 Kr.sand: 1 8.5, 15.5, 6.8 Hamresanden, 1 Kjevik 2.8.
 3 Kjosbukta 28.7.

STEINVENDER HSVØMMESNIPETYVJO

Fl.fjord: 1 22.7, 5+2 småjo 28.7 Skarpenes.

2 29.7, 1 17.8 Roligheten.

Farsund: 1 Kviljo 29.7, 1 Nesheimvann 25.5.

Mandal: Stadig økende bestand i skjærgården. Konst.
hekkende Hærholmene, Skjøringen og Hille-
tunga. Par sett på Sandøy, Slettingen og
Store Vengesholmen. Dessuten en rekke obs.
av enkeltind. i hele skjærgården.
Ant. hekker ca 10 par i kommunen.

STORJO (Ny)

Farsund: 4V Kviljo 1.9.

Kr.sand: 1V Kvåsen 23.8.

HETTEMÅKE H

Polarmåke (Nå på sjeldenhetslista)

Fl.fjord: 1 16.2, min.2 17.11. Abernes.

2NV Skarpenes 4.4.

Farsund: 1 Listahavn 8.12, 1 Kviljoødden 21.12.

Mandal: 2 Brennevinsmyra 7.4.

RØDNEBBTERNE H

Fl.fjord: 4-6 par Selura, 6-7 par Lafjorden

Farsund: 1 par Tjørveneset.

LOMVI H

Innlandsfunn: 1 fanget på isen Prestevann 2.2. (Farsund).

ALKE HTEIST

Farsund: 1 3.2, 8.4, 5.1 Haviga. 1 Kviljoødden 17.8,

1 Nordhasselbukta 13.10, 1 I. Katland 2.5,

1 Ystesteinen 18.5.

Mandal: 1 Skjernøy 26.5, 1 Hille okt., 1 Smørh. 19.11.

Kr.sand: 1V Kvåsen 11.5.

LUNDESKOGDUE

Fl.fjord: 1SØ 28.7.

Farsund-Kr.sand: Regelmessig 1 lite antall med.mars-
 primo mai. Maks 30 Groda,Farsund, 32 2.5.
 32 Søgnejordet 14.4.
 Hekket sanns. Jåbekk,Mandal.
 Om høsten tot. 16 ind. (sept-okt).

Ringdue

Overvintring: Overvintret i stort ant. v/Mandal.
 Flere flokke på over 50 ind. hele vinteren.
 Maks 120 Skjebstad 19.2.
 70 ved Strømmen, Farsund, primo jan.

TYRKERDUE H

Mandal: 1 par Furulunden.

HUBRO

Fl.fjord: Fjærfunn fra hekketida, Skarpenes.
 1 syng. Kvanvik 16.9. 1 Abelnes 26.12.
 Farsund: 1 N-Lista 31.8. 1 Slevdalsvann 17.11.
 Mandal: 1 par hekket et sted i kommunen.

HAUKUGLE

Audnedal: 1 par hekket et sted i kommunen.

SPURVEUGLE

Fl.fjord: 1 Espetvedt, Gyland 13.10, 1 Homme 10.11.
 Mandal: 1 Høgsås-Nodelandsomr. 20-26.12.
 Kr.sand: 2 syng. 20.10, 1 15.10 Kvåsen.

KATTUGLE H

Fl.fjord: Tjersland, Nygard, Flikkeid, Storøy, Søyland,
 Rauliskogen, Mørkeli
 Mandal: En rekke hekkefunn i hele kommunen.

HORNUGLE

Farsund: 1 død Lista flystasjon 14.3.
 Lindesnes: 1 Våge 17.3.

JORDUGLE

- Fl.fjord: 1 par hekket Sandevannstølen. 1 3.10,12.10
Sandevann, Homme. 2 Sandevannskogen 13.10.
- Farsund: 1 par hekket Borhaugomr. 1 overv. Borhaugomr.
Fåtallig okt-nov. 1 Slevdalsv. 17.12.
1 Steinodden 8.4.
- Mandal: 1 syng. Møglandsvann 30.4.
- Marnadal: 1 Pytten våren.
- Åseral: 1 Geitheii 15.6.
- Kr.sand: 1 Nettet 31.3,13.4.

PERLEUGLE

- Fl.fjord: 1 syng. Skarpenes 3.4.
- Mandal: 1 syng. Kirkeheia 4.1, 1 Jåbekk 6.7.
- Åseral: 1 syng. Røysland 29.6, 1 syng. Ljosland 4.4.
- Songdalen: 1 par hekket Songevann.
- Søgne: 1 syng. Stypstad 27.5.

VENDEHALS H

- Fl.fjord: Vanlig hekkefugl i kommunen, spes. Homme,
mer sjelden i Austad-omr.
- Mandal: Flere hekkefunn i hele kommunen.

GRÅSPETT

- Farsund: 1 8.4,21.2 Nesheimvann. 1 Ulgjel 26.10.
- Mandal: 1 27.3,29.9,6.10 Jåbekkvann. 1 Skjernøy 2.11.
- Kr.sand: 1 Kvåsen 11.5.

GRØNNSPETT H

- Fl.fjord: Vanlig hekkefugl, langt mer tallrik enn
f.eks. flaggspett.
- Mandal: 1 par Høgsåsheia.

SVARTSPETT

- Fl.fjord: Flere obs. jan., 1 Austad 16.3. 3-4 obs
i hekketida, muligens hekk. Stordrange.
- Farsund: 1 Grindheia, Listeid 14.8.
- Mandal: Rel. vanlig utenom hekketida, obs. Jåbekkvann
18.5,2.6,8.6.

Marnadal, Kr.sand: Reg. hele året.

HVITRYGGSPETT

Fl.fjord: 1 par hekket Bevarmyr, Sira. Ellers enketlind.
i hekketiden Tjersland, Homme.

Reg. i kommunen utenfor hekketiden.

Farsund: 1 Straumen 12.5.

Lyngdal: 1 Augland 9.6.

Lindesnes: 1 Svennevik 14.4, 1 eng. hann Saudland 8.6.

Marnadal: Reg. hele året.

Mandal: 1 par hekket Haugefossen.

Kr.sand: 1 Kvarenes 23.5, 1 Augland, Vågsbygd 27.11
1 par Dyreparken 19.1.

DVERGSPETT H

Fl.fjord: 1 par Øysæd og Hommelia.

Mandal: 1 par Rona.

FJELLERKE

Fl.fjord: 2SØ Skarpenes 4.10.

Farsund: 1 Nesheimsanden 27.1, 3 Fugleviga 4.3.

Søgne: min. 10 Søgnejordet med. mai.

GULERLE underart SÆRLE H

VINTERERLE

Lindesnes: 2 Snik 12.1.

Søgne: 1 Søgnejordet 22.9.

Kr.sand: 1SV Hamresanden 21.9, 1 Bertes primo okt.
Tot. 13 Kvåsen sept-okt.

LINERLE underart SVARTRYGGERLE

Fl.fjord: 2SØ Skarpenes 4.10.

Lindesnes: 2 Underøy 17.3.

Søgne: 3 Åros 9.3, 1 Tangvall 14.4.

SIDENSVANS

Farsund: 2 Bryneheia 2-3.1. 1 Brekne 12.10.
ubest.ant. Steinodden 8.12.

Lindesnes: 6 Våge 10.11.

Mandal: Vanlig både vår og høst i flokker opp mot 50.
 Kr.sand: 4 obs. av tot. 13 ind.

BLÅSTRUPE

Sirdal: 3 par Instestøl, ad+juv Ortevann 6.8,
 2 Elvassheia 7.8.
 Farsund: 1 Brekne 16.5, 1 Steinodden 12.5, 1 syng.
 Lista Radio 26.5.
 Mandal: 1 Kirkeheia 11.5, 3 Sånum 21.5, 1Skjernøya 26.5.
 Søgne: 1 Søgnejordet 1.9.
 Kr.sand: 1 Timenes 12.5.

RØDSTJERT H

RINGTROST

Fl.fjord:Første obs. 13.4, Regem. fra 28.4, bl.a.
 20 Berrefjord 28.4, 15 Austad 30.4.
 2-3par hekket Simonskirka, 1 par h. Skarpenes.
 Farsund: 1 Brekne 13.4, 1 Uddal 19.5. 2-3 syng.
 og 1 par varslet Grindheia, Listeid 19.6.
 2-3 syng. Kjørvikskaret 17.6.
 Marnadal: 4 Laudal 21.4.
 Mandal: 1 Ronekilen 14.4, 2 Sjøbodvik 4.5,
 1 Eigebrekk 15.11.
 Kr.sand: 1 Hamresanden 21.4, 1 13.5.
 1V 22.9, 1V 13.10 Kvåsen.

DUETROST

Fl.fjord: Enkeltind. april, okt Skarpenes, Austad.
 1 Homme 26.5, 1 Kvanvik 19.7.
 Farsund: 4 Groda 24.3, 1 Lista flystasjon 25.4,
 1 Slevdal 7.4. 1 5.4, 1 8.4, 2 12.4 Nesheimvann.
 1 Tjørve, 1 Steinodden 5.4.
 Lindesnes: 1 Røddberg, e Underøy 17.3
 Mandal: Rel. mange obs. av 1-10 ind mars-april.
 Songdalen: 6 Lauslandsmoen 28.4.
 Søgne: 3 Tjomsemoen 30.3, 2 Holskogen 21.4,
 1 Søgnejordet 21.4.
 Kr.sand: 11 obs våren Tveit, 1-4 ind.

1 Hamresanden 24.9.

Tot.28 høsten, maks 11V 9.10 Kvåsen.

GRESSHOPPESANGER

Farsund: Syng. ind. hørt på minst 4 lok. V-Lista
14.5-3.8. 3 Kråkenesvann 26.7.

SIVSANGER L

Fl.fjord: 1 med. juli Løgene.

Mandal: 3 lok.

Kr.sand: 1 Hamresanden 15.8.

RØRSANGER H

Mandal: 4 lok med 1-5 revir.

MYRSANGER (Ny)

MØLLER H

Fl.fjord: 1 par Hydra og Skarpenes.

Farsund: Løgan ved Nesheimvann.

(Mandal: 14 lok.)

BØKSANGER H

Fl.fjord:(Forholdsvis vanlig hekkefugl helt ute ved kysten.)
(Lindesnes: 3 lok. 1-3 syng.)

Mandal: 1 par Hogganvik (8 lok.,1-6 syng.)

Kr.sand: 1 par Dønnestad, 2 par Voie.

(15 syng. Fiskåvann 20.5).

GRANSANGER H

STJERTMEIS H

Fl.fjord: Forh.v. vanlig hekkefugl i kommunen.

TOPPMEIS H

Fl.fjord: 4-5 par.

TORNSKATE H

Fl.fjord: 2 par Hommemyrene, Espetvedt.

Farsund: 1 par Lista flystasjon.

Vanlig hekkefugl øst i fylket.

VARSLER

Fl.fjord: 4 obs. okt Homme, 1 Fjelltun 20.10,
 1 Sandevann 3.10.
 Farsund: 1 Steinodden 22.9.
 Lindesnes: 2 Solstrand nov/des.
 Marnadal: 1 Bruskeland våren.
 Mandal: 1 Jåbekk 5-6.10, 1 Paradisbukta 24.11.
 Søgne: 1 Stypstad 29.12.
 Kr.sand: 1V 22.9, 1V 13.10 Kvåsen.

NØTTEKRÅKE

Fl.fjord: Hekket sanns. Dypvik.
 2NV 28.9 Roligheten, 1 Austad 30.9,
 1 Homme 2.10-6.11.
 Kvinesdal: 1 Kvinlog 20.9.
 Markert invasjon reg. i kystkommunene Farsund-Kr.sand
 medio sept.-primo nov.
 Maks:
 Farsund: 28 Groda, 43 Steinodden, 21 Tjørve 22.9.
 Mandal: 19 Sånum (+vårobs. 1 Jåbekk 4.5).
 Kr.sand: 47 Kvåsen 9.10.

KAIE HKORNKRÅKE

Reg. i kystkommunene hele året, 1-6 ind.
 Maks. 15 Kviljobrønne 29.8, Farsund,
 10 Brennevinsmyra, Mandal, 8.4.

KRÅKE underart SVARTKRÅKE

Fl.fjord: 1 Austad 1.1-ult.febr.. 1 19.2, 25.2 Drangeid.
 2+1 hybrid Abelnnes 24.2. 1NV Skarpenes 21.4.
 Farsund: 1 Nesheimvann 17.11, 1 Steinodden 12.5.
 Mandal: 1 Jåbekk 12.5, 1 Jåbekk-Brennevinsmyra 12.10-31.12.
 Søgne: 1 Tangvall 28.4.
 Kr.sand: 1 Fiskåvann 20.5, 2V Kvåsen 3.4.

PILFINK H

Mandal: min 1 par Jåbekk.
 Kr.sand: 1 par Ryen, Tveit.

STILLITS

Fl.fjord: 1SØ 13.10, 2SØ 27.10 Skarpenes.
 Farsund: 1 Nesheimvann 13.10, 2 Slevdalsv. 15.10,
 1 2.1, 14.1 Velle, 2 Steinodden 29.9,
 8 29.9, 40 9.10, 1 26.10, 1 27.10 Brekne.
 Mandal: 2 Ronekilen 7.5, 1 Jåbekk 29.6, 2 Skjernøya 26.5.
 Kr.sand: 1 Voielia 22.3.

BERGIRISK H

Fl.fjord: 2-3 par Rasvåg, Hidra.

GRÅSISIK H

Fl.fjord: 5-10 par Sandvann.

GRANKORSNEBB HFURUKORSNEBB H

Fl.fjord: 2-3 par Homme.

ROSENFINK (Ny)

Fl.fjord: 1 syng. Rasvåg, Hidra 3.7.
 Farsund: 1 syng. Ellenes 22.7.
 Mandal: 1 syng. Kirkeheia 30.5.
 Søgne: 2 syng. Lohnemyra juni, 1 4.8, 1.9 Søgnejordet.
 Kr.sand: 1 syng. Kvarstein 11.6., 3-4 syng+1 hunn Tveit
 mai/juni.

KONGLEBIT

Fl.fjord: 2 Berghøyden, Sira 8.7, 2 Homme 2.10, 9NV Skarpenes
 13.10, 3 Austad 17.11, 30SØ 8.10 Skarpenes.
 Kr.sand: 7 obs, tot. 16 ind. primo jan.

KJERNEBITER

Fl.fjord: Enkeltind. nov-jan, maks 3 Austad 17.11.
 Lindesnes: 1 Saudland 8.6.
 Mandal: Vanlig niterstid, 1-20 ind., sp. V-Håland og
 Sånum. 1 par Kirkeheia 18.5.
 Kr.sand: En del obs. av 1-4 ind. jan, april-mai og okt.

LAPPSPURV

Regelm.,men rel. fåtallig i kystkommunene april-mai og sept-okt. Maks 8-10 Steinodden,Farsund 1.5, 16 Jåbekk,Mandal, 30.4, 15 Søgnejordet,Søgne,11.5.

Sein obs: 1 Kviljo, Farsund 29.12!

Sirdal: 1 Håhelleren 8.8.

SNØSPURV

Fl.fjord: 1 Tjersland 27.3. Tot. 43 april, 3 sept, 6 okt(trekktelling).

Farsund: 19 1.1,16 12.1, 1 19.1 Nordhasselbukta.
1-3 flere steder mars,nov. 2-3 Kviljooden
29.12, 40 Steinodden 8.4.

Mandal: 2 30.3 og 27.12 Jåbekk.

Søgne: 100 Søgnejordet 28.3.

Kr.sand: 60 Kjevik 30.3.

=====

Bidragstere til Rapporteringsart-rapporten 1985.

Alf Helge Qvale	Kjell Grimsby
Arild Johnsen	Kåre Olsen
Atle Grimsby	Leif E.Gabrielsen
Atle Helge Qvale	Lene Knutsen
Bernt K.Knutsen	Nils H.Lorentzen
Dagfinn Dahl	Odd Tunqland
Eivind Schiander	Peder K.Knutson
Eldar Wrånes	Per Ø. Grimsby
Finn Jørgensen	Roy E. Fredriksen
Geir Grimsby	Runar Jåbekk
Geir Hundstad	Svein Grimsby
Ivar Hille	Telief Vestøl
Jan Erik Berglihn	Tor Egil Høgsås
Jarle Egseth	Tor Godvar Hansen
Jarle Karlisen	Trine Robstad
Johnny Jørgensen	Vidar Nikolaysen
Kjetil Tunqland	Øyvind Fjeldsåre

=====

DEN 6. NORDISKE ORNITOLOGISKE KONGRESS, RØROS (NORGE), PRIMO AUGUST 1987.

Foreløpig program:

Norsk Ornitologisk Forening har glæden av å innvitte til den neste nordiske ornitologiske kongressen som er tenkt lagt til Røros i begynnelsen av august 1987. NOF har bestrebet seg på å lage et opplegg som bør være attraktivt og spennende for såvel fagornitologer som amatører. For at kongressen skal kunne kombineres med familie- og ferieturen har NOF tatt sikte på også å gjennomføre egne opplegg for amatørornitologer og andre med interesse for natur.

Kongressen hovedemner er følgende:

1. Overlevelsesstrategier i skandinavisk fuglefauna: Belyst utfra økologiske, etologiske og fysiologiske studier.

Stikkord for denne sekvensen kan være adferd, økofysiologi, vinterøkologi, hekkebiologi, trekkforhold.

2. Skogforvaltning

stikkord for denne sekvensen kan være skogbrukets inn - virkning på fuglefaunaen, langtransporterte luftforurensinger, sprøyting av skog, verneområder i skog, kantskogs-effekter, restbiotoper.

3. Åpent forum

Herunder bl.a. aktuelle tema innen fuglevern, naturinngrep, bestandsendringer m.v.

Vi vil allerede nå gjøre oppmerksom på at det ikke vil bli stilt strenge krav til at kun ferdige arbeider skal kunne presenteres, eller at det skal lages manus for publisering av ferdige arbeider. Preliminære rapporter skal kunne presenteres, og foredrag skal også kunne presenteres uten at det stilles krav om publisering i kongressrapporten, men det er i alle tilfeller sterkt ønskelig med et sammendrag.

Overnevnte program er utarbeidet av NOF i samarbeid med Direktoratet for Naturforvaltning og Universitetet i Trondheim, Museet og Zoologisk institutt. Nordisk Kollegium for viltforskning har allerede vist interesse for en del av programmet, særlig hovedtema 2.

Som nevnt ovenfor er det planlagt et eget program for amatørornitologer og personer med mer generell naturinteresse. Programmet vil bestå dels av en naturfaglig innføring ved hjelp av dias-serier, men hovedvekten vil bli lagt på turer i naturen.

Norsk Ornitologisk Forening har valgt Røros som kongress-sted, like mye fordi Røros er en kulturhistorisk skattekasse, med et uttall muligheter for den som ønsker å kombinere natur og kultur. Røros har dertil en sentral plass i det felles nordiske gruvearbeider miljøet. Stikkord som Olavsgraven, Stortvartzgruva og forfatteren Johan Falkbergets bolig, Ratvolden, bør nevnes.

Av helt spesielle naturfaglige muligheter bør kanskje nevnes muligheten for å oppleve en av Europas mest skjeldne planter, Sibirstjerna.

Det er lagt opp til et variert overnattingstilbud med alt fra camping til høyfjellshotell. Ytterligere praktiske detaljer og et detaljert program vil bli gitt i 1. kvartal 1987.

Foredragsholdere som ønsker å delta på kongressen bes melde sin interesse så snart som mulig, med tittel på foredrag og kort sammendrag av innholdet. Det understrekes at preliminære rapporter kan presenteres.

Kongressens adresse er: Norsk Ornitologisk Forening, Olav Trygvasons gate 2-4, postboks 2207, 7001 Trondheim, Norge.

Velkommen til Røros !

Med hilsen Arrangementskomitèen

=====

**Totalkonto i Sørlandsbanken
er enklere å bruke, og gir deg bedre
rente- og lånemuligheter**

© 1987

Velg riktig bank

SØRLANDBANKEN

NOF MANDAL LOKALLAG MED "STAND" PÅ UNGDOMSMESSE

SOMMEREN -85.

Hver sommer avholdes det en handelsmesse i Mandal, Mandalsmessen, som handelsstanden i Mandal er arrangører for. Idrettshallen om-
innredes til en by av stands, samtidig som et stort friareal uten-
for idrettshallen også taes i bruk til forskjellige stands, i
tillegg til at en har et tivoli på besøk. Messen går over én uke,
med forskjellig underholdning, som konserter o.l., innimellom.
Flere tusen mennesker besøker messen i løpet av den uken den varer,
før kulissene taes ned.

Sommeren 85 ble det foreslått å gjøre en vri på rutinen: Da den
opprinnelige messen var over, skulle de forskjellige foreningene
i byen som arbeider med ungdom, lage en ungdomsmesse. Nærmere 40
foreninger sa seg interessert, og de forskjellige stands ble på
ny innredet, denne gang for å gi mest mulig informasjon om hva de
forskjellige foreningene i byen står for og hva slags aktiviteter
de driver.

Bildet viser foreningens stand på ungdomsmessen. Nr.3 fra venstre
er Bernt K.Knutsen, lokallagets formann gjennom mange år, og nr.5
fra venstre er Tor E.Høgsås medl. av foreningen. Resten av de til-
stedeværende på bildet er nysgjerrige tilskuere.

Messen ble en suksess. Over to tusen mennesker besøkte messen i løpet av de tre dagene den varte. De fleste som tok turen innom ble imponert over den store ungdomsaktiviteten. NOF Mandal Lokallag gjorde en meget fin figur på messen, og flere jeg pratet med syntes "fugleforeningens" stand var en av de artigste å besøke.

Veggene på standen var "tapensert" med grønn filt og hvitt papir, og prydet med flere fine bilder og plansjer. På et par bord sto det noen utstoppede fugler i tillegg til at det var lagt ut en del informasjon om foreningen, pluss annet "fuglestoff".

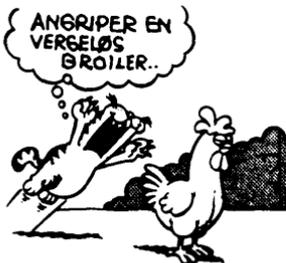
Da messen var avsluttet, mente initiativtakerne at den var såpass vellykket, at noe liknende kom til å bli prøvd igjen om noen år.

Nå i ettertid har en mulighet for å se hva som kom ut av denne PR-offensiven. Ved siden av messen, hadde foreningen et stort stykke i Lindesnes, lokalavisa, samt et radioprogram på en nærradio. Resultatet viste seg ganske raskt. Det gjennomsnittlige oppmøte på de kommende høstmøter økte med 8-10 mann. Det eneste skåret i gleden var kanskje at representanter for hunnkjønnen uteble.

Hele denne økningen i medlemstallet og oppmøte skyldtes ikke bare foreningens PR-framstøt, men all mediadekningen må uten tvil ha hatt en positiv innvirkning.

Det var i fjor en landsomfattende samling av betydningsfulle fuglefolk til et såkalt lederkurs på Songli forsøksgård utenfor Trondheim. Et av hovedtemaene der var rekruttering av nye medlemmer både lokalt og nasjonalt. Jeg må derfor bare få oppfordre andre lokallag : Dette må da vel være noe for dere som har en liknende anledning? Det finnes en masse messer o.l. rundt om. Kanskje spesielt i litt større byer. Legg forslaget fram for arrangører og andre instanser som har med ungdomsarbeide, foreningsarbeide e.l. å gjøre (f.eks. innen kommuneadministrasjonen)! Lykke til!

Atle Helge Quale

D A N M A R K S T U R - Lista lokallag 1-4.5.86Per Øyvind Grimsby og Eivind Schiander

Etter en søvnløs natt drog vi fra Flekkefjord i 0600 tiden. "Rustklumpen" (Eivinds bil) var fullastet med mer eller mindre viktige effekter. Uten større uhell ankom vi Kristianby, der de etter hvert ankomne Lista og Flekkefjordornitologene møttes på fergekaia. I alt 13 personer (?) møtte fram, (11 fra Lista og 2 fra Flekkefjord) Sverre Sandersen, Nils H. Lorentzen, Jostein Vetland, Geir Stølen, Lorentzen jr., herr og fru Malde, Buck og Kai + 2 stk (navnløse) og undertegnende.

Øverfarten til Danmark var uten store bølger og store mengder snop ble fortært. Her ble observert havhest, heipiplerke, bok-fink og en rødstrupe som fulgte båten.

I Hirtshals ble en sen polarmåke (2K) observert. Etter veksling av penger mm. satt vi kursen sørover mot første reisemål - Ulvedypet. Sverre hadde lovet bort en kornspurv her, men den glimret med sitt fravær, - dette til tross for den rene manngard.

Konvoien gikk inn for landing ved Ulvedypet og her kom de første virkelig oppsiktsvekkende observasjoner. Hele 142 knopp-svaner utgjorde en stor utfordring for mattekunnskapene. Det som virkelig fikk kikkertene til å svinge, var 2 hvitbrystlo. Dessuten var her skjeand, siland 2-300, ca.60 sothøns, de første avosettene med 16 ind, heilo i tusenvis (3000), sotsnipe og brusfugl. Det var tungt å rive seg løs, men vi hadde mye på programmet.

Neste stopp var Vejlerne. Der fikk vi med oss turens første sivhauk, en adult hunn. Ellers kan nevnes toppdykker 4-5 ind, grågåås 120 (2 dununger), gravand, snadderand par, toppand, taffeland 1 par, avosett ca. 50 og svarthalespove med 40 ind. Landskapet her bød på mange fine motiver, og ettersom sola begynte å gå ned i vest, klikket det villig vekk i fotoutstyr i alle prisklasser. Nå var det sannelig på tide å finne ly for natten, og stoppested ble Kirkvig Camping nær Agger tange. Vi stappet så mange som umulig inn i en hytte (Malde og frue, Sverre og Nils H/jr. eksklusive), spiste aftens, noterte ned dagens begivenheter og la hodet under vingen og sovnet.

Etter oppstandelse og frokost neste dag utforsket vi omgivelsene. De få som var smarte nok til å ta turen ned til sjøen, ble belønnet med 4-5 dvergterner. Ågger-tange ble tatt nærmere i Åsyn, og kunne bl.a. by på knekkand 1 hann, stjertand 5-6 ind, drøsevis (hmm) av brunnakke og krikkand, knoppsvane ca. 150 ind, avosett 120 ind, og 10-15 solitterner var også verdt å ta med seg. Målet for dagen var å følge kysten sørover, helt ned til Rømø (via Tipperne)(for langt). Etter en del kjøring, med flere småstopper, kom vi over noen gigantiske flokker med sedgås ved Nørby. Nils H., Eivind og undertegnede estimerte flokken til ca. 20000 ind. I mellomtiden hadde Jostein m.fl. vært i kontakt med en lokalbank, som kunne berette om en flamingo ! som nettopp (tidlig på dagen) hadde vært her.

Tipperne, som var neste "orntlige" stoppested, kunne bl.a. by på mange fine fotomotiver, både av fugl og landskap (selv for den kresne). Her skal raskt nevnes fra den ornitologiske siden, skjeand 45 ind, sivhauk 3 ind, svømmesnipe 2 ind, brusfugl 300 ind, svarthalespove 50 ind, enkeltbekkasin og 2 småsøver. Vi ankom Rømø først i 22-tiden, og det var da for mørkt til å observere noe større med fugl, bortsett fra 20000 myrsniper.

En del av gjengen som var med. Vi ser Kurt, Kai, Eivind, Nils H., og Sverre.

Foto: Per Ø. Grimsby

De første morgentimene 3.5 ble Rømø fartet på kryss og tvers. Dette resulterte i bl.a. 15-20000 ringgjess, snadderand 2 par, 5-6000 svartender på N-trekk, sivhauk 8 ind, 4-500 lappsoove, dobbeltbekkasin og duetrost.

Nå stod solen midt på himmelen, og det var på tide å forlate Rømø og sette kursen nordover igjen, nærmere bestemt Mossø. Mossø skulle visst være en kjent svarthalsdykker lokalitet, og ganske riktig, ved ankomst på kvelden, ble ca. 15 ind av arten observert i tussmørket.

Vi rigget opp teltene for første gang på turen (Sverre og Nils limusin eksklusive), og ladet opp til Melodi Grand-prix med Sverres radio-tv.

Morgenen 4.5 ble det tid til litt trasking i edelløvsbogen rundt Mossø, og dette resulterte i en del nye småfuglarter som bl.a. gjøk og gulsanger. Mer grundig telling av svarthalsdykkerne viste at det var hele 35 ind. Ønsider måtte vi forlate Mossø, til fordel for Hirtshals og Norge.

I tillegg må 2 gråstrupedykkere mellom Mossø og Hirtshals nevnes.

Totalt ble 125 arter registrert på turen.

Turen ble absolutt vellykket for alle og vi var svært heldige med været (sol og 10-25°C),etterson jeg husker (hmm).

Helt til slutt må nevnes at de som tenker seg til Danmark, bør konsentrere seg om enkelte område(r)(uten at jeg skal gi noe råd).

Forfatters adresse: Austad, 4400 FLEKKEDALD.

BYENS DYREBUTIKK

FUGL FISK

AKVARIE - UTSTYR
FUGLEBUR

STORE ELVEGT. 50 - TLF. 043-64807 - 4500 MANDAL

FUGL PÅ SKARPENES MED DRAGØY 1986

Av Per Ø. Grimsby

INNLEDNING

Foregående års trekktellingsprosjekt ble i år videreført med mer omfattende feltrutiner. Det ble først og fremst satset på trekktelinger og ringmerking.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Registreringsområdet strekker seg fra Roligheten i vest til Berrefjord i øst, samt Dragøya ved Flekkefjord. Stort sett er området mellom Roligheten og Berrefjord godt og kupert, og med heller liten tiltrekning på rastende fugl, bortsett fra et par daler med interessante biotoper sett fra et ornitologisk synspunkt.

Spesielt gjelder dette Skarpenes. En varmekjær dal mot havet på ca 0,15 km² ligger beskyttet mot vest. Et tjern (tidligere forsøkt drenert) som etter hvert nesten fullstendig har blitt gjengrodd med takrør danner selve kjernen i dalen. Rundt takrørskogen på nordsiden ligger en gammel eng som gjennom tidenes løp har blitt tilgrodd med bjørnebær, bringebær, nypebusker og litt krossved, foruten rognebær og bjørkekratt. Ytterste del av dalen og sørsiden er mer preget av bjørkekratt og einer. Tildels store mengder småfugl kan raste/furasjere her spesielt om høsten. Spesielt forekomsten av rastende finkefugl på høsten er imponerende.

Fugleregistreringer på Dragøya (1,1 km²) like V-NV for Hidra, og ca 4,5 km S-SØ for Skarpenes var også en nyhet for prosjektet. Øya ble kun besøkt to perioder på våren og to perioder i august, aldri samtidig med at det ble gjort registreringer på Skarpenes. Et tjern, kalt Lianstjern, med et relativt stort område med høyvokst takrørskog på N-siden deler øya i to. Vest-siden av øya er preget av tett kortvokst bjørke- og eikekratt og einer, med enkelte tjern og våtmarker. Det er først og fremst dette området sammen med Lianstjern som ble undersøkt. Østsiden domineres mer av gammel blandingskog (furu, gran, bjørk) og sauebeite. Ellers er øya kupert med røsslyng på toppene.

Parti fra Dragøy. Foto: Kjell Grimsby

Høyeste punkt er på 113 m.o.h. Dragøya, og da spesielt området rundt Lianstjern og vest - siden av øya har relativt stor tiltrekning på småfugl under trekket, iallefall i den undersøkte perioden.

Et av hovedmålene i fremtiden vil være å drive fugleregistreringer samtidig på Dragøya og Skarpenes, for å få bedre oversikt over trekket forbi kysten av Flekkefjord. Det er følgelig på Skarpenes og Dragøya de aller fleste observasjonene av rastende/trekkende fugl er notert.

DEKNING OG FELTRUTINER

Ialt foreligger 87 besøk av området i løpet av året, derav på Dragøya i perioden 26-27.04, 17-19.05, 6-10.08 og 22-24.08, totalt 13 dager. Antall observasjonsdøgn totalt:

Måned:	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Dager:	4	2	10	10	11	1	4	13	10	13	5	4 (tot.87)

Antall observatører varierte fra 1-5(6) pr. dag, gjennomsnittlig to personer. Størstedelen av arbeidet hviler på noen få personer. Følgende deltok i arbeidet i år (antall obs.dager angitt med tall): Atle Grimsby (12), Geir Grimsby (32), Kjell

Grimsby (5), Per Ø. Grimsby (62), Svein Grimsby (60), Jan M. Jensen (1), Eivind Schiander (18) og Bord O. Tobiassen (2).

TREKTELLINGER

På våren og fram til august ble det satset på tellinger fra Knuten og Roligheten. Disse plassene avviker lite fra hverandre på våren, og er derfor ikke utslagsgivende på de totale trekkforløp når det gjelder landtrekkerne. Når det derimot gjelder sjøfugltrekk er det nok en liten fordel med tellinger fra Roligheten, grunnet plassens beliggenhet.

På høsten fra september og utover ble det kun telt fra Knuten (en topp rett ovenfor Skarpenes) og Skarpenes. Dragøya ble besøkt i perioden 26-27.4, 17-19.05, 6-10.08 og 22-24.08 uten at landtrekkerne hadde kommet noe spesielt igang med trekket. Det gjenstår ennå å se hvor stor del av de store høsttrekkene som passerer Dragøya.

Under tellingene ble all fugl på direkte trekk notert, bortsett fra de fleste måkeartene. På våren og t.o.m. august ble det forsøkt å dekke trekket både over land og sjøen. På høsten ble det først og fremst satset på trekket over land. Men det må jo nevnes at trekkteillingene på slutten av våren og hele høsten ble kombinert med ringmerking på Skarpenes eller Dragøya. Dette fikk selvfølgelig endel innvirkning på de totale trekk-sifre. Hver dag gjennom høsten med bemanning min. 3 timer på formiddagen ble det anslått et individtall på alle artene på Skarpenes eller Dragøya, ved hjelp av ringmerking og observering. Nettene ble som regel satt opp på morgenkvisten, med kontinuerlig nettfangst et stykke ut på dagen. Når det gjelder ringmerking, se forøvrig et annet kapittel i denne rapporten.

ARTSLISTE MED TREKKDATA 1986

Nedenfor følger en oversikt over alle artene som ble registret i området i 1986. Maks.antall og totale trekkforekomster er oppgitt på de aller fleste artene. Totalt på vårsesongen ble det talt opp over 16.000 trekkende fugl og på høsten over 116.000. Tilsammen ble 168 arter påvist innen området i løpet

av 1986 (2 NSKF-arter ikke medregnet). Pr. 31.12.86 er nå 182 arter (NSKF-arter ikke medregnet) påvist innen området Skarpenes - Dragøya i 1985-86. Hviss ikke annet er nevnt er observasjonen gjort på Skarpenes.

Smålom

vår: 1 ind. 9/2, 1 NV 19/4, 3 NV 6/5, 1 SØ 11/5, 1 NV 17/5

høst: 1 SØ 1/11

Storlom

vår: 3 ind. 12/2, 1 NV 2/3, 1 ind. 7-8/3, 5 ind. i per. 19/3-16/5

høst: 1 NV 1/8

Islom

vår: 1 Berrefjord 9/2, 1 12/2, 1 NV 22/5

Is/gulnebbloom

vår: 1 NV 27/3

Lom sp.

høst: 2 NV 23/8

Toppsykker

vår: 1 NV 19/4

Havhest

vår: tot. 79 fra 1/4. Hovedtrekk mai-juni (43 NV og 38 SØ).

høst: tot. 298 NV til 4/10. Trekktopp 21/9 med 288 ind.

Havlire

vår: 1 NV 22/5

høst: 1 NV 18/7

Grålire

høst: 3 NV 21/9

Havsule

vår: 1 SØ 19/3, 3 NV 23/3, tot. 34 i perioden 27/3-5/6, flest NV

høst: tot. 1092 fram til 19/10, maks. 300 17/8, 268 21/9, 100 4,5/10

Storskarv

vår: vinterbestand jan. ca 70-90, feb./mars 40-50, tot. 622 NV
med trekktopp 23/4, siste obs. 16/5

høst: tot. 1310 SØ fra 1/8, flest ultimo aug. og sept./okt.

Toppskarv

vår: 4-5 overvintrende, tot. 23 NV til 19/5, maks. 11 16/5

høst: tot. 9 fra 24/8

Gråhegre

vår: tot. 6 SØ 19/4-16/5, dessuten flere stasjonære/rastende

høst: tot. 55 på direkte trekk til 22/10, maks 8 14/9 og 10/10

Grågås

vår: tot. 1084 19/4-27/4, maks. 1016 NV 23/4, dessuten 4 NV
16/5, 5 SØ 17/5

høst: tot. 334 SØ 8/8-23/8, maks. 212 16/8

Ringgås

vår: 45 NV 23/4

Hvitkinngås

høst: 3 NV 17/10

Gås sp.

vår: 26 NV 27/4 (sans. kortnebbgås)

Knoppsvane

vår: 2 N 19/3, 4ad. SØ 23/3

høst: 1 NV 26/7

Sangsvane

vår: 1ad. NV 4/4

høst: 3 NV 2/11

Gravand

vår: tot. 31 12/4-6/5, maks. 19 19/4

høst: 1 NV 26/7

Stökkand

vår: tot. 18 mars-april, dessuten inntil 15 Roligheten vinter/vår

høst: 2 Dragøya 22/8, 2-3 Vatland sept.-okt., 8 NV 4/10

Brunnakke

vår: 1 hann NV 18/4

Krikkand

høst: 1 Dragøya 24/8

Skjeand

høst: 1 hunn/ung NV 8/8

Grasand sp.

høst: 1 SØ 1/8, 1 SØ 7/8, 45 NV 5/10

Taffeland

vår: 3 hanner + 3 hunner 17/5

Toppand

vår: 1 hann + 1 hunn Dragøy 24/4, 3 SØ 2/5, 6 SØ 9/5

høst: 3 SØ 23/8, 2 NV 4/10

Bergand

vår: 2 hanner + 2 hunner SØ 17/5

Ærfugl

vår: tot. 365 på direkte trekk (flestep SØ) over hele perioden.

Maks. 53 SØ 19/4, dessuten inntil 84 overvintrende/streifende

høst: tot. 66 til 23/11, maks. 25 NV 16/11, + enkelte rastende

Sjøorre

vår: 1 hunn Roligheten 2/3, 4 hanner + 1 hunn SØ 27/4, 4 SØ 11/5,
1 hann NV 17/5

høst: 1 hann NV 13/9, 3 SØ 19/10

Svartand

vår: tot. 294 (260 SØ, 34 NV) apr./mai, maks 170 16/5, dess-
uten endel overvintrende/rastende

Høst: tot. 21 (17 SØ, 4 NV) til 8/11

Havelle

vår: tot. 1329 SØ 27/3-19/4, trekktopp 17-19/4 med 500+, 361 og
336 (90%), siste obs. 1 hann Roligheten 2/5. Dessuten
endel overvintrende/streif

Kvinand

vår: 47 SØ 29/3-17/5, maks. 25 26/4, dessuten opptil 41 over-
vintrende/rastende

høst: 1 hann Vatland 23/11, 1 hunn Berrefj. 21/12, 2 hanner
v/Tele

Siland

vår: tot. 66 (58 SØ, 8 NV), maks. 28 29/3 og 20 17/5

høst: tot. 14 NV 30/8-16/11

Laksand

vår: tot. 38 NV 25/3-26/4, maks. 28 17/4, dessuten noen over-
vintrende Roligheten, bl.a. 4 hanner 9/2

Havørn

høst: 1 ung SØ 2/11, 2 unge SØ 16/11, 1 ung NV 22/11

Hønehauk

vår: 1 SØ 3/1

høst: tot. 13 NV 17/9-12/11, maks. 5 2/11, dessuten 2 jaktende
i okt. og 1 SØ 29/11

Spurvehauk

vår: 1 Roligheten og 1 Vatland 3/1, 1 hunn og 1 ung Roligheten
23/2, 1 hunn NV 23/4, 1 SØ 8/5

høst: tot. 331 NV 10/8-16/11, maks. 107 13/9 og 58 2/11,
dessuten 1 Roligheten 23/11, 1 ung 14/12

Fjellvåk

høst: kun 9 (5 NV, 4 SØ) 27/9-2/11, maks. 4 5/10, 1 2K+ SØ 22/11,
dessuten sene obs. 1ad. NV 7/12 og 1ad. Tele 26/12

Musvåk

vår: 1 SØ 4/5

høst: tot. 20 NV 4/10-1/11, maks. 5 5,17 og 24/10

Vepsevåk

høst: 1 ad. hann NV 5/10

våk sp.

høst: 2 NV 26/9

Kongeørn

vår: 1 ung Vatland 19/1, 1 2-3K Skarpenes 7/3, 1 ung s.s. 9/3

høst: 1 ung NV 24/10, 1 ung NV 1/11, 1 ung NV 2/11, 1 subad. +
2 unge 22/11, 1 Berrefj. 3/12, 1 ung 21/12

Myrhauk

vår: 1 hunnfarget Dragøya 26/4

høst: 2 hunnfargede NV 12/10

Sivhauk

vår: 1 hunnfarget NNØ 11/5

Vandrefalk

vår: 1 ad. hann Roligheten 25/1, 1 ung SØ 4/4, 1 ad. hann 23/4,
1 ad. hann Roligheten 2/5, 1 9/5, 1 ad. 11/5, 1 ad. 25/5

høst: 2 unge 17/9, 1 ung 29/9, 1 ad. + 2 unge 4/10, 1 ung 12/10,
1 21 og 25/10, 2 unge SØ 1/11, 1 ad. hann SØ 2/11, 1 16/11

Lerkefalk

høst: 1 ad. Dragøya 24/8, 1 SØ 17/9

Dvergfalk

høst: 1 SØ 24/8, 1 hunn Vatland 14/9, 1 SØ 5/10, 1 hunn SØ 19/10

Tårnfalk

vår: tot. 7 (5 NV, 2 SØ) 19/3-26/4, dessuten 3-4 jan.-mars.
1 4 og 9/5

høst: regelmessig fra 8/8, 28 (23 NV, 5 SØ) 30/8-2/11, maks.
5 4/10 og 11 5/10

Ørrfugl

vår: 1 hunn 9/3, 2 hanner Knuten 29/3, 2 hunner + 3 spillende
hanner Skarpenes/Knuten 17/4, 1 hunn 10-11/5

høst: sporadisk høst/vinter Knuten/Skarpenesomr. Maks 1 hunn
og 4 unge 30/8

Trane

høst: 1 NV 5/10

Vannrikse

høst: 1 12/10, 1 1/11

Tjeld

vår: tot. 571 NV 19/3-28/15

høst: tot. 2010 SØ 20/7-29/8, over 90% passerte SØ 6-8/8 med
maks 1314 på 3 timer 8/8. 2 SØ/NV 21/9

Heilo

vår: 21 NV 11/5

høst: 37 SØ 8/8-21/9, maks 15 23/8

Vipe

vår: 269 NV (16 SØ) 19/3-12/4, maks 191 1/4

høst: 1 SØ 17/9

Myrsnipe

vår: 2 NV 17/5, + 2 småvadere sp. NV samme dag

høst: 1 Roligheten 15/8, 3 Dragøy 8/8, 2 SØ 16/8

Fjæreplytt

vår: 2 Roligheten 11/1

Polarsnipe

høst: 1 ung SØ 8/8

Rødstilk

høst: 37 SØ 20/7-24/8, maks. 8 8/8

Sotsnipe

høst: 1 SØ 1/8

Gluttsnipe

vår: 1 Dragøy 27/4

høst: 32 SØ 26/7-24/8, maks. 10 8/8, 2 Dragøy 11/8

Strandsnipe

vår: regelmessig, men fåtallig fra 8/5

høst: daglig til 24/8, maks 15-18 16/8, sisteobs. 1 19/9

Grønnstilk

høst: 1 SØ 10/8, 2 SØ 16/8

Skogsnipe

vår: 1 Dragøy 27/4, 1 11/5

høst: 1 SØ 8/8, 1 Dragøy 9 og 10/8, hørt på natttrekk 16-17/8,
1 16/8

Brushane

høst: 2 SØ 8/8

Lappspove

høst: 5 NV 7/8

Storspove

vår: 370 (360 SØ, 10 NV) 21/3-27/4, kulminerte 27/4 med 260

høst: 70 (67 NV, 3 SØ) 20/7-31/8, maks. 18 20/7 og 47 26/7

Småspove

vår: 1 SØ 18/4, 1 SØ 27/4, 3 NV 17/5

høst: 1 NV 26/7, 4 NV 17/8, 4 NV 23/8

Lappsøve

Foto: Bjørn Vidar Olsson

Rugde

vår: 1 Knuten 29/3, 4 nistrende Dragøy 26/4, 2 Dragøy 17/5

høst: 1 Dragøy 6/8, 1 2/10, regelm. 10/10-26/12, maks. 10

12/11, 5 8/11. Overvintrende: 3-4 21/12, 2 Tele 26/12

Enkeltbekkasin

vår: 1 Knuten 23/4, 1 NV 9/5

høst: 1 29/8, 1 Knuten 30/8, 1 19/9

Storjo

høst: 29 (flest NV) til 21/9, maks. 6 16/7 og 8 21/9

Tyvjo

vår: 1 NV 22/5

høst: 2 unge NV 26/7

Polarjo

vår: 1 (mørk form) SØ 11/5

Hettemåke

vår: 720 (540 SØ, 180 NV) mars-april, maks. 194 21/3, 150 27/4

høst: 102 (fleest NV) hele per., maks. 28 NV 21/9

Sildemåke

vår: obs. fra 18/4

høst: sisteobs. 21/9

Gråmåke, Svartbak, Fiskemåke

vår: vanlige helårsfugler, størst trekkaktivitet mars-april

høst: tallrike på trekk hele perioden

Krykkje

vår: 3 Roligheten 19/1, 1 SØ 18/4, 49 9-28/5

høst: 6 NV 20/7-17/8, 88 NV 21/9, 85 SØ 19/10-14/12, maks.
30 23/11

Makrellterne

vår: 4-5 Dragøy 26/4

Makrell-/Rødnebbterne

vår: 9 NV 17-18/5

høst: 47 SØ 16/7-26/7, maks. 20 20/7 og 15 26/7, dessuten en
ubest. liten terne 19/7

Alkekonge

vår: 2 NV 16/5

høst: 1 SØ 24/10, 900 SØ 16/11

Alke

høst: 25 SØ 16/11

Lomvi

vår: noen stasjonære 3/1-9/3, maks 5 2/3. 2 SØ 29/3

høst: 1 NV 26/7, 3 SØ 26/9, 1 17/10, 24 SØ 16/11

Alke/Lomvi

vår: 6 (4 NV, 2 SØ) 16/5, 1 SØ og 1 NV 17/5

høst: 1 NV 6/9, 60 SØ 16/11

Lunde

vår: 1ad. VNV 25/3

Bydue

vår: 1 SØ 27/4

høst: 1 SØ 20/7, 25 i en flokk (tamduer) Dragøy 23/8

Ringdue

vår: 134 NV (10 SØ) 19/3-24/4, maks. 50 4 og 12/4. Hekket
sans. Dragøy.

høst: 1 6/9, 495 SØ 17/9-2/11, maks 150 17/10

Skogdue

høst: 12 SØ 4/10

Tyrkerdue

høst: 1 SØ 4/10, 3 SØ 11/10

Gjøk

vår: 4 NV 24/4, maks. 5 syndende Dragøy 18/5

høst: 1 6/9

Hornugle

vår: 1 f.død 15/3, 1 f.død 25/3, begge Roligheten

høst: 1 Dragøy 23/8

Jordugle

høst: 1 (i nett) 24/10, 1 29/11

Perleugle

høst: 1 27/9

Kattugle

høst: 1 hørt 26/10

Tårnseiler

vår: 1 Dragøy 18/5, 16 NV 19/5, 5 5/6

høst: 40 SØ 18/7-30/8, maks. 27 7/8

Gråspett

høst: 1 Dragøy 9/8, 1-2 daglig 4/10-12/11, bortsett fra 21/10
med 6 individer

Grønnspekk

høst: 1 Dragøy 9/8, 1 17/8, 1 10,12,14,21,26/10 og 2/11.

1 Tele 26/12

Flaggspekk

høst: 1 Dragøy 8/8, 1 27/9

Hvitryggspekk

vår: 1 hann Vatland 2/3

høst: 1 ung hann ringmerket Dragøy 11/8

Overgspekk

vår: 1 hann Berrefj. 25/1

høst: 1 19/9, 1 11/10, 4 17/10, 1 hann ringmerket 19/10, 1 26/10

1 hann Berrefj. 22/11

Vendehals

vår: 1 sang Dragøy 27/4, 2 sang Vatland og 1 sang Dragøy 17/5

2 sang 5/6

høst: 6-7 20/7, 8-10 26/7, 1 17/8

Sandsvale

vår: 14 NV 4/5

Låvesvale

vår: 110 (76 NV, 34 SØ) 27/4-5/6, maks. 44 4/5
 høst: 306 SØ 16/7-5/10, maks. 66 11/9 og 50 24/8

Taksvale

vår: 56 (fleest NV) 4/5-5/6
 høst: 100 SØ 9/8-21/9, maks. 40 9/8 og 35 24/8

Sanglerke

vår: 93 (57 SØ, 36 NV) 8/3-24/4, maks. 46 SØ 19/3
 høst: 227 (157 NV, 72 SØ) 4/10-16/11, maks. 140 NV 12/10

Trepiplerke

vår: 1 Dragøy 27/4, 20 4/5-10/5, maks. 10 4/5. Hekker
 Skarpenes og Dragøy, bl.a. 5 syngende 5/6
 høst: 1583 (fleest SØ) 19/8-17/9, maks. 300 SØ 19/8, sisteobs.
 1 NV 12/10

Heipiplerke

vår: 850 NNV 8/3-6/5, maks. 300 23/4
 høst: 15.621 (fleest NV) 19/8-24/10, maks. 6.469 17/9 og 3.575
 13/9, dessuten 1 16 og 23/11 og 2 Knuten 26/12

Skjærpiplerke

vår: 1 Roligheten 19/1, 2 12/2, 7 trekkende mars, 1-2 par hekket
 høst: usikker trekkopptreden. Få tallig bortsett fra 25-30
 23/11. Sene obs: 2-3 7/12 og 1 14/12

Linerle

vår: 15 NV 1/4, 367 NV 17/4-11/5, maks. 200 23/4
 høst: 1.393 16/8-5/10, alle SSØ, maks. 500 29/8 og 470 30/8

Vintererle

vår: 5 NV 23/4
 høst: 2 NV 4/10, 1 SØ 11/10, 2 SØ 12/10

Gulerle

vår: 1 hunn NV 27/4, 2 NV 24/4
 høst: 1 hunn SØ 26/7, 26 SØ 9/8-14/9, maks. 5 29/8 og 13 30/8

Tornskate

vår: 1 9/5
 høst: 1 Dragøy 8/8, 2 s.s. 9/8, 2 16/8, 1 19/8, 1 Dragøy 23/8,
 2 30 og 31/8

Varsler

vår: 1 Berrefj./Skarpenes 2-9/3, 2 (1 SØ) 29/3
 høst: 1 Dragøy 22/8, 1 NV 17/9, 1 tok rødstrupe 2/11, 1 29/11,
 1 Vatland 21/12

Stær

vår: 2.592 (1.375 NV, 1.217 SØ) 19/3-6/5, maks. 1.180 NV 29/3
 høst: 931 (fleest NV) 13/9-2/11, maks. 300 12/10 og 276 2/11,
 5 Vatland 23/11

Nøtteskrike

vår: sporadisk Roligheten og Vatland til 23/4
 høst: 126 (71 SØ, 56 NV) 11/9-12/10, maks. 34 4/10, dessuten
 regelmessig til 2/11 og 1 Vatland 12/11

Nøttekråke

høst: 15 SØ 4/10, 5 5/10, 4 NV 12/10

Skjære

vår: 1 par med tilhold Vatland, enkelte Roligheten vinterstid
 høst: 1 Vatland 17/9, 1 par Vatland fra 2/10, 1 20/10, 5 1/11,
 1 2/11

Ravn

vår: 1 par hekket Skarpenes/Berrefj. 6 Roligheten 25/1, 3 NV
 Dragøy 26/4, 2 Dragøy 18/5
 høst: 2ad. + 4 unge 20/7, regelmessig 2-6, dessuten 22 SØ 17/10
 og 11 SØ 2/11

Kornkråke

vår: 2 NV 12/4
 høst: 7 SØ 4/9, 3 NV 19/10, 1ad. SØ 2/11

Kråke

vår: 212 (135 SØ, 77 NV) 9/3-4/5 først SØ, senere NV, maks.
 56 19/3
 høst: 2.512 NV 14/9-12/11, maks. 1000 2/11

Svartkråke

vår: 2 SØ 27/4, 1 4/5

Kaie

høst: 445 NV 12/10-2/11, maks 415 2/11

Sidensvans

høst: 45 NV 17/10, 2 NV 14/12, 30 SØ 21/12, 2 26/12

Jernspurv

vår: 22 SØ 24/4, ellers ubetydelig direkte trekk. Førsteobs. 19/3
 høst: 450 (først ca 250 SØ, senere ca 200 NV) 19/8-27/9, maks.
 135 13/9. Livligst trekk i morgentimene. Sisteobs. 1
 syngende 29/11

Gjerdsmett

vår: fåtallig, min. 1 hekkende par. Fleest obs. i januar
 høst: 1 Dragøy 23/8, 6-25 daglig 13/9-29/11, hovedtrekk medio-
 ultimo okt. 4-5 14/12, 2-3 + 1 Vatland 21/12, 8-10 26/12

Fossefall

vår: 1 Roligheten 11/1-2/3

høst: 1 Berrefj. 2/11

Rørsanger

høst: 1 ung ringm. Dragøy 11/8, 1 ringm. 16/8, 1-2 + 1 ringm.
29/8, 2 (1 m/ring) 30/8

Sivsanger

vår: 1 ringm. Dragøy 18/5

høst: 1 hørt Dragøy 9/8, 1 ringm. 30/8, 1 ringm. 4/10 (kontr. 5/10)

Gulsanger

vår: 1 syngende 5/6

høst: 1 sang Dragøy 6/8, 1 ringm. s.s. 9/8, 8(3 ringm.) 16/8,
2 17/8, 1 19/8

Munk

vår: obs. fra 26/4, min. 3 par hekket

høst: vanlig til 26/10, maks.20-25 14/9, dessuten 1 hunn ringm.
16/11, 1 hunn 22/11

Tornsanger

vår: obs. fra 8/5, 7 sang 5/6

høst: vanl. til 6/9, hovedtrekk ultimo aug., maks. 15-20 20/7,
dessuten en sen hekking: nyutfloyne unger Dragøy 8/8

Møller

vår: 2 hanner sang 8-9/5, 1 hann sang 10/5, 1 sang og en ringm.
11/5, 1 sang Dragøy 19/5

høst: 6-8(3 ringm.) 20/7, 2-3 26/7, 1 ringm. Dragøy 9/8, 1 19/8,
2 Dragøy 22/8

Hagesanger

vår: obs. fra 18/5, 5 Dragøy 19/5, 3 sang 5/6

høst: enkeltind. sett til 11/8, vanlig 16/8-6/9, maks. 20-25
29/8 og 35-40 30/8. Sisteobs. 13/9

Løvsanger

vår: vanli fra 26/4

høst: hovedtrekk 26/7-31/8, spesielt tallrik Dragøy 7-11/8 med
154 ringm. Fåtallig etter 4/9, sisteobs 1 ringm. 10/10

Gransanger

vår: obs. fra 26/4, bl.a. 4 syngende Dragøy 19/5, 1 sang 5/6

høst: 1 Dragøy 6-7/8, 10-12 (5 ringm.) 26/9, 6-7 2/10, 1 4/10,
5-6 10/10, 2 12/10, 1 ringm. 14/10, 1 17/10, 1 ringm. 16/11

Gulbrynsanger

høst: 1 ringm. 27/9, 2 ringm. 4/10, 1 ringm. 10/10

Fuglekonge

vår: 2-3 Dragøy 26/4

høst: obs. fra 22/8, vanligst 13/9-24/10, maks. 75 17/9,
sisteobs. 2-3 16/11

Gråfluesnapper

vår: obs. fra 19/5, 2 par 5/6

høst: 2 26/7, daglig, men fåtallig Dragøy 7-11/8, 3-4 s.s.
22-24/8, 1 30/8

Svarthvit fluesnapper

vår: vanlig fra 4/5

høst: størst trekk 7/8-31/8, maks. 15-20 16/8, 20-25 30/8,
sisteobs. 5-8 6/9

Buskskvett

vår: 1 Vatland 8/5, 1 sang Vatland 5/6

høst: regelmessig 17/8-6/9, maks. 40-45 29/8 og 25-30 30/8,
oftest beitende på krekling ytterst i skjærgården.
Sisteobs. 1 Vatland 13/9

Steinskvett

vår: obs. fåtallig fra 18/4

høst: regelmessig 7/8-17/9 (sisteobs.), maks. 15 Dragøy 8/8,
18-20 s.s. 24/8 og 25-30 Knuten 30/8

Rødstjert

vår: 1 hann Rolidheten 16/5

høst: 1 Dragøy 7-8/8, 1 hunn ringm. 29/8, 8-10 30/8, 15-20
(8 ringm.) 31/8, 3-4 13/9, 4-5 14/9, 1 hunn 26/9,
1-2 2/10 og 1 hunn 4/10

Rødstrupe

vår: overvintrende, vanlig fra 17/4

høst: hovedtrekk sept. og okt., men også trekk så tidlig som
aug. og til medio nov., f.eks. 25-30 16/11. Maks.
80-100 26/9 og 60-70 27/9. 8-10 overvintret Skarpenes
og 4-5 overvintret Berrefj.-Vatland

Svarttrost

vår: vanlig, spesielt medio april, bl.a. 50 Vatland 17/4

høst: 3000 NV (1,5 t før solnedgang) 1/11, 55 NV 2/11, ellers
intet markert synlig trekk. Hovedtrekk medio okt.-primo
nov., maks. 100-130 17/10. 18-20 Skarpenes-Vatland 14/12

Ringtrost

vår: 1 Vatland 17/4, 10 NV + 2o Vatland/Skarpenes 23/4, 3
Knuten/Skarpenes 25/4

høst: 1 20/7, 1 hann + 1 hunn 26/7, 1 Dragøy 6 og 9/8, 2 16/8,
2 19/8, 2 Dragøy 22 og 24/8, 4 Knuten 13/9, 1 5/10,
2 12/10, 1 24/10, 16 NV 1/11

Gråtrost

vår: 111 SØ 19/3-24/4, maks. 51 24/4 og 30 Vatland 25/4, dessuten
noen overvintrende

høst: 8092 NV (ca 2 t før solnedgang) 1/11, 2388 NV 2/11,
5 NV 12/11, 40 NV 14/12, 6-700 streif/SØ 26/12

Rødvingetrost

vår: 135 (117 SØ, 18 NV) 29/3-24/4, maks 45 + 50 rastende
Vatland 23/4 og 42 SØ 25/4

høst: 442 (247 NV, 195 SØ) 27/9-1/11, maks. 195 SØ 27/9,
65-70 19/10 og 70-75 22/10. Sisteobs. 16/11 og 3
Skarpenes og 2 Vatland 14/12

Måltrost

vår: obs. fra 1/4, ubetydelig direktetrekk 20 SØ 24/4, maks.
obs. 150 Vatland 17/4

høst: fåtallig til 2/10, untatt Dragøy 22-24/8 med maks. 35-40
24/8. Markert økning 2/10-24/10 (flere dager med 20-30),
sisteobs. 2 Vatland 2/11, 1 14/12, 2 Tele 26/12

Duetrost

vår: 2 Vatland 17/4, 2 SØ 23/4, 2 SØ 25/4

høst: 7 SØ 5/10, 2 10/10, 14 SØ 12/10, 4 NV 17/10

Stjertmeis

vår: 6 Berrefj. 12/2

høst: 1 Dragøy 7/8, regelmessig 4/10-2/11, maks. 35-40 11/10,
26-28 22/10, oftest i flokker på 8-25. Tydelig raskt
gjennomtrekk da ingen fugl ble kontrollert over en dag
etter merking

Løvmeis

vår: 1 par Dragøy 26-27/4 og 18-19/5

høst: 2-3 Dragøy 7-11/8, 1 Tele 26/12

Grønmeis

vår: 2 par Skarpenes, 2-3 par Dragøy vinter/vår

høst: daglig 10-15 Skarpenes og 20-30 Dragøy. Litt fler enn
vanlig 4/10 med 20-25

Svartmeis

høst: 3-4 4/10, 3 8/10, 2 12/10, 2 14/10, 5 17/10, 1 16/11

Blåmeis

vår: fåtallig hele perioden

høst: tallrik Dragøy 7-11/8 og 22-24/8, maks ca 50 24/8, ellers
fåtallig til 13/9, deretter forholdsvis tallrik til 2/11,
maks. 40-50 26/9 og 45-50 17/10

Kjøttmeis

vår: vanlig

høst: vanlig 10-20 hele perioden, et svakt trekk medio sept.-
medio okt., maks 40-45 4/10 og 40-45 11/10

Spettmeis

vår: 2 Roligheten, 1 29/3, 1 Vatland 18/4, 1 Dragøy 27/4, 1
Roligheten 2/5 og 1 Vatland 8/5

høst: 15-20 Dragøy 7-11/8, 4-5 s.s. 22-24/8, 2-4 4/4-14/12,
8-10 8/10, 1 21/12

Trekryper

høst: 1-2 Dragøy 7-8/8, 4-5 s.s. 24/8. 1 30/8, regelmessig,
men fåtallig 13/9-14/10, maks. 5-6 26/9 og 14/10. siste-
obs. 1 ringm. 2/11

Gråspurv

vår: 5-6 Roligheten 3 og 11/1

Bokfink

vår: 283 (134 NV, 72 SØ) 29/3-6/5, maks. 67 4/5

høst: (rasting) vanlig til 12/11, maks 35-40 13/9, sist 1 21/12

Samling på Skarpenes. Geir, Kjell, Svein og Atle.
Foto: Per Ø. Grimsøy

Bjørkefink

vår: 5 SØ + 10 Vatland 23/4, 2 NV 4/5, dessuten nesten daglig
rastende i april

høst: (rasting) 5-6 Dragøy 7-11/8, tallrik 2-24/10, maks 80-100
2/10, 65-70 19/10, 65-70 22/10, sist 9 Skarpenes-Vatland 21/12

Bokfink/Bjørkefink

høst: 52.356 (36.871 NV, 15.485 SØ) 11/9-2/11, maks 21.820 NV
12/10. Av ialt 15.000 artsbestemte var over 12.000
bjørkefink. Bokfink med svak overvekt av SØ-trekkerne,
mens bjørkefink totalt dominerte på NV-trekk

Grønnfink

vår: 6 Roligheten og 2 Berrefj. 19/1, 10 Roligheten 25/1,
29 (16 SØ, 13 NV) 17/4-4/5, tallrik Dragøy 18/5 (30-40)
høst: 2 NV 8/8, 2 30/8, 2.037 (1.326 NV, 711 SØ) 11/9-14/12,
maks. 455 NV 12/10 og 250 SØ 29/11, dessuten endel rastende
og streifende, bl.a. ca 300 streifende/SØ 26/12

Grønnsisik

vår: 145 SØ/streif 25/1, 27 NV 17/4-4/5, tallrik Dragøy 18/5
høst: fåtallig 26/7-4/9, 8712 (5890 NV, 2822 SØ) 11/9-2/11,
maks. 1898 NV 13/9, 1680 SØ 27/9, 1176 NV 19/9, + noen
rastende 12/10-1/11, 2 SØ 29/11

Stillits

vår: 2 Roligheten 11/1
høst: 1 SØ 5/10, 3ad. 10/10, 2 NV 1/11, 5 SØ 29/11

Dompap

vår: obs. 3/1-9/3, maks 10-12 Roligheten 19/1
høst: 226 NV 4/10-2/11, maks. 72 NV + ca 20 24/10, fåtallig ut året

Kjernebiter

vår: 1 NV 15/3, 1 SØ 25/4
høst: 2 12/10, 3 NV 2/11, 1 24/10, 1 SØ 22/11

Bergirisk

vår: 175 (128 SØ, 26 NV) 24/4-17/5, maks 50 SØ 26/4 og 46 SØ
27/4, dessuten noen par hekkende
høst: 908 (681 SØ, 227 NV) 22/8-2/11, maks. 170 (106 SØ, 64 NV)
4/10, 90 SØ 26/9, 80 30/8, dessuten endel rastende, maks.
40-50 21/10 og 65-70 22/10

Tornirisk

vår: 48 NV 24/4-11/5, maks. 21 27/4
høst: 4-5 Dragøy 6/8, 5 SØ 19/8, 91 SØ 4-12/10, maks. 30 10 og
12/10 og 10 10/10

Gråsisik

vår: 4210 SØ/streif 3/1-25/1, maks. 3500+ 25/1, senere fåtallig
til 23/2. 20 NV 24/4-26/4

høst: 3897 (fleest NV), maks. 2000 NV 2/11 og 855 24/10.
senere 5 3/12, 2 7/12, 4-5 26/12

Grankorsnebb

vår: 4 SØ 5/6

Furukorsnebb

høst: 22 NV 12/10

korsnebb sp.

høst: 109 SØ 1/8-30/8, maks. 40 22 og 24/8. 632 NV 14/9-26/10,
maks. 173 4/10 og 217 12/10

Gulspurv

høst: 384 (246 NV, 138 SØ) 11/9-24/10, maks. 175 NV 12/10 og
113 SØ 5/10, dessuten endel rastende i perioden

Sivspurv

vår: 44 (34 NV, 10 SØ) 23/4-4/5, maks. 30 NV 23/4, dessuten
1 hunn 18/4 og 3-4 par hekkende

høst: daglig til 24/10, 457 (244 NV, 213 SØ), maks. 152 NV
12/10 og 79 SØ 27/9. dessuten 1 NV 2/11

Snøspurv

vår: 2 SØ 15/3, 3 SØ 18/4

høst: 4 NV 27/9, 2 NV 4/10, 4 SØ 5/10, 1 SØ/streif 26/12

Lappspurv

vår: 1 NV 25/3, 1 SØ 18/4, 1 NV 24/4

høst: 3 NV 13/9, 2 NV 4/10, 2 NV 12/10

Stjertmeis
fanget 17.10.86.
Foto: Per J.
Grimsby.

 Sammenligning mellom trekkresultatene fra høsten -85 og -86

Art.	1985	1986
Høsehaug	11	14
Spurvehaug	293	331
Fjellvåk	44	10
Musvåk	22	21
ubest. våk	3	2
Dvergfaalk	8	3
Tårnfalk	36	28
Ringdue	11532	495
Skogdue	1	12
Tårnseiler	2688	40
Sandsvale	4	-
Låvesvale	861	306
Tatsvale	335	100
Sanglerke	90	227
Trepiplerke	4430	1583
Heipiplerke	8053	15621
Gulerle	50	27
Vintererle	2	5
Linerle	649	1393
Stør	419	931
Kaie	9	445
Kråke	1072	2512
Jernspurv	92	450
Gråtrost	2244	10485
Duetrost	4	25
Bok/Bjærkefink	48773	52649
Grønnfink	1765	1981
Grønnsisik	5819	8714
Gråsisik	2933	3900
Tornirisk	2189	101
Korsnebb	1800	753
Sivspurv	408	458
Gulspurv	65	384
Totalt (alle arter)	94000	116000

Dekning:		Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Sum
1985:	Dager:	16	9	7	2	34
1986:	"	13	10	13	5	41

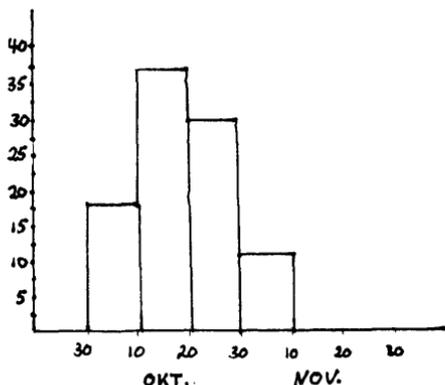
RINGMERKINGSOVERSIKT 1986

Våren: Våren ble først og fremst benyttet til utprøvinger av nettplasser for den videre merkingen. Ialt ble nettene (3-5) brukt 6 dager, 1 i april og 5 i mai, hvorav 3 dager hver på Skarpenes og Dragøya. Totalt ble 79 fugl merket, hvorav 30 på Skarpenes og 49 på Dragøya. Mestmerket ble løvsanger med 32 ind. Av spesielle merkinger nevnes 1 sivsanger og 1 møller. Dessuten ble 5 pulli merket (1 svarttrost og 4 måltrost) på Skarpenes. Totalt første halvår ble altså 84 fugler merket.

Høsten: Det ble satset mer intenst på merkingen på høsten. Allerede i slutten av juli ble nettene (7-8) satt opp. Merkinga foregikk på Skarpenes, bortsett fra et par turer til Dragøya i august (6-10/8 og 22-24/8). Ialt ble nettene benyttet hele 35 dager i perioden 20/7-16/11, fordelt på 2 i juli, 11 i august, 6 i sept., 13 i okt., 3 i nov. Totalt ble 1483 fugler merket i løpet av høsten, derav 1175 på Skarpenes og 308 på Dragøya. Månedlig fordeling ble:

juli.....84
 august.....443
 september.....149
 oktober.....570
 november.....236

Tilsammen fikk 47 forskjellige arter ring rundt foten. De fem mestmerkede artene var løvsanger 264, gråsisik 253 (lyd), rødstrupe 141, stjertmeis 97 og fuglekonge 85. Av spesielle merkinger kan nevnes 1 spurvehauk, 1 hvittryggspett, 2 sivsangere, 3 rørsangere, 4 gulsangere, 4 gulbrynsangere, 1 kjernebiter. En stor overraskelse var stjertmeis med hele 97 merket, foruten den store godbiten som var gulbrynsanger med 4 merket.

Stjertmeis

antall ringmerkede på
 Skarpenes gruppert i 10-
 dagers-perioder

Derimot var tallene på trostene en liten skuffelse. Beste merkedag på høsten var 2/11 med 212 ind.(196 gråsisik og 11 stjertmeis). Nettrunden på Skarpenes er ca 0,8 km, og på Dragøya ca 1 km. Fangstbruken med lyd ble bare utprøvd ved et par anledninger(i mindre grad) på gråsisik. I følge fangstresultatene viser denne fangstteknikken seg å være meget effektiv (2 dg. = 253 gråsisik).

Nedenfor følger en oversikt over antall fugl merket på Skarpenes og Dragøya adskilt fra hverandre, totalt vår og høst

RINGMERKINGSTABELL

ART	Skarpenes			Dragøy			Tot.
	vår	høst	sum	vår	høst	sum	
Sourvehauk	-	1	1	-	-	-	1
Hvittryggspett	-	-	-	-	1	1	1
Dvergspett	-	1	1	-	-	-	1
Vendehals	-	3	3	-	-	-	3
Trepiplerke	2	4	6	1	5	6	12
Heipiplerke	-	12	12	1	3	4	16
Linerle	-	-	-	-	4	4	4
Tornskate	-	1	1	-	1	1	2
Nøtteskrike	-	2	2	-	-	-	2
Gjerdesmett	-	17	17	-	-	-	17
Jernsourv	3	18	21	-	4	4	25
Sjvsanger	-	2	2	1	-	1	3
Rørsanger	-	2	2	-	1	1	3
Gulsanger	-	3	3	-	1	1	4
Hagesanger	-	22	22	-	7	7	29
Munk	-	35	35	-	3	3	38
Tornsanger	3	13	16	2	4	6	22
Føller	1	3	4	-	1	1	5
Løvsanger	9	83	92	23	181	204	296
Gransanger	-	10	10	2	-	2	12
Sulbrynsanger	-	4	4	-	-	-	4
Fuglekonge	-	85	85	-	-	-	85
Bv.hv.fluesnapper	4	18	22	1	14	15	37
Gråfluesnapper	-	-	-	-	3	3	3
Buskskvett	-	3	3	-	-	-	3
Rødstjert	-	11	11	-	-	-	11
Rødstrupe	2	127	129	2	14	16	145
Svarttrost	3	43	46	1	2	3	49
Rødvingetrost	-	14	14	1	-	1	15
Måltrost	4	16	20	-	4	4	24
Stjertmeis	-	97	97	-	-	-	97
Granmeis	2	10	12	2	7	9	21
Svartmeis	-	5	5	-	-	-	5
Blåmeis	-	39	39	-	25	25	64
Kjøttmeis	-	33	33	2	1	3	36
Spettmeis	-	3	3	-	-	-	3
Trekryper	-	9	9	-	1	1	10
Bokfink	-	18	18	6	14	20	38

ART	Skarpenes			Dragøy			Tot.
	vår	høst	sum	vår	høst	sum	
Bjørkefink	-	55	55	-	2	2	57
Grønnefink	-	5	5	-	-	-	5
Kjernebiter	-	1	1	-	-	-	1
Grønnsisik	-	23	23	-	-	-	23
Bergirisk	-	39	39	-	-	-	39
Gråsisik (lyd)	-	253	253	-	-	-	253
Dompap	-	15	15	-	-	-	15
Gulspurv	-	1	1	-	-	-	1
Sivspurv	2	15	17	4	5	9	26
Antall ind.	35	1174	1209	49	308	357	1566
Antall arter	11	44	44	14	25	28	47

Forfatterens adresse: Per Ø. Grimsby
Austad
4400 Flekkefjord

Tlf: 043-22409

\$

ÅRSBERETNING FOR NOF - LISTA LOKALLAG 1986

Vi begynte året med årsmøte, og der gikk vi gjennom regnskapet og valgte diverse kontaktmenn. 27 personer møtte fram, og etter alt oppstyret viste Glenn Bjørnstad en film og holdt et foredrag om fuglelivet i Farsundsfjorden.

I løpet av året ble det ellers avholdt 3 styremøter og 6 medlemsmøter, hvorav 4 på Lista og 2 i Flekkefjord. Et planlagt medlemsmøte i Lyngdal ble desverre avlyst o.g.a. misforståelser (glemskhet!). I gjennomsnitt var frammøtet vel 14 personer. Til møtet på Vanse 08.11.86 var lokallagene fra Mandal og Kristiansand invitert, og 8 mandalitter stilte opp. Møteforedragene ble vesentlig holdt av lokallagets egne medlemmer.

Det var planlagt 9 ekskursjoner i 1986. Av disse ble to avlyst o.g.a. været, og en planlagt tur til Hurdangerrvidda måtte også avlyses. Gjennomsnittlig frammøte på ekskursjonene var ca. 8 personer. 5 av ekskursjonene gikk i lokalt terreng (Nesheim-

vannet-Nesheimsanden-Straumen 23.02, Husebysanden-Einarneset-lomsesanden 06.04, Dragøya 25-27.04, Flekkefjord 25.05, Nattur Lista rundt 08.06.). Den 6. ekskursjonen gikk til Danmark. Det meste av landet ble besøkt i tiden 1-4.05 (Hirtshals-Kirkvig-Rømø-Mossø-Hirtshals). Tilsammen 125 arter ble registrert. Se forøvrig eget referat fra turen.

I tillegg til dette var det to turer (foreningsturer) til Ullerøy, begge på våren. Det var også planlagt en dag med vadermerking på Tjørveneset 05.07. P.g.a. militærøvelse og lite fugl ble denne avlyst.

Geir Stølen
sekretær

REGNSKAP NOF-LISTA LOKALLAG 1986

<u>Inntekter</u>		<u>Utgifter</u>	
Gave Sparebakken Sør	500,-	Diverse	846,20
Sjøfugltelling jan.	4400,-	Piplerka	2933,-
Sjøfugltelling feb.	3587,20	Sjøfugltelling jan.	1904,-
Danmarkstur 86	5050,-	Fotogruppa	282,-
Beverting	450,-	Danmarkstur 86	5000,-
Kontigent	1766,94	Vannfugltelling 85	665,-
Renter	278,-	Lån U.O.S.	2589,90
<u>Merkesalg</u>	<u>36,-</u>	<u>OVERSKUDD</u>	<u>632,94</u>
	16068,14		16068,14

Beholdning or. 31.12.86:	Kasse	1106,10
	Postgiro	3705,06
	<u>Bank</u>	<u>2459,60</u>
	<u>Totalt</u>	<u>7270,76</u>

Jostein Vetland
kasserer

ÅRSBERETNING FOR NOF - KRISTIANSAND LOKALLAG 1986

Styret har i 1986 bestått av følgende personer:

Formann: Øyvind Fjeldsgård

Sekretær: Tellef Vestøl

Kasserer: Jan Erik Børglihn

Styremedlemmer: Peder Kristian Knutson

Arild Johnsen

Paul M. Lunde

Varamann: Gaute Gabrielsen

NOF - Kristiansand lokallag har hatt 4 møter og 7 turer på programmet i 1986. Juleturen til Lista ble avlyst p.g.a. dårlig værmelding. Et møte og en ekskursjon ble arrangert i fellesskap med Zoologisk forening. Temaer på møtene har vært: Sjøfugler (J.Michaelsen), Vannfugler (B.V.Olsson), Svalbard (K. Hoven) og Nord-Norge (G.Tufteland).

Medlemsmassen er stabil eller økende. Økonomien er noe bedret etter at fylkeslaget igjen har kunnet finansiere trykkingen av "Piplerka" selv.

Foreningens medlemmer har ellers deltatt i vannfugltelling, vinterfugltelling og foringsbrettelling. Kristiansands-ATLAS er i gang, men har ikke fått den ønskede oppslutningen.

Frammøtet har jevnt over vært lavt, både på turer og møter. Det er en videreutvikling av en tendens vi har sett over flere år, nemlig at medlemmene i stadig mindre grad deltar aktivt i foreningsaktivitetene. Styret har analysert situasjonen, og funnet at tilbudet ikke er vesentlig dårligere nå enn det var de første årene. Det ser dermed ut til at medlemmene er blitt mer kresne, og ikke lenger lar seg engasjere av de aktiviteter som tidligere kunne samle opptil 30 medlemmer.

Styret beklager denne utviklingen, men ser seg ikke i stand til å gjøre drastiske endringer i opplegget. Det sittende styret har vært nesten uten utskiftninger i 3-4 år. Dersom NOF - Kristiansand lokallag skal gå nye veier for å gjenvinne engasjementet

hos medlemmene, tror vi andre krefter må overta. Slik situasjonen ser ut i dag, er det lite som tyder på at så vil skje.

Kristiansand 29.01.87

Tellef Vestøl
sekretær

REGNSKAP NOF - KRISTIANSAND LOKALLAG 1986

Inntekter

Kontigent 1870,-

1870,-

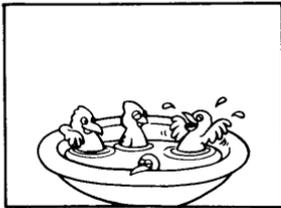
Utgifter

Postboksavg.	25,-
Porto	497,40
Konvolutter	138,50
Piplerka	1000,-
Kopiering	60,-
<u>OVERSKUDD</u>	<u>174,10</u>

1870,-

Beholdning pr. 22.04.87: 2479,85

Jan Erik Berglihn
kasserer

ÅRBERETNING FOR NOF - MANDAL LOKALLAG 1986

1986 har vært et meget aktivt år for lokallaget. Interessen for fugl ser ut til å være stadig økende i Mandalsdistriktet, og rekrutteringen har vært meget god.

I løpet av året ble det holdt 13 medlemsmøter og 3 styremøter. Det gjennomsnittelige antall fremmøtte var 27,5 og er ny rekord. Sett på bakgrunn av medlemstallet (55) er dette et meget imponerende tall. Møtene har stort sett fulgt det vanlige opplegget med konkurranse, små foredrag, reiseskildringer og grus og boller med tilhørende fugleprat og godt miljø. Nytt av året er en fordeling med ca like mange mandags- som fredagsmøter. Dette har fungert svært bra, i gjennomsnitt har det møtt fram 4 flere på fredagene, noe som nok skyldes at flere av medlemmene bor utenbys.

Møtet den 14/3 ble en spesielt stor suksess. Vi hadde besøk av Bjørn Vidar Olsson fra Kristiansand som viste oss 2 flotte lysbildeserier. Det ble holdt utlodning som iberegnet forhåndssalg innbrakte 3000 kroner. Disse pengene kom godt med da foreningen avvirket årets store ekskursjon som gikk til Danmark. Turen ble 100% vellykket på alle måter, og samtlige 24 deltagere kunne føye nye "kryss" til lista. Det har også blitt arrangert 4 listaturer med meget god deltagelse. Foreningen har trosset både meterologer og "fornuftige" råd og lagt ut i allslags vær, og til nå er vi ikke blitt skuffet.

I 1986 har foreningen fortsatt kampen for å få seg et eted å være. Hus på Lista og hytte på Skjernøya har vært aktuelt, og formannen har drevet en iherdig lete- og søkevirksomhet etter hus og penger. Ingenting ble avklart i 1986, men flere prosjekter er på gang.

1986 har blitt et nytt toppår for ringmerkingen i Mandal. 14228 individer av 84 arter har fått ring rundt foten. Dette er et tall som ligger fullt på høyde med tallene fra de største stasjonene i landet med nærmest permanent bemanning og en helt annen tilgang på midler. Det er et imponerende arbeid som er nedlagt på fritida av medlemmene i gruppa. Ringmerkerne har også vært mye framme i media. Her kan blandt annet nevnes en stor reportasje i "Lindesnes" om ringmerking generelt, og

stykker i "alle" landets og enkelte utenlandske aviser om musvåken "som sto opp fra de døde".

Foreningen var i år vertskap for årsmøtet i NOF - Vest-Agder. Det endte opp med at foreningen ble sittende igjen med nesten hele styret. Det er tydelig det er i Mandal det skjer noe. De faste prosjektene som vannfugl og vinterfugl er fulgt opp på en bra måte. Den nystartede sjøfuglgruppa har også gjort et godt arbeid. Foreningen har søkt om støtte til flere prosjekter i 1987. Vi får håpe de bevilgende myndigheter støtter dette arbeidet, slik at hobbyen ikke skal falle så dyr for dem som stiller med biler og båter når det trengs.

Det er blitt stadig vanligere å treffe folk med kikkert og notisbok i Mandal. La oss håpe at det vil bli det også i framtiden.

Mandal 05.01.87

Geir Hundstad

sekretær

REGNSKAP NOF-MANDAL LOKALLAG 1986

<u>Inntekter</u>		<u>Utgifter</u>	
Kontigent	1140,-	Fotoserie	1186,-
Frøsalg	8500,-	Frøkjøp	7800,-
? Basarer	4000,-	Tilskudd Piplerka	1600,-
Innb. Danmarkstur	6000,-	Danmarkstur	11425,60
Badeplassrydding	2500,-	Diasdublikator	1000,-
Sjøfugltelling	4310,25	Mat på møter	2403,15
Salg 3 fotoserier	1050,-	Div.	2916,80
Div.	1671,-	<u>OVERSKUDD</u>	1234,70
	30566,25		30566,25

Beholdning pr. 31.12.86:	Bankkonto	2810,35
	Postgiro	296,50
	<u>Totalt</u>	<u>3106,85</u>

Jarle Eqseth
kasserer

Revidert uten merknader
Bernt K. Knutsen
revisor

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

- AVDELING VEST-AGDER -

ÅRSMELDING 1986

Styrets sammensetning i 1986 var:

Finn Jørgensen	formann
Tor Egil Høgsås	kasserer
Runar Jåbekk	sekretær
Sverre Sandersen	styremedlem
Øyvind Fjeldsgård	--- " ---
Kjell Grimsby	varamann
Tellef Vestøl	--- " ---

Foreningen har i 1986 hatt følgende prioriterte oppgaver:

1. Atlas. Feltarbeidet ble offisielt avsluttet. Det jobbes nå med en avsluttende publikasjon for V-Agder. Egen rapport fra atlaskomiteen.
2. Piplerka. 3 nummer, hvorav et dobbeltnummer er utgitt. Egen rapport fra tidsskriftkomiteen.
3. LRSK. 2 rapporter er publisert i Piplerka. Egen rapport fra komiteen.
4. Vannfugltelling. Rapport for 1986 publisert i Piplerka nr.4-86.
5. Vinterfugltelling. Årsrapporter for vintrene 83/84 og 84/85 publisert i Piplerka i 1986. Egen rapport fra komiteen.

Ellers har foreningen jobbet aktivt for å få et eget hus/hytte e.l.. Tross kjempeinnsats av Bernt K.Knutzen er det i skrivende stund ingen avklaring i dette spørsmålet.

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

Årsmelding 1986 forts.

En annen sak som har opptatt foreningen er ulovlig jakt.

En orientering om problemet er sendt til fylkesmannen, og NCF - Vest-Agder er også invitert til fylkesmannens kurs for frivillig jaktoppsyn. I tillegg er en person fra hvert lokallag utpekt som kontaktpersoner for politi/ tollvesen i saker vedrørende sjeldne og truede arter.

Fylkesavdelingen har sammen med Kåre Olsen sendt en protest til fylkesmannen angående ulovlig grøfting i Nesheim naturreservat, samt støttet en underskriftskampanje mot ny veg i Pasvikdalen i Finnmark.

Av andre oppgaver i 1986 kan nevnes diverse høringer (samlet plan, kraftlinjetraseer, utvekslingsordning for sårbare/ truede arter og to planlagte bøker om fuglelokaliteter i Norge og Europa). Det er også startet opp et prosjekt for innsamling av dialektnavn på fugl.

I forbindelse med en evt. Atlas-publikasjon har vi søkt om midler fra Norsk Kulturfond, dessverre med negativt resultat. Til slutt vil vi nevne at vi gjennom hele året har hatt et godt samarbeid med fylkesmannens miljøvernavdeling.

Også i år ble vi tildelt 4000 kroner fra fylkeskommunen som grunntilskudd til Barne og Ungdomsarbeid.

Tross dette er fylkesavdelingens økonomi dårlig. Utgivelsen av Piplerka er det store pengesluket. Trykking og utsendelse av en årgang koster ca. 10000 kroner, og dette hadde ikke vært mulig uten solid støtte fra lokallagene. Årsmøtet bør derfor diskutere hvordan Piplerka skal finansieres i framtiden. Se forøvrig regnskapet.

Runar Jåbekk
sekretær

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

Avd. Vest - Agder

Resultatregnskap pr 28/2-1987.

Utgifter:

Trykking Piplerka	6.427,00
Øvrige utgifter Piplerka	482,40
Portoutgifter	1.988,00
Atlasutgifter	528,00
Møteutgifter	475,00
Diverse utgifter	<u>1.190,90</u>
-	<u>11.091,30</u>

Inntekter:

Abonnementer Piplerka	1.200,00
Tilskudd fra Vest-Agder fylke til barne/ungdomsarbeid	4.000,00
Støtte fra lokallag til Piplerka	3.600,00
Renter	94,83
Underskudd	<u>2.196,47</u>
-	<u>11.091,30</u>

Eiendeler pr 1/3-1987.

Kontanter	153,90
Bankkonto	<u>248,99</u>
	<u>402,89</u>

Tor Egil Høgsås
kasserer

Regnskapet og bilagene er gjennomgått. Ingen anmerkninger.

Bjørn Vidar Olsson
revisor

REFERAT FRA ÅRSMØTET I NOF/AVD. V-AGDER 20.03.87

Årsmøtet ble avholdt på Husan i Farsund, og hele 34 personer fra alle fylkets lokallag møtte fram. Formann Finn Jørgensen ønsket velkommen til årsmøtet, og takket Lista lokallag som vertskap for møtet. Det var ingen merknader til årsmøteinnkallelsen. Finn Jørgensen ble valgt til møteleder og Runar Jåbekk til referent.

Disse sakene ble behandlet:

Sak 1: Årsmelding

Årsmeldingen fra hovedstyret ble lest opp og godkjent.

Sak 2: Regnskap

Regnskapet ble lest opp og godkjent. Kasserer T.E.Høgsås bemerket at regning for siste "Piplerka" ennå ikke var mottatt.

Sak 3: Årsmeldinger fra komiteene

Tidsskriftkomiteen.(Piplerka): Piplerka kom i 1986 ut med 4 nummer (2 enkelt- og 1 dobbeltnummer). Det totale sidetallet for årgangen ble 172.

Atlaskomiteen: Prosjektets feltarbeid er nå slutt, og det jobbes med en avsluttende publikasjon for V-Agder.

LRSK: Over 400 saker ble behandlet i 1986, og 2 rappdrter ble publisert i Piplerka.

Vinterfugltellingskomiteen: Sesongen 85/86 var god for V-Agder sin del, og 20 deltagere takserte tilsammen 26 ruter. 20-25.000 individer av 107 arter ble registrert.

Vannfugltellingskomiteen: Tellingene gikk som normalt også denne vinteren, foruten at vi også utførte en telling i februar for Direktoratet for Naturforvaltning v/ viltkonsulent Tor Punsvik.

Sak 4: Valg

Valget gav følgende sammensetning av hovedstyret og komiteene for 1987:

Hovedstyret: Finn Jørgensen, formann
 Tor E. Høgsås, kasserer
 Runar Jåbekk, sekretær
 Kåre Olsen, styremedlem
 Øyvind Fjeldsgård, styremedlem
 Kjell Grimsby, varamann
 Tellef Vestøl, varamann

Atlas

Leif E. Gabrielsen(form.)
 Runar Jåbekk
 Øyvind Fjeldsgård
 Lista velger senere

Tidsskriftkomiteen

Finn Jørgensen (ansv. red.)
 Leif E. Gabrielsen
 Villen Vedeler
 Atle H. Qvale
 Runar Jåbekk
 Kåre Olsen

LRSK

Leif E. Gabrielsen(form.)
 Nils H. Lorentzen
 Tellef Vestøl
 Eldar Vrånes
 Jan Michaelsen

Tellef Vestøl

Kontaktmenn til VF

Kåre Olsen
 Atle H. Qvale
 Tellef Vestøl

Vannfugltellingskomiteen

Kåre Olsen(form.)
 Runar Jåbekk
 Øyvind Fjeldsgård

Vinterfugltellingskomiteen

Kjell Grimsby(form.)
 Finn Jørgensen
 Jan Erik Berglihn

Oljekontaktutvalget

Nils H. Lorentzen
 Finn Jørgensen
 Tellef Vestøl

Kontaktmann "Siste Nytt"

Nils H. Lorentzen

Revisor: Bjørn V. Olsson

Møtet ble avsluttet med bevertning og diskusjon om hvordan fylkesavd. økonomi skal bedres. Flere muligheter ble foreslått, bl.a. å la hele/deler av medlemskontigenten tilfalle fylkesavd. Et annet forslag gikk ut på at hvert lokallag betaler en fast årlig sum til fylkesavd. Styret utarbeider forslag til vedtak på neste årsmøte.

Sjøfuglreservatene i Vest-Agder 1976-1985

AV ELDAR WRÅNES

Tidl. publ. Kr.sand Museum årbok 1985.

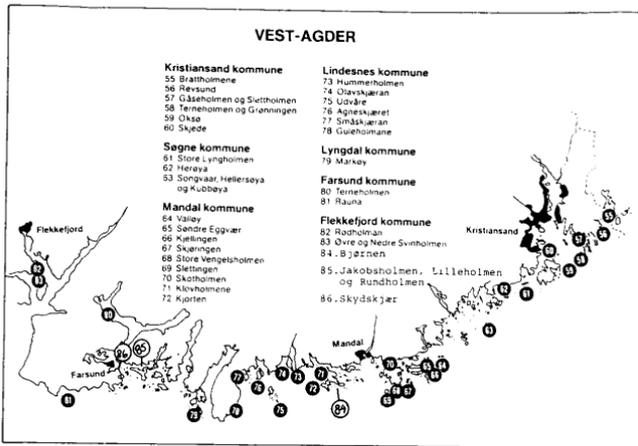
I de siste ti-årene har sjøfuglene kommet i en stadig mere presset situasjon. De påvirkes av negative faktorer fra flere hold, ikke minst i hekketiden med tiltakende antall fritidsbåter og øket ferdsel på hekkeplassene og ellers i skjærgården. For å beskytte sjøfuglene i hekketiden ble det fra miljøverndepartementet tatt initiativ til opprettelse av sjøfuglreservater med ferdselsforbud i hekketiden. De første sjøfuglreservatene, i alt 53, ble opprettet rundt Øslofjorden i 1978.

I Vest-Agder ble den første fylkesomfattende registrering og opptelling av sjøfuglkolonier gjennomført i 1976 etter oppdrag fra miljøverndepartementet. Registreringene skulle danne grunnlaget for oppretting av reservater i fylket. Totaltelling av sjøfuglbestanden i Vest-Agder er senere ikke gjennomført.

Etter feltsesongen 1976 ble det innsamlede materiale behandlet i departementet som senere fremmet verneforslag. Verneforslagene ble sendt til høring hos alle berørte parter som grunneiere, organisasjoner og foreninger. På dette grunnlaget ble det i mars 1980 opprettet 29 sjøfuglreservater i Vest-Agder. Samtidig ble det opprettet 54 reservater i Telemark og Aust-Agder. Reservatenes navn og beliggenhet i Vest-Agder framgår av kartet.

Senere er ytterligere 3 reservater opprettet i Vest-Agder. Det er Bjørnen (84), Jakobsholmen, Lilleholmen og rundholmen (85) samt Skydskjær (86).

I Tiden fra 15.april t.o.m. 15.juli er det et generelt ilandstigningsforbud i reservatene og ferdselsforbud på sjøen ut til 50 m fra stranden. 50-metergrensen er vesentlig for ærfuglen som trenger ro i ungeperioden. I tillegg til det ovenfor nevnte ferdselsforbud gjelder også andre restriksjoner og dispensasjoner. Nærmere informasjon kan fåes ved henvendelse til fylkenes miljøvernavdelinger.

Metoder og materiale

For å oppnå sammenlignbart tallmateriale fra koloniene gjennom en årrekke, er det viktig at ikke tellemetodikken forandres. Det er dessuten i det vesentlige samme personer som har foretatt opptellingene so er foretatt årlig siden 1980. Ulike takseringsmetodikker anvendes. De enkelte metoder beskrives nærmere av Hanssen (1982).

Metode 1: Fuglene på mindre holmer og skjær telles med kikkert fra båt. Dette uroer fuglene (og publikum!) minst mulig og gir gode resultater.

Metode 2: På større holmer og øyer telles fuglene på og ved kolonien fra holmens høyeste punkt.

Metode 3: Enkelte øyer er så uoversiktlige at det er nødvendig å telle antall reir. Slik er det på Herøya i Søgne hvor meste-parten av reirene ligger i flere meter høy furuskog.

Ved de to første metodene vil tallmaterialet avhenge av fuglenes tilstedeværelse i koloniene under opptellingene. Fare for underestimering er alltid til stede. I de fleste kolonier vil det forekomme en rekke ikke-hekkende individer. Disse vil medvirke til for høye tall på hekkebestanden. Hos sildemåkene sees mange av ikke-hekkerne som "ungkarsflokker" i utkanten av koloniene. Ikke-hekkere opptrer imidlertid også inne i koloniene. Alle disse faktorene gjør at tallmaterialet nødvendigvis blir beheftet med en viss usikkerhet.

Ved å dividere de enkelte arters totalantall med to, kan en få et tilnærmet bilde av antall hekkende par i kolonien.

Enkelte år mangler desverre opptellinger fra noen få tilfeldige reservater. I disse tilfellene er bestanden i det aktuelle reservatet beregnet ved å ta snittet av foregående og påfølgende år.

I tillegg til materialet fra Vest-Agder, som Miljøvernavdelingen v/ Morten Liebe velvilligst har overlevert, er det mottatt opplysninger og tallmateriale fra Miljøvernavdelingene i Telemark, Aust-Agder og Rogaland.

Resultater og diskusjon

I det følgende vil makrellterne og de enkelte måkearter bli behandlet artsvis. Kurvene som ledsager de enkelte arter viser utviklingen av totalbestanden hos vedkommende art i Vest-Agders reservater. Individuer som hekker urenfor reservatene er ikke tatt med. Andre arter er ikke tatt med da dette materialet er lite og registreringene hittil har vært mangelfulle.

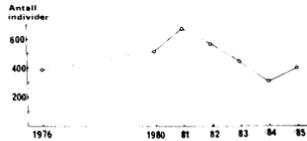

Makrellterna
(*Sterna hirundo*),
vårens budbringer
framfor noen av
sjøfuglene. Foto:
Bjørn V. Olsson

Makrellterne (*Sterna hirundo*)

Arten hekker langs hele norskekysten, men er skjelden i Troms og Finnmark. De første ternene ankommer sørlandskysten i overgangen april-mai og høsttrekket starter allerede i juli.

Overvintringsområdet ligger langs kysten av sørvest-Afrika. Arten lever vesntlig av småfisk og svømmende krepsdyr som den styrtdykker etter. I 1976 var totalbestanden av makrellterne i Vest-Agder ca 1200 individer. Av disse ble 390 individer registrert i det som senere ble reservater.

Siden 1980 har bestanden i reservatene variert mellom 300 og nesten 700 individer, med det laveste antall i 1984. Fra 1976 til 1981 økte ternebestanden i reservatene med ca. 70%, deretter en omtrentlig halvering. Makrellterna er forresten kjent for stadig å bytte hekkeplass. Kolonier som har eksistert i flere år, kan gradvis eller plutselig bli borte og nye kolonier etableres - kanskje på steder der den hekket for mange år siden. Reservatene vil således kunne bli utsatt for fraflytting og betydelige bestandsendringer uten at ternebestanden i fylket totalt sett forandres. Totaltelling er derfor nødvendige om en vil registrere bestandens svingninger.

Den største ternekolonien i Vest-Agder var i 1985 Skjæde(60) i Kristiansandsfjorden. Her er det siden 1981 årlig registrert ca 120 terner. I 1976 ble det bare sett 30 individer her.

I østlige deler av Vest-Agder er makrellterna totalt dominerende. Bestandsforholdene mellom rødnebbterne og makrellterne er imidlertid dårlig undersøkt. Kåre Olsen (pers.medd.) forteller at rødnebbterna synes å utgjøre en økende prosentdel av ternebestanden i Listaområdet. Også i Østfold synes rødnebbterna å være på fremmarsj (Hanssen 1985).

I telemark har reservatbestanden av makrellterne holdt seg omtrent jevn med en liten nedgang de siste 3 årene. Nedgangen kan skyldes flytting til kolonier som ikke har reservatstatus (Bergstrøm 1986). I Aust_Agder meldes om nedgang fra 1984 til 1985, ellers ingen større endringer (Spikkeland in prep.). I Rogalands reservater hadde en i 1985 340 individer med makrellterne og 926 individer med rødnebbterne. Begge arter viser tilbakegang siden slutten av 70-årene (Munkejord pers.medd.).

Fiskemåka
(*Larus canus*)
likner ei lita,
spinkel gråmåke.
Foto: Bjørn V.
Olsson.

Fiskemåke
(*Larus canus*)

Fiskemåka forekommer som hekkefugl langs hele norskekysten. Flere steder hekker den også ved ferskvann og går helt opp i snaufjellet. Har lenge vært den vanligste måkeart på Sørlandet og hekket tidligere også vanlig på de fleste store øyer og mange steder på fastlandet. Etersom revebestanden har øket og reven har tatt seg ut til flere øyer, er måkene blitt borte fra disse gamle lokalitetene.

Opptellingene i 1976 viste at fiskemåkebestanden i Vest-Agder talte 5200 individer. I 1985 hadde reservatene ca 2000

individer, og bestanden har svinget omkring dette nivået siden de første registreringer i 1976. Høyeste antall, 2224 individer, ble registrert i 1984, og laveste, 1738 individer, i 1981. Fylkets største fiskemåkekoloni er

Rauna(81), utenfor Lista, med 540 fiskemåker i 1985. Fra 1973 til 1976 økte kolonien her fra 120 til 450 individer og har inntil 1985 vist en svak økning. Bare 3 andre reservater i fylket kan i 1985 oppvise flere enn 100 fiskemåker (se tabellen). Av disse har Gåsholmen og Slettholmen(57) hatt tydelig tilbakegang i bestanden siden 1983, trolig p.g.a. minkens herjinger i

kolonien. I Telemark er registrert en tilbakegang i reservatene siden 1982. Bestanden er gått ned fra 2200 fugl til ca. 1400 (Bergstrøm 1986). I Aust-Agder har en notert en svakt synkende tendens siden 1980 til i underkant av 1000 individer i reservatene i 1985 (Spikkeland in prep.). I Rogalands reservater har antallet vært noenlunde stabilt siden 70-årene og talte i 1985 ca 3800 individer (Munkejord pers. medd.).

Gråmåke

(*Larus argentatus*)

Gråmåke er vanlig langs hele kysten fra Svenskegrensen til Grense Jakobselv. De største koloniene finner vi i Nord-Norge. Arten overvintrer stort sett langs Nordsjølandenes kyster og er den vanligste måkefugl ved Sørlandskysten vinterstid.

Gråmåke (*Larus argentatus*) har øket i antall langs hele Skagerakkysten de senere år. Foto: Bjørn V. Olsson.

De første gråmåkene kommer til koloniene allerede i slutten av februar. Det ser ut til at parene holder sammen kanskje hele livet (Haftorn 1971). Eggene legges vanligvis omkring månedskiftet april-mai og rugetiden varer ca. 27 døgn. Ungene kan fly etter ca 40 døgn (Haftorn 1971).

Ved optellingene i 1976 registrerte man ca. 2000 gråmåker i Vest-Agder. Av disse befant vel 900 individer seg i de kommende sjøfuglreservater. Fram til 1980-85 økte antallet til ca. 1400 individer. De største gråmåkekoloniene i Vest-Agder, untatt Agneskjæret (76) har vist økning

de siste 10 årene. Dette er en utvikling som har funnet sted over store deler av artens utbredelsesområde og har foregått i hele dette århundrede. En viktig årsak til bestandsøkningen

Gråmåke og svartbak er altetere og over 50% av føden kan utgjøres av søppel og annen kulturbe-
tinget mat. Foto:
Bjørn V. Olsson.

er nok økende mengder med spiselig søppel. Ved en av Kristiansands søppelplasser er det eksempelvis sett over 2000 gråmåker samtidig vinterstid.

I Telemarks reservater har bestanden i 80-årene vært ca. 400 individer, uten noen entydig tendens i bestandsutviklingen (Bergstrøm 1986). Reservatbestanden i Aust-Agder har vist økning siden 1980 (+318) og i 1985 huset reservatene ca. 700 gråmåker. I Rogaland har en bortimot 4000 gråmåker i reservatene - også her bestandsøkning siden 1970-årene (Munkejord pers.medd.).

Svartbak (*Larus marinus*)

Svartbaken er den største av måkene med hekkutbredelse omtrent som gråmåka. Nordpå hekker den også i betydelige kolonier. I likhet med gråmåka overvintrer også en stor del av svartbakbestanden ved Nordsjølandenes kyster, særlig tallrik kan den være i fiskerihavner.

Svartbaken spiser nærmest hva den kan få tak i. Til tider kan den også gjøre alvorlige innhugg i ærfuglkullene - noe også gråmåka er kjent for. I særlige tilfeller, hvis ærfuglkullene blir skremt av båter og sprees, da kan svartbaken redusere ærfuglkullene betydelig. Den kan til og med ta livet av store, nesten flyvedyktige ærfuglunger.

Svartbaken (*Larus marinus*) er mye grovøre og kraftigere bygget enn sildemåka. Foto: Bjørn V. Olsson.

Svartbaken er som regel en einstøing hos oss. På sørlandet foretrekker parene å hekke isolert og bare en sjelden gang kan en se tilløp til kolonidannelse - og da bare noen få par. Reiret er stort, ofte over 1/2 meter i diameter og ligger gjerne på småholmer eller skjær. Dersom den hekker sammen med andre måkearter, pleier den velge de høyeste knausene på holmene.

I Vest-Agder har det bare vært små svingninger i bestanden innen reservatene siden 1976, da det totalt ble registrert 1200 svartbak i fylket. I reservatene er det talt opp ca 300 individer årlig siden 1981. Dette kan tyde på at reservatene fanger opp ca. 25% av fylkets bestand - noe som synes rimelig ut fra artens spredte hekkingsmønster.

I Telemarks reservater er økningen i bestanden tydelig, fra 37 par i 1979 til 71 par i 1985 (Bergstrøm 1986). I Aust-Agders reservater var bestanden i 1984 på 43 par og har ligget omkring dette nivå i flere år (Spikkeland in prep.). I Rogaland ble det i 1985 talt opp 1007 par (2014 individer), en økning på vel 100 par siden slutten av 70-årene (Munkejord pers.medd.).

Som voksen og utfarget med svart rygg og vinger, likner arten en liten svartbak med smale vinger og gule bein. Graden av gulffarge kan variere mye. Svartbaken har lys grålig beinfarge og dette skulle gjøre det enkelt å skille de to artene fra hverandre på kort hold.

Sildemåka (*Larus fuscus*) danner de største sjøfuglkoloniene på Sørlandet. Foto: B. V. Olsson.

Sildemåka er en utpreget trekkfugl som forlater Sørlandskysten fra august og utover høsten. De fleste vender tilbake i april-mai. Viktige overvintringsområder er utenfor kysten av nordvest-Afrika. Mange unge sildemåker forblir i vinterkvartærene til de er 3 år gamle og vender siden tilbake til hekkeplassene hvert år (Hæftorn 1971).

Fisk ser ut til å utgjøre en forholdsvis stor del av artens næring. Når unger som håndteres for ringmerking gulper opp mat, er dette oftest nokså stor sild. Dette er antakelig sild som er fanget et godt stykke ute i Skagerak, og det er vanlig at dette daglige næringstrekk, utover og innover, er så påfallende at det tydelig lar seg observere. Sildemåka er dog ingen kostforakter og spiser det meste som byr seg - også kulturavfall - men trolig i mye mindre grad enn f.eks. gråmåke.

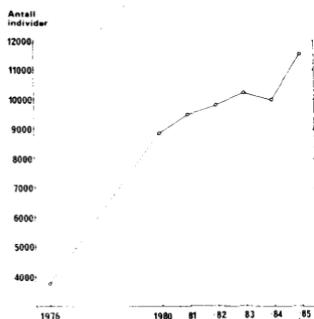
Eggleggingen hos sildemåke foregår i siste halvdel av mai, altså senere enn gråmåke. Eggenes rugetid og ungenes utviklingstid fram til flyvedyktig alder er omtrent som hos gråmåke. Den

sene eggleggingen fører imidlertid til at mange sildemåkeunger ikke er flyvedyktige 15. juli, tidspunktet da ferdselsforbudet i sjøfuglreservatene oppheves. En bør derfor vise forsiktighet og hensyn også etter 15. juli og helst unngå ferdsel i sildemåkekoloniene før 1. august.

Sildemåka på Sørlandet hører til den sørnorske underarten, *Larus fuscus intermedius*, som hekker langs kysten mot nord til grensen mot Trøndelag. *Intermedius* er ellers utbredt på sørvestkysten av Sverige og i Danmark. Nominatrasen, *L.f fuscus*, som hekker i Nord-Norge mot sør til og med Trøndelag (Barth 1968), har de siste årene vist en kraftig nedgang i bestanden. I enkelte områder er antallet sunket med opptil 90%. Hele den norske bestanden av *L.f.fuscus* anslåes til å være 3350 par (Røv 1984).

Det er sildemåka som danner de største sjøfuglkoloniene på Sørlandet og i Vest-Agder utgjør den ca. 75% av sjøfuglreservatenes måker.

Nesten alle sildemåkekoloniene ligger på vegetasjonsfattige holmer eller mindre øyer nokså langt ute i skjærgården. Herøya (62) ved Langenes er et unntak. Her ligger det meste av kolonien under furuskog, en noe uvanlig plassering av måkereir. Kolonien på Herøya er imidlertid gammel og en av de første store sildemåkekoloniene på Sørlandet. Da kolonien ble etablert besto

vegetasjonen vesentlig av gras og småeinere. Resten ble beitet ned av sau eller brent av som et lødd i å forbedre beitene (Arne Johnsen pers. medd.) Sildemåkene har så blitt værende etter at saubeitingen tok slutt og skogen fikk utvikle seg.

Sørlandskysten huser Norges største bestand av sildemåker. Arten har hatt en betydelig bestandsvekst på denne kyststrekningen i siste halvdel av dette århundrede. Utbredelsen i begynnelsen

av dette århundrede er imidlertid nokså usikker og opplysningene er mangelfulle. I 1921 skriver Collett: "Østenfor Lindesnes sees den hovedsagelig kun under træktidene, da den trenger op i fjordbundene og elvemundingene, men findes dog ogsaa paa denne strækning rugende hist og her."(Collett 1921). I 1947 skriver Løvenskiold: "I 1865 fant Collett den rugende på Hvaler, men det er uvisst om den nå ruger årvisst østenfor Lindesnes."

Men så i 50-årene kommer Barth og nærmest avkrefter at arten har vært sjelden som hekkefugl i østlige Vest-Agder. "Søgne/Randesund er visstnok det østligste området for hekking i stor stil av denne art. Omkring 1890/1900 var den omtrent like vanlig i Søgne som nå, men østenfor Tjamsøya ruget den neppe da....På Herøya har det i de senere år ruget ca 500 par."(Barth 1957). Omkring 1963 hekket tilsammen 300-400 par på diverse øyer i Lindesnes og ca. 500 par på Herøya(62) i Søgne(Barth i Haftorn 1971).

I 1960-årene anslår Barth(1968) sildemåkebestanden på hele Østlandet mot sør til Lillesand å være ca 1000 par, mellom Lillesand og Lindesnes grovt regnet omkring 3000 par og nærmere 1000 par i Rogaland. Sjøfuglregistreringene i 1976 ga som resultat 6100 sildemåker totalt i Vest-Agder.(Naturvernins. for Sør-Norge 1979). Av disse befant 3760 individer seg innenfor områder som senere ble reservater. Dersom Barths anslag er noenlunde riktige, er det en forholdsvis beskjeden bestandsvekst som har funnet sted fra 1960-årene til 1976.

I 1985 kunne man telle hele 11.542 individer i fylkets reservater, en økning på 207%. Det kan tilføyes at, i alle fall i østlige deler av Vest-Agder, har også sildemåkekoloniene uten reservatstatus vist økning i bestanden.

I Østfold registrerte man en sterk økning i bestanden i begynnelsen av 80-årene, med ca. 1600 individer i reservatene i 1983(Hanssen 1985). Telemarks reservater huser ca. 800 individer i 1985. Det rapporteres om svak tilbakegang(Bergstrøm 1986). Også Aust-Agder har hatt svak tilbakegang på 80-tallet, men for sesongen 1985 registrerte man en tydelig vekst i reservatene(+829 individer) fra året før til totalt 2400 individer

(Spikkeland in prep.). I Rogaland har reservatbestanden gått opp fra 4300 individer i 1975/79 til 6600 individer i 1985 (Munkejord pers. medd.).

Hettemåke

(*Larus ridibundus*)

Hettemåkene opptrer i lite antall i Vest-Agders reservater og tellingene i 1976 viste at fylket hadde ca 1600 hettemåker, vesentlig på Lista. Nå hekker arten i flere kolonier på Lista-halvøya. Den største, som ligger på 3 holmer i Hanangervannet, talte 500-600 par i 1985. Videre finner en to kolonier med mellom 50 og 100 par og en med 30-40 par. Ellers mindre forekomster hist og her (Kåre Olsen pers. medd.). I Vest-Agders reservater hekker den nærmest tilfeldig og i varierende antall. I 1980 ble det talt 168 hettemåker på Rauna(81), og i 1984 72 individer og i 1985 var alle borte. Arten hekket heller ikke på Rauna i 1976.

På reservat nr. 85 - Jakobsholmen... var det i 1978 15 hettemåker, i 1979 opptil 80 og i 1980 kun 14 individer. Arten ble så borte for i 1985 å komme tilbake med 5 individer. Hettemåka har ellers mer eller mindre tilfeldig hekket i følgende reservater: Rødholmen(82) med 2-3 individer, Terneholmen(80) med 2-6 individer, Herøya(62) med 4 individer og Slettholmen(57) med 2-12 individer. Ellers hekker den spredt hist og her utenfor reservatene.

Reservatenes betydning

Det er vanskelig å ha noen formening om reservatenes betydning før man har innhentet og bearbeidet et større registreringsmateriale fra kolonier som ikke har reservatstatus. Slikt materiale er nå under innsamling i Vest-Agder. Det er imidlertid hevet over tvil at enkelte kolonier har oppnådd langt bedre produksjon etter at de fikk reservatstatus. Dette gjelder bl.a. Brattholmen(55) og Store Lyngholmen(61). Begge er sildemåkekolonier som ofte ble besøkt av folk og utsatt for betydelige forstyrrelser, f.eks. ved eggsanking.

Enkelte sjøfuglkolonier hadde en viss beskyttelse/fredning også før reservatene ble opprettet i 1980. På fyrvesenets grunn ble ferdselen holdt under oppsikt og måkene mer eller mindre beskyttet av fyrvesenets personale. Dette må ha vært medvirkende

årsak til at store sjøfuglkolonier er etablert og har eksistert i mange år ved fyrstasjonene Grønningen(58), Okseø(59) og Songvår fyr(63). Herøya(62) har også hatt fuglefredning i mange år.

For sildemåkenes vedkommende er det for tidlig å tillate fri ferdsel i reservatene fra 15. juli. På denne tid er det ennå mange store, ikke flyvedyktige unger som lett skremmes på sjøen. I det hele tatt fører ferdsel på denne tid til mye unødvendig uro i koloniene. Ferdselsforbudet burde gjelde til 1. august.

Sildemåkas bestandsøkning i Vest-Agder er ikke uten videre lett å forklare og skal ikke diskuteres her. Reservatene har nok medvirket til økt produksjon, men dette alene er neppe forklaringen. Økningen som også er registrert i enkelte kolonier uten reservatstatus kan imidlertid være overskudd fra reservatene.

Litteratur

- Barth,E.K. 1957. Trekk fra dyrelivet i gammel og ny tid. Odder-nesboka. Torridal Sorenskriveri. Kristiansand.
- Barth,E.K. 1968. The circumpolar systematics of *Larus argentatus* and *Larus fuscus* with special reference to the Norwegian populations. *Nytt Mag. Zool.*,15, Suppl. 1, 1-50.
- Bergstrøm,R 1986. Rapport fra takseringene i Telemarks sjøfuglreservater 1985. Rapport fra NOF-Telemark, 27s.
- Collet,R.1921. Norges fugle. Aschehoug&Co. Kristiania.
- Haftorn,S.1971. Norges Fugler. Universitetsforlaget,Oslo.
- Hanssen,O.J.1982. Evaluation of some methods for censusing larid populations. *Ornis Scand.*13: 183-188.
- Hanssen,O.J.1985. Opprettelse av hekkereservater for sjøfugl i Østfold - effekten for fuglelivet. *Vår Fuglefauna* 8: 169-178.
- Løvenskiold,H.L.1947. Håndbok over Norges fugler. Gyldendal. Oslo.
- Naturverninspektøren for Sør-Norge,1979. Verneplan for sjøfuglreservater. Delplan 2: Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. Miljøverndepartementet.
- Røv,N.1984. Sildemåke(Sjøfuglprosjektet). Viltrapport 35.
- Spikkeland,O.K.,In prep. Sjøfuglreservatene i Aust-Agder. Fylkesmannen i Aust-Agder, Miljøvernavdelingen.

BESTANDSUTVIKLINGEN I SJØFUGLRESERVATENE I VEST-AGDER 1976-1985.*

RESERVAT		GRÅ- MÅKE	FISKE- MÅKE	SILDE- MÅKE	SVART- BAK	HETTE- MÅKE	MAKRELL- TERNE	SUM
55 Brattholmen	1976	17	3	208	0			228
	1985	38	0	522	7			597
56 Revsund	1976		209		0		15	224
	1985	12	224		5		5	246
57 Gåsholmen og Slettholmen	1976	0	179		0	8	27	214
	1985	2	110		6	0	6	124
58 Ternehl. og Grønningen	1976	15	124	17	4		4	164
	1985	94	184	188	9		43	518
59 Okse	1976	87	212	16	13		16	344
	1985	207	28	412	18			665
60 Skjede	1976	0	58		0	0	29	87
	1985	1	72		2	1	116	192
61 Store Lyngholmen	1976	6	71	223	6			306
	1985	11	1	318	2			332
62 Herøya	1976	94	62	436	13		0	605
	1985	53	65	1300	1		50	1469
63 Songvår	1976	54	48	377	7			486
	1985	46	71	1242	12			1371
64 Valløy	1976	50	6	496	36			588
	1985	64	18	1990	26			2098
65 S.Eggvår	1976	18	0	460	10			488
	1985	14	8	36	10			68
66 Kjellingen	1976	11	3	236	9			259
	1985	42	6	594	22			664
67 Skjøringen	1976	10		142	10			162
	1985	0		260	8			268
68 Store Vengelshl.	1976	14	10	226	17			267
	1985	56	20	1720	54			1830
69 Slettingen	1976	30	160	113	20			323
	1985	12	50	210	8			280
70 Skotholmen	1976		0				44	44
	1985		2				2	4
71 Klovholmane	1976	8	10	16	6		24	64
	1985	18	100	40	0		28	186
72 Kjorten	1976	20	0	100	8			128
	1985	34	18	108	12			172
73 Hummerholmen	1976	6	0	92	24			122
	1985	32	8	246	30			316
74 Olavskjæran	1976	0	24	0	0		32	56
	1985	2	12		4		0	18
75 Udvåre	1976	34	38	204	26			302
	1985	32	40	980	18			1070
76 Agneskjæret	1976	178	18	68	26			290
	1985	90	12	146	18			266
77 Småskjæran	1976				0		34	34
	1985				2		0	2
78 Guleholmane	1976	10	98	0	2		20	130
	1985	4	30	4	2		18	58
79 Markøy	1976	200	50	150	11		3	414
	1985	350	40	60	30		0	480
80 Terneholmen	1976	16	274	0	0		44	334
	1985	80	20	14	6		0	120
81 Rauna	1976	10	450	180	2		60	950
	1985	100	540	1200	4		45	1889
82 Rødholmen	1976	40	20	0	2	2	24	88
	1985	6	40	2	0	0	8	56
83 Svinholmen	1976	6	120		8		0	134
	1985	0	4		0		2	6
84 Bjørnen	1985		40		2		36	78
85 Jakobsholmen	1976	4	110			0	26	140
	1985	18	50			5	30	103
86 Skydskjær	1985							0

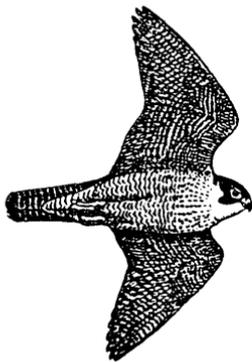
* Tallene angir antall individer som er talt opp i de enkelte kolonier.

AKSJON NORSK FUGLEVERNSFOND

Aksjon Norsk Fuglevernnsfond er den mest omfattende kampanjen i NOF's 30-årige historie. Aksjonen har som mål å skaffe kapital til det nasjonale fuglevernarbeidet. En ting synes nokså klart: Snarlige og effektive tiltak må iverksettes dersom vandrefalken, dverggåsa, åkerriksa, snøugla og andre av våre truede og sjeldne fuglearter ikke skal dø ut fra vår fauna.

Fuglevern er et internasjonalt ansvar hvor også Norsk Ornitologisk Forening og dens medlemmer må ta sin del av forpliktelsene. Den viktigste målgruppen med Aksjon Norsk Fuglevernnsfond er norsk næringsliv. Målsettingen er å få 50 bedrifter og selskaper til å inngå en avtale med NOF om årlige bidrag til fondet på 10.000 kroner. Makter vi det, vil Norsk Fuglevernnsfond bli tilført 500.000 kroner hvert år.

NOF's egne medlemmer skal naturligvis også få anledning til å gi bidrag til fuglevernetsfondet. Sammen med "Vår Fuglefauna" 1/87 lå det ved en bankgiro og et aksjonsmerke (vinyl klistremerke). I månedskiftet mars-april hadde NOF-medlemmene innbetalt tilsammen ca. 8000 kroner til fondet, og det må vi si er et godt resultat!

Men, langtfra alle medlemmene i fylkesavdelingene og lokallagene er medlemmer av NOF sentralt, og de har derfor heller ikke mottatt hverken VF 1/87, bankgiroen eller aksjonsmerket. For at aksjonen skal bli kjent for så mange som mulig av landets ornitologer og fugleinteresserte personer, har vi anmodet fylkesavdelingene om å inntrykke denne informasjonen i sine respektive lokaltidsskrifter. Samtidig regner vi med at fylkesavdelingene er behjelpelig med å distribuere en bankgiro og et aksjonsmerke til samtlige av sine medlemmer. Fylkesavdelingene og samtlige 60 lokallag har også fått tilsendt et par eksemplarer av den informasjonsfolderen som er blitt opptrykket i 3000 stk. i anledning aksjonen.

Støtt Norsk Fuglevernetsfond, du også! Alle bidrag - store som små - mottas med takk!

Hvilke av våre fylker er flinkest til å gi bidrag? Vi skal ikke yppe til strid fylkene imellom, men det er ingen hemmelighet at det kan anspore til øket innsats dersom man kan måle resultatet i kroner og øre i form av diagrammer over innbetalte bidrag fra det enkelte fylke. Muligens vil en slik oversikt bli trykket allerede i VF 2/87.

Viggo Ree er mannen bak både fuglevernetsfondets logo og det prektige grafiske trykket "Vandrefalk" i blå-svarte farger. Alle medlemmene av NOF sentralt, fylkesavdelingene og lokallagene som innen utgangen av 1987 støtter fuglevernetsfondet med et bidrag, blir med i trekningen av 1 stk. "Vandrefalk" signert av Viggo Ree personlig!

Som markedsansvarlig for Norsk Fuglevernetsfond vil jeg forsøke å holde NOF-medlemmene jevnlig informert om aksjonen. I hvilken grad næringslivet ønsker å støtte opp om aksjonen gjenstår å se. Måtte vi lykkes!

STØTT Norsk Fuglevernsfond

Bankgironr. 6404.09.53556

Postgironr. 5 54 72 03

Fondet har som formål å skaffe midler til fuglevern i vid
forstand. Vi ber fugleinteresserte om hjelp!

Norsk Fuglevernsfond

v/Norsk Ornitologisk Forening
Olav Tryggvasonsgt. 2-4,
Postboks 2207,
7001 Trondheim

KONKURRANSEFUGLEN

Det ser ut til at interessen for denne spalten er stigende. To svar kom inn til første konkurransefugl som var en myrsnipe. "Myrsnipe o.g.a. det tyoiske nebbet - litt nedoverbøyd og forholdsvis kraftig - samt det mørke bukpartiet. Fuglen kunne nok vært forvekslet med en tundrasnipe, men denne har litt lengre, krummere og spinklere nebb. Den har heller ikke det mørke partiet på buken - noe som skulle være det beste for myrsnipen på dette bildet. Tor Egil Høgsås er mester for fotoet, som er tatt på Jomfruland. Tørres A.Klev svarte riktig og ble belønnet med en lyd-kasset produsert av Roar Solheim.

Den andre konkurransefuglen (p. 4.86) skulle være lettere og her kom det da også inn 3 svar. Alle svarte vende-hals, og vi får bare si som vinneren, Trine R.Dahl, - "Den karakteristiske måten å holde hodet på, fargen på toppen av fjærene - spesielt på toppen av hodet, gjør at det må være en vende-hals." Svein Haftorn's bok om fuglekongen vil bli tilsendt og de andre to, Tørres A.Klev og Gunnar Gundersen vil motta hvert sitt jakkemerke. F.Jørgensen hadde forevige-t denne.

Neste konkurransefugl skulle vel gi grunn til noe tenke - arbeid. Hiv dere på og send svaret til redaktøren senest 14 dager etter at Diplerka er mottatt.

Lykke til, red.

De mange frammøtte fikk da også oppleve en meget vellykket tur på alle måter. Været var nær maksimalt, skyet og lite vind. Når man så kan slå i bordet med hele 91 observerte arter kan man ikke annet enn å være fornøyde. Den første (og største?) godbiten var en svartrødstjert hann som ble sett like ved veien på Nordhassel. Uheldigvis var det bare den siste bilen som fikk med seg denne. Fra turen ut til fyret kan ellers nevnes en laopfiskand hann i Kråkenesvann, 2 toppdykkere s.s., 1 toppdykker Hanangervann og dessuten store flokker med storspove på jordene langs veien. En ringtrost hann kan også nevnes.

Vel framme ved fyret rekker vi knapt å få fram kaffen før en flott fiskeørn flyr forbi. Sammen med 3 skjeender og en småspove er vel dette det som er verd å nevne herfra. Den neste knallobservasjonen får vi ved Slevdalsvann, der en ung lerkefalk blir observert. Samme fuglen ble muligens sett ved fyret tidligere på dagen. Turen gikk så videre til Nordhasselbukta og Fuglevika, der vaderne skulle plukkes. Dessverre var det utrolig lite vadere å se, men i Fuglevika fikk vi en art som vel må plasseres på "C-lista". En lokkehubro av plast i toppen av en gran skapte en kortvarig ekstase for enkelte av deltakerne.

Etter en rast ved Nesheimvann; der de helt store observasjonene uteble, gikk turen mot Kviljo - Havika. 4 ringtrost og 1 due-trost på veien utover kan nevnes. Havområdet mellom Kviljo og Havika er et godt område for lommer og dykkere, og skuffet ikke denne gangen heller. 6 islommer, derav minst 2 i full sommerdrakt var et flott syn. Det samme var 5 gråstruoedykkere og 7 horndykkere, de fleste av disse også i sommerdrakt.

Etter denne stoppen gikk ekskursjonen mer eller mindre i oppløsning. Noen kjørte hjemover, mens endel biler spredte seg over Lista i håp om å få med noen arter til. Og etter turer til både Elledalen og Straumen klarte vi altså å nå 91 arter. Det var langt på kveld da de siste bilene med utslitte, men meget fornøyde ekskursjonsdeltakere ankom Mandal.

Runar Jåbekk
Jåbekk
4500 Mandal

YES, SØR!

SØR
ER MIN BANK

RINGO

1	1	1
2	2	2
3	3	3

*Byens
spesialforretning
i lek og hobby*

**To gode butikker, for
tiden under samme tak**

*Fra juni er 1-2-3 på plass
i sitt eget og større lokale igjen*

MANDALS GLASMAGASIN

III 043 61963

Kr. 1530,-

10x50

ADLERBLICK

RABATT TIL
KLUBBMEDLEMER

RAMSTAD FOTO
Store Elvegt. 10, Tlf. (043) 62 143, 4501 Mandal

Verdensnyhed!
Kowa
med 77 mm objektiv

SPOTTINGSCOPES
FRA KR. 2495,-
KLUBBRABATTER

INNHOOLD :

side:

Qvale, Atle Helge :	Status for Nattraavnen (<i>Caprimulgus europaeus</i>) i V-Agder pr. 01.01.87.....	4
Qvale, Atle Helge :	Soillende Nattraavn (<i>caprimulgus europaeus</i>) ved Bjelland sommeren 86...	13
Gabrielsen, Leif E.:	Wytt fra LRSK Vest- Agder.....	17
Knutson, Deder K. :	Rapporteringarter 1985.....	38
Den 6. Nordiske Ornitologiske kongress, Røros primo August 87..	56	
Qvale, Atle Helge :	NCF-Mandal Lokallag med "stand" på ungdomsmesse sommeren - 85.....	58
Grinsby, Per Ø. og Schiander, Eivind :	Danmarkstur - Lista Lokallag 1-4.5.86..	62
Grinsby, Per Ø. :	Fugl på Skarpenes med Dragaya 1986....	65
Årsberetning og regnskap NCF - Lista Lokallag 1986.....		87
Årsberetning og regnskap NCF - Kristiansand Lokallag 1986.....		89
Årsberetning og regnskap NCF - Mandal Lokallag 1986.....		91
Årsberetning og regnskap NCF - Avd. Vest-Agder 1986.....		93
Referat fra årsmøtet i NCF-avd. Vest-Agder 20.03.87.....		96
Wrones, Eldar :	Sjøfuglreservatene i Vest-Agder 1976-1985.....	98
Cleve, Andreas :	Aksjon Norsk Fuglevernfond.....	112
Konkurranséfuglen.....		116
Jåbekk, Runar :	Rødstrupehekkning i fuglekasse.....	117
Jåbekk, Runar :	Listatur 20.04.87.....	117